Regal Books

Buddhism • Mormonism • Unitarianism
Roman Catholicism • Christian Science
Protestantism • Jehovah's Witnesses
Islam • Hinduism • Judaism

DE FAPT, CARE ESTE DIFERENTA?

FRITZ RIDENOUR

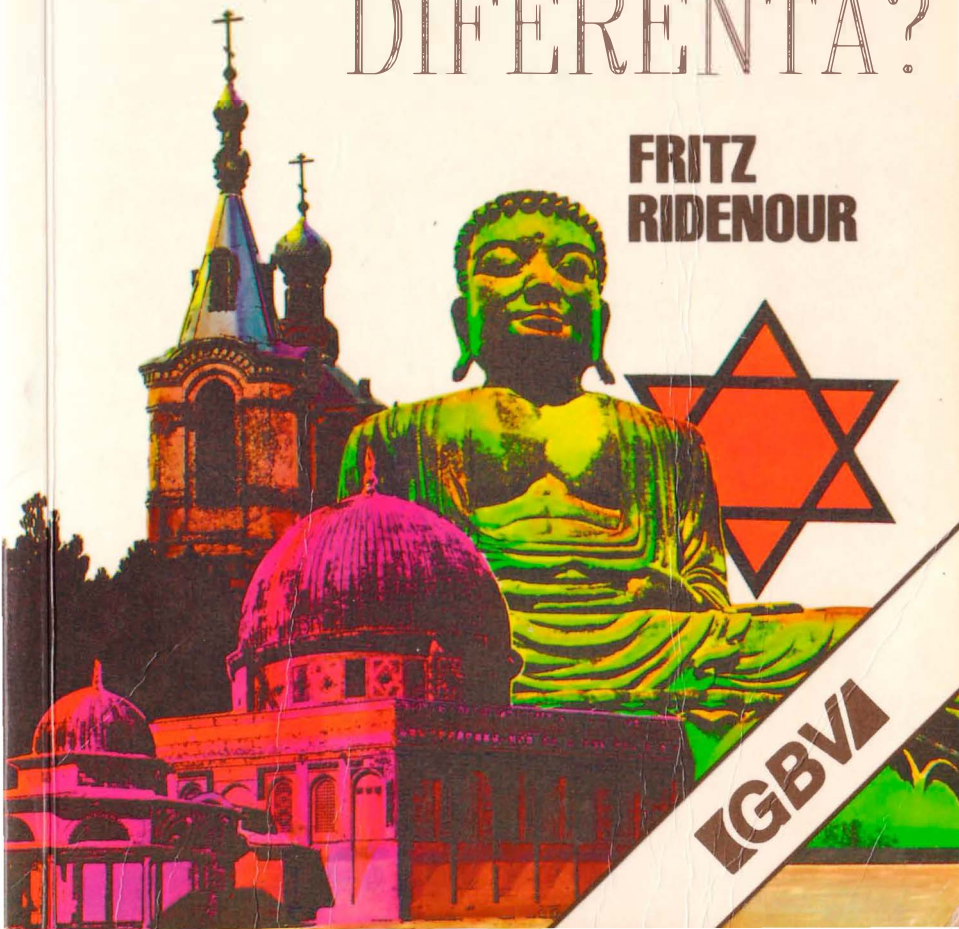

IGBV

Cuprins

PREFAȚĂ la ediția românească 3
PREFAȚĂ 5
INTRODUCERE
De fapt, despre ce diferențe este vorba? 7
Capitolul 1
CREȘTINISMUL BIBLIC 9
Capitolul 2
BISERICA ROMANO-CATOLICĂ 26
Capitolul 3
RELIGIA ROMANO-CATOLICĂ 36
Capitolul 4
CATOLICI ȘI PROTESTANȚI 46
Capitolul 5
IUDAISM 52
Capitolul 6
ISLAM 61
Capitolul 7
HINDUISM 69
Capitolul 8
BUDISM 80
Capitolul 9
UNITARIANISM 90
Capitolul 10
MARTORII LUI IEHOVA 100
Capitolul 11
ȘTIINȚA CREȘTINĂ 109
Capitolul 12
MORMONISM 118

PREFAŢĂ

la ediţia Românească a cărţii "De fapt, care este diferenţa?" ("So What's the difference?")

România se bucură azi de o neaşteptată şi aproape deplină libertate religioasă. După ani de zile de îndoctrinare materialist-atee, timp în care credinţa religioasă era pusă la stîlpul ruşinii, Ţara s-a eliberat.

Biblia, Cartea Cărţilor, Cîntarea Cîntărilor, nu mai este o carte interzisă. În România fiecare poate avea acum o Biblie sau cel puţin, un Nou Testament.

Odată cu falimentul pe plan economic al marxismului, o lovitură de moarte a suferit şi filozofia marxistă care ataşase concepţiei sale despre lume şi viaţă, ateismul. Şi astfel în sufletele oamenilor, mai ales al generaţiei tinere, s-a produs un gol imens.

Din nefericire Biserica Ortodoxă n-a constituit o barieră în calea invaziei ateismului. Formalismul religios n-a putut face faţă nici filozofiei materialiste şi nici persecuţiei declanşate împotriva celor care continuau să creadă într-o lume dincolo de mormînt. Mai mult decît atît, Biserica Ortodoxă a devenit un instrument docil în mîna potentaţilor vremii. "Pravoslavnica Rusie" a "beneficiat" de acelaşi tratament. Cele două patriarhii - de la Moscova şi Bucureşti - se întreceau una pe alta în osanale aduse conducătorilor comunişti pentru binefacerile de care se "bucurau" bisericile lor. Nici conducătorii altor culte, mai mult sau mai puţin creştine, nu se pot lăuda că în acele vremuri triste au avut o atitudine demnă şi curajoasă. Persoane izolate, ici şi colo, au înfruntat pe asupritori şi au plătit cu suferinţă şi uneori cu martiraj credinţa lor în Dumnezeu.

Cum poate fi umplut azi golul de care am pomenit mai înainte? Împreună cu Fericitul Augustin, noi creştinii credem că numai Dumnezeu vrea şi poate să umple acest gol din sufletele oamenilor. Noi credem deasemenea că Biblia - Cartea Cărţilor, este opera uman-divină care ne descoperă voia lui

Dumnezeu. Afirmaţia aceasta ridică serioase semne de întrebare faţă de acele confesiuni religioase care exclud Biblia, adaugă sau scot părţi din ea; căci odată cu dulcea libertate religioasă are loc în România şi proliferarea unor "credinţe" care se îndepărtează din ce în ce mai mult de "credinţa care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna" (Iuda 3).

Cartea pe care o propunem cititorilor noştri este un ghid în labirintul acestor "credinţe". Unele din ele sînt cu totul departe de credinţa creştină, aşa cum este ea prezentată în Sfînta Scriptură. Aici intră Hinduismul, Budismul, Mahomedanismul, ca să amintim doar cîteva din aceste "erezii nimicitoare" cum le numeşte Apostolul Petru (2 Petru 2:1).

Altele, precum Romano-Catolicismul şi Ortodoxismul Răsăritean, admit că Biblia este divin inspirată dar au adăogat nu puţine învăţături şi practici religioase care nu numai că nu-şi găsesc nici un temei biblic, dar sînt direct opuse Cuvîntului inspirat al Sfintelor Scripturi. (Cultul morţilor, cultul icoanelor, cultul sfinţilor, Cultul Fecioarei Maria, Clericalismul etc., etc.)

Autorul ediţiei engleze n-a analizat într-un capitol distinct Cultul Ortodox Răsăritean dar ce se spune despre Biserica Romano-Catolică se potriveşte în cea mai mare parte şi Bisericii Ortodoxe.

În fine o problemă foarte dificilă este legată de acele culte pseudo-creştine care au ataşat Bibliei o altă "biblie" şi Profeţilor Bibliei, alţi "profeţi". Aici se includ "Martorii lui Iehova", "Mormonii", Ştiinţa Creştină". Eroii acestor pseudo-creştini sînt Charles Russel, Franklin Rutherford, Joseph Smith, Mary Baker.

O poziţie aparte ocupă "Iudaismul" care acceptă Vechiul Testament dar respinge pe Isus, aşteptînd un alt Mesia.

Sperăm să ajutăm pe credincioşii care vor citi această carte să-şi verifice propriile lor convingeri şi să discearnă corect între adevăr şi erezie... şi să aleagă nu un "credo" ci o "Persoană" şi anume pe Isus Hristos, Domnul şi Mîntuitorul lumii.

PREFAȚĂ

Atunci cînd scrii sau citeşti despre diferite concepţii religioase, deosebite de aceea pe care o profesezi, eşti tentat să te plasezi într-una din cele două extreme:
a) să le condamni şi să le combaţi deoarece îţi este teamă, în secret, că "s-ar putea la urma urmelor, să fie corecte";
b) să te împotmoleşti într-o îngăduinţă siropoasă, ignorînd diferenţele cruciale în interesul "bunei înţelegeri".

Membrii echipei noastre editoriale (cei care au realizat o cercetare aprofundată şi au scris această carte) au stabilit, de la început, patru reguli de bază ce permit navigarea pe un traseu de mijloc, între cele două extreme. Aceste reguli de bază care sînt la fel de utile şi pentru cititori - includ:

1. *Un studiu al altor credinţe nu trebuie făcut în spirit de blamare şi rea voinţă.*

2. *Totuşi, studiul altor credinţe este destinat să scoată la iveală diferenţele şi neconcordanţele.* A nu fi de acord cu cineva, nu înseamnă neapărat a-l blama. Această carte este scrisă de pe poziţia creştinismului biblic. Scopul ei declarat este de a examina diferenţele reale şi de bază între creştinismul biblic şi cîteva dintre principalele religii şi secte ale lumii.

Aceasta ne conduce la ultima regulă de bază:

3. *Creştinismul biblic este comparat cu alte religii pentru a-l ajuta pe creştin să-şi înţeleagă mai bine propria credinţă.* Învăţăturile creştinismului biblic îl deosebesc de celelalte religii. Creştinismul biblic - credinţa descrisă pe paginile Noului Testament - este unic deoarece Hristos este Unic. Lucrarea Sa a fost unică şi Scripturile care descriu această lucrare sînt unice. Sperăm ca această carte să vă ajute să vedeţi mai clar răspunsul la întrebarea tipică despre alte religii. "De fapt, care este diferenţa?".

Înainte de a pregăti această ediţie revăzută, ne-am consultat cu lideri şi savanţi de alte culte religioase, care sînt

consideraţi experţi într-o anumită religie. Le sîntem recunoscători pentru ajutorul dat în corectarea şi punerea la punct a contextului istoric şi a mărturisirii de credinţă în domeniul particular al religiei lor.

Fritz Ridenour

INTRODUCERE

De fapt, despre ce diferențe este vorba?

Această carte se referă la "diferența" între credința creştină şi principalele religii şi secte ale lumii. Multe cărți s-au scris despre religie. Unele s-au străduit să arate că toate religiile sînt esențialmente la fel, că ele sînt doar "diferite căi" care duc la acelaşi Dumnezeu. Dar conform Bibliei, nu toate religiile duc la Dumnezeu.

Există diferențe - esențiale, de neevitat - între învățăturile creştinismului biblic şi învățăturile, de exemplu, ale mahomedanilor şi ale hinduşilor.

"Creştinismul biblic" se referă la convingerile proclamate de majoritatea creştinilor de la începutul Bisericii în primul secol. Aceste convingeri fundamentale, aşa cum sînt arătate în Biblie, includ următoarele elemente:

- Dumnezeu S-a întrupat în Omul Isus Hristos.
- Isus Hristos a ispăşit (a plătit pentru) păcatele omului prin moartea Sa pe cruce.
- Hristos a înviat din mormînt, în trup, învingînd moartea şi dovedind că El este Dumnezeu.
- Biblia este cuvîntul lui Dumnezeu, inspirat, cu autoritate, infailibil.

Nici o altă religie sau denominație religioasă din lume nu este de acord cu creştinismul biblic asupra acestor patru puncte. Scopul acestei cărți intitulată: "*De fapt, care este diferența ?*", este să explice exact prin ce diferă creştinismul de alte credințe şi în ce constă de fapt aceste diferențe.

Sperăm că această carte va ajuta creştinului să înțeleagă mai bine propria profesiune de credință; în al doilea rînd, va ajuta persoanei care, spiritual vorbind, este "în cumpănă", să vadă care sînt problemele cheie şi să se decidă să-şi lege destinul etern de Isus Hristos - nu de o religie, nu de o biserică,

nu de dogmă, ci de Isus Hristos care este Calea, Adevărul şi Viaţa.

În fine, va ajuta pe discipolul convins al altei filosofii, să înţeleagă mai bine creştinismul bazat pe Biblie şi, în acelaşi timp, să înţeleagă mai clar credinţa pentru care îşi riscă destinul în viaţa aceasta şi în eternitate.

Primul capitol trece în revistă dovezile Biblice pentru punctul de vedere creştin biblic şi constitue temelia acestei cărţi. Întrebarea majoră este cum doreşti tu să tratezi aceste dovezi, care sînt rezumate foarte bine în 1 Corinteni 15:3-4: "Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi; a fost îngropat şi a înviat a treia zi, după Scripturi".

Capitolul 1

CREŞTINISMUL BIBLIC

"Firul cu plumb" pentru compararea credinţelor

Creştinism "biblic"? Ce înseamnă aceasta? Există şi tipuri de creştinism "nebiblic"? Ce vrea să ne spună "firul cu plumb"? Acesta era, şi uneori mai este încă, o unealtă folosită de zidari pentru a construi pereţi drepţi, verticali. Ce înseamnă a avea un "fir cu plumb" pentru compararea credinţelor? Avem nevoie de definirea unor termeni.

Încă din secolul doi şi chiar de la sfîrşitul primului secol, creştinii au constatat că este nevoie să separe credinţa creştină corectă, (adevărată, dreaptă) de diversele feluri de erezii subtile ce începuseră să se infiltreze. Altădată, "erezie" sau "eretic" erau cuvinte care declanşau în minte imaginea unui ticălos cu ochi sălbatici, pîndind în umbră.

Webster defineşte "erezia" ca o "opinie, în opoziţie cu doctrina acceptată în mod curent şi care tinde să producă neînţelegeri şi diviziune". Creştinismul a avut întotdeauna inamicii săi, dar nici unul nu a fost mai periculos decît "inamicul dinlăuntru". E vorba de cei care au păreri opuse faţă de adevărurile de bază care stau la temelia creştinismului.

De la gnosticii din sec. II şi pînă la afirmaţia că "Dumnezeu este mort" din zilele noastre, creştinismul biblic a rezistat provocărilor, datorită învăţăturilor simple şi clare ale Bibliei. "Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, a fost îngropat şi a înviat a treia zi, după Scripturi (1 Cor. 15:3-4).

În ceea ce ne priveşte, creştinismul biblic este construit pe idei şi învăţături conţinute în aceste cîteva versete ale Scripturii: 1 Cor. 15:1-11. Există în adevăr şi alte învăţături importante în creştinism, dar în 1 Corinteni 15 există un "fir cu

plumb" pentru măsurarea diferenţei între credinţa creştină şi alte credinţe.

"Firul cu plumb" era celălalt termen ce necesită o definiţie. În una din cărţile mai mici ale Vechiului Testament, Dumnezeu spune: "iată, Eu pun un fir cu plumb[1] în mijlocul poporului Meu" (Amos 7:8).

Un fir cu plumb este o unealtă folosită încă şi astăzi de zidari, pentru a fi siguri că zidul de cărămidă este vertical. Scriind sub inspiraţia lui Dumnezeu, Amos s-a referit la această unealtă obişnuită, pentru a explica faptul că Dumnezeu va măsura pe oameni şi devoţiunea lor pentru El, după standardele Lui, nu după cele ale omului.

În acelaşi fel Cuvîntul lui Dumnezeu va fi firul cu plumb folosit în această carte, pentru a defini ceea ce este "corect" şi ceea ce nu este. Pentru a găsi diferenţele între adevărurile de bază pe care se întemeiază creştinismul şi ceea ce susţin alte religii, această carte va explora învăţăturile Bibliei despre trei puncte cheie. Aceste puncte - toate conţinute în formă condensată în 1 Cor. 15:3-4, sînt:

1. persoana şi lucrarea lui Hristos (cine este El, ce a făcut El pentru om).

2. natura umană (omul este un păcătos revoltat împotriva lui Dumnezeu şi are nevoie de un Mîntuitor).

3. adevărul şi infailibilitatea Bibliei (Biblia a fost scrisă prin inspiraţia divină)

Hristos a murit...

Prin definiţie, coloana vertebrală a creştinismului este Hristos. Întrebările cheie privitoare la Hristos sînt: Persoana Sa - cine este El? Lucrarea Sa - ce a făcut El? Dintre toate religiile mari ale lumii, doar romano- catolicii[2] sînt de acord cu protestanţii biblici în ceea ce priveşte divinitatea lui Hristos.
Toate celelalte religii fac din Hristos doar un om; un mare învăţător, un mare exemplu de viaţă prin sacrificiul Său - totuşi

---

[1] în traducerea românească "cumpănă"

[2] n.tr. de asemenea greco-catolicii şi biserica ortodoxă răsăriteană.

doar un om. În continuare, dăm cîteva dintre întrebările cheie care se pun referitoare la Isus Hristos.

A fost Isus într-adevăr Dumnezeu, sau doar un mare învăţător şi nimic mai mult?

Dacă Hristos a fost "doar un om" şi nimic mai mult, creştinismul este o farsă şi nici nu e demn de a fi pus alături de marile religii ale lumii. Scrierile biblice afirmă clar, direct şi frecvent că Isus a fost Dumnezeu. De exemplu Ioan 1:1 se referă la Hristos ca Logosul, Cuvîntul, şi ne spune că "La început a fost Cuvîntul... şi Cuvîntul era Dumnezeu". Ioan 1:14 mărturiseşte "Cuvîntul (Dumnezeu) S-a făcut trup şi a locuit printre noi". De importanţă majoră este ceea ce Isus spune despre Sine. De cîteva ori El pretinde că este egal cu Dumnezeu. Vezi, de exemplu, Ioan 10:30: "Eu şi Tatăl una sîntem". Cu altă ocazie Isus îi spunea lui Filip şi altor ucenici că, întrucît L-au văzut pe El, L-au văzut şi pe Tatăl (vezi Ioan 14:9).

În Matei 11:27 Hristos pretinde egalitate unică cu Dumnezeu, spunînd că "nimeni nu cunoaşte deplin pe Fiul, afară de Tatăl; tot astfel nimeni nu cunoaşte deplin pe Tatăl afară de Fiul, şi acela căruia vrea Fiul să i-L descopere".

În toate relatările Evangheliei, Isus pretinde a fi Mesia. Iudeii care L-au auzit zicînd asta, au înţeles foarte bine greutatea acestei revendicări. Pentru ei Mesia era Unsul lui Dumnezeu. Isus i-a spus femeii cu care sta de vorbă la o fîntînă din Samaria că El este Mesia (vezi Ioan 4:25-26).

În timp ce era judecat de conciliul Iudeu în noaptea dinaintea crucificării Sale, Isus a fost întrebat direct: "Eşti Hristosul (Mesia)"? El a răspuns: "Eu sînt". Pentru iudei asta era o blasfemie şi au cerut ca Isus să fie condamnat la moarte (vezi Marcu 14:61-64).

În rezumat, dacă Hristos nu a fost ceea ce El pretindea că este - Dumnezeu - atunci El a fost un mincinos sau un nebun. Aşa cum a spus C.S. Lewis, El nu lasă altă alternativă.

Este naşterea lui Isus, din fecioară, un mit păgîn?

Anumite denominaţii religioase resping doctrina naşterii din fecioară, afirmîndu-se că aceasta este o legendă, ca şi poveştile păgîne despre eroi, jumătate zei, jumătate oameni.

Dar în toate poveştile păgîne de acest gen, este vorba de un concubinaj între un zeu şi o fiinţă umană. În relatarea Scripturii, Maria este doar informată că "Duhul Sfînt se va pogorî peste tine, şi puterea Celui Prea Înalt te va umbri. De aceea Sfîntul care Se va naşte din tine va fi chemat Fiul lui Dumnezeu "(Luca 1:35).

A nega naşterea din fecioară înseamnă a respinge Cuvîntul inspirat al lui Dumnezeu, şi a exclude posibilitatea ca Isus să fie Mîntuitorul nostru. Pentru ca să fie un Mîntuitor desăvîrşit, Hristos trebuie să fie Dumnezeu. Orice altceva mai puţin decît atît nu ar fi suficient. Dacă Hristos S-ar fi născut dintr-un cuplu uman, cum ar fi putut El să fie etern şi preexistent? Cînd o fiinţă umană, obişnuită, este concepută de părinţi umani, o nouă "persoană" îşi începe existenţa. Ori, Scriptura ne învaţă că Hristos a existat de la început (vezi Ioan 1:1).

Trinitatea înseamnă "trei Dumnezei"?

Anumite religii resping Trinitatea pe motivul că ar însemna închinarea la trei dumnezei, nu la unul singur. Dar motivul principal al respingerii este probabil faptul că doctrina Trinităţii îl face pe Hristos egal cu Dumnezeu Tatăl. Trinitatea este ţinta principală a atacurilor altor religii şi a multor secte; este vorba în special de Iudaism, Islamism, Unitarianism, Martorii lui Iehova şi Scientism[3] (Ştiinţa Creştină).

Răspunsul creştin, la negarea Trinităţii, se bazează pe dovezile Scripturii. Este adevărat că, în Vechiul Testament, la Deuteronom 6:4 este scris: "Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn". Totuşi Genesa 1:26 foloseşte forma la plural, ***Elohim,*** pentru cuvîntul "Dumnezeu", aşa cum face şi Genesa 11:7. Şi în apariţia divină din Genesa 18, înaintea lui Avraam, este folosit din nou pluralul.

Noul Testament, de asemenea, proclamă clar că Dumnezeu este Unul (vezi Galateni 3:20), şi totuşi există şi aici dovezi din plin că unitatea lui Dumnezeu, unicitatea Sa, implică trei "persoane". Vezi, de exemplu, Matei 3:16; 28:19, 2 Corinteni 13:14. În plus se observă că Isus se referă la Sine, în

---

[3] în limba engleză Christian Science.

mod frecvent, ca la Dumnezeu (de exemplu Ioan 8:58) iar Ioan în capitolele 14 - 16 ale evangheliei Sale arată că Duhul Sfînt Se bucură de aceeaşi relaţie cu Tatăl ca şi Isus. Fiul, Isus Hristos, este Dumnezeul-Om, de o umanitate perfectă şi o divinitate perfectă. El a fost o persoană avînd două naturi distincte (vezi Ioan 1:1, 14; Galateni 4:4-5; Filipeni 2:6-7).

Motivul pentru care anumite persoane nu acceptă Trinitatea este că inconştient sau conştient, Dumnezeu este redus la o unitate matematică, familiară raţiunii umane. Ei interpretează Creatorul în termenii creaţiei; adică Îl văd pe Dumnezeu ca un fel de "om mare".

Cum pot fi trei persoane o singură fiinţă? Trinitatea este o enigmă pentru logica normală. Întrebarea este totuşi: "Dacă Dumnezeu este supranatural - dincolo de natură - de ce trebuie El înţeles doar în termeni umani?".

Creştinul biblic acceptă taina măreţiei lui Dumnezeu şi a Trinităţii. Dicţionarul de teologie a lui Baker rezumă poziţia creştină astfel: "Creştinul învaţă să-L cunoască pe Dumnezeu din chiar faptele lui Dumnezeu şi din confirmarea acestora în Sfînta Scriptură. El nu este surprins dacă rămîne un element de mister care sfidează analiza şi înţelegerea cea mai pătrunzătoare, deoarece el ştie că nu este decît un om, pe cînd Dumnezeu este Dumnezeu. Dar în lucrarea divină, aşa cum este ea descrisă în Biblie, Dumnezeul unic se revelează pe Sine ca Tată, Fiu şi Duh Sfînt, prin urmare, creştinul trebuie să venereze, în credinţa adevărată, gloria Trinităţii eterne".

A înviat Hristos din morţi cu adevărat?

Creştinii biblici spun că El a înviat, şi că învierea este una din dovezile cele mai puternice că Hristos este Dumnezeu. El a învins moartea şi garantează viaţa veşnică pentru toţi care cred în El. Pentru relatări asupra învierii vezi Matei 28:1-10; Marcu 16:1-8; Luca 24:1-42; Ioan 20 şi 21.

Doctrina învierii este temelia pe care stă creştinismul. Aşa cum scrie Pavel: "Şi dacă Hristos n-a înviat, credinţa voastră este zadarnică, şi voi sînteţi încă în păcatele voastre" (1 Corinteni 15:17). Dr. Wilbur M. Smith, celebrul teolog american, comentează într-un articol din "Dicţionarul de Teologie" a lui Baker: "doctrina învierii ne învaţă despre

caracterul supranatural al persoanei lui Isus Hristos şi nădejdea specială pe care El a adus-o oamenilor. Nici o altă religie a lumii nu a formulat o mărturisire de credinţă care să cuprindă afirmaţii ca acestea".

Şi în alt loc, în acelaşi articol, Smith scrie: "Scoateţi adevărul despre înviere din Noul Testament şi toată structura sa doctrinară se va prăbuşi iar nădejdea va dispare".

Deoarece Hristos a înviat din morţi, creştinul are nădejdea şi siguranţa că şi el va învia.

Nădejdea creştină a învierii este subiectul pasajului înflăcărat din 1 Corinteni 15. Iar în 2 Corinteni 4:14 Pavel scrie: "Şi ştim că cel ce a înviat pe Domnul Isus, ne va învia şi pe noi împreună cu Isus". Dacă nădejdea creştinului ar fi într-un Hristos mort, care a murit ca martir pentru că a iritat "status-quo-ul" iudeu, atunci creştinul ar fi în aceaşi barcă cu mahomedanul, budistul şi cu discipolul lui Confucius. Mahomed este mort, Buda este mort, Confucius este mort. Biblia afirmă că Hristos este viu, şi deoarece El trăieşte veşnic, creştinul va trăi de asemenea veşnic.

Există multe alte învăţături cu privire la Hristos. Iată cîteva din ele: înălţarea Sa (vezi Fapte 1:10), lucrarea Sa de mijlocire în cer pentru credincioşi (vezi Evrei 7:25), a doua venire a Sa. La 1Tes. 4:16-17, găsim una din cele trei sute de afirmaţii ale Noului Testament, despre a doua Sa venire. Dar cartea pe care o citiţi acum se concentrează asupra doctrinelor creştine biblice de bază care vor fi comparate cu părerile altor confesiuni religioase ce vor fi discutate în continuare. Moartea lui Hristos se justifică raţional de orice minte sănătoasă. Dragostea lui Dumnezeu şi păcatele lumii şi-au dat întîlnire în moartea pe cruce a lui Isus Hristos.

Hristos a murit pentru păcatele noastre

Oamenii nu întreabă doar "Cine este Hristos?" ci şi "Cine este omul?" sau , mai precis "Ce este omul?". Vom arăta răspunsurile creştinismului biblic la întrebările tipice despre om.

Este omul în totalitate bun, în totalitate rău sau "şi bun şi rău"?

Majoritatea oamenilor n-ar putea să spună că omul este în totalitate bun. Există prea multe dovezi în presa zilnică ce contrazic această părere. Dar ei nu vor să admită că omul este în totalitate rău. Ei preferă opinia: "cîte puţin din fiecare".

De fapt, majoritatea dintre noi gîndim încîntaţi că sîntem "suficient de răi" pentru a avea şarm (adică nu sîntem de tipul comun, nişte încuiaţi, sau nişte "sfinţişori"). Dar, desigur, sîntem şi "suficient de buni" pentru a face o faptă bună atunci cînd "contează".

Foarte elocvent în acest sens, este elogiul tipic adus, deseori, la mormîntul cuiva: "A fost o persoană deosebită, minunată," cînd de fapt el şi-a urît soacra, a nutrit o ranchiună împotriva vecinului său timp de 20 de ani, nu şi-a plătit corect impozitul pe venit, şi-a păcălit şeful, a "cucerit" cîteva femei în afară de soţia sa şi L-a necinstit zilnic pe Dumnezeu prin vorbele şi faptele sale.

Creştinismul biblic susţine opinia nepopulară că omul este în totalitate rău. Aceasta pare nerezonabil atîta timp cît nu examinezi ceea ce spune Scriptura despre "păcat". Scriptura arată că oamenii, care la nivel social, uman, etalează capacitatea de a face bine, se nasc cu o "infirmitate" - şi această infirmitate este păcatul originar. Biblia ne învaţă că orice om se naşte mort spiritual (vezi Efeseni 2:1) şi aceasta se datorează păcatului primului om, Adam. Conform textului din Genesa 1:26, Adam a fost creat după chipul lui Dumnezeu, avînd libertatea opţiunii morale. El a ales să nu se supună lui Dumnezeu; prin aceasta a păcătuit şi întreaga rasă umană a fost infestată de păcat (vezi Genesa 3 pentru relatarea despre căderea omului).

Deoarece Adam a acţionat în postura de "cap" al rasei umane, păcatul său iniţial a avut consecinţe asupra tuturor oamenilor din toate timpurile. Pavel a scris că "printr-un singur om a intrat păcatul în lume, şi prin păcat a intrat moartea, şi astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toţi au păcătuit..." (Romani 5:12).

Natura tuturor oamenilor certifică corectitudinea celor spuse de Pavel. Noi toţi ştim, din propria experienţă, că nu

facem tot ceea ce ar trebui să facem în relaţia cu Dumnezeu şi cu semenii. Biblia, de asemenea, ne spune lucruri şi ne arată că rădăcinile păcatului sînt împlîntate în om, în inima sa, adică în profunzimea fiinţei sale lăuntrice. "Inima," - scrie Ieremia - "este nespus de înşelătoare şi deznădăjduit de rea; cine poate s-o cunoască?" (Ieremia 17:9).

În Noul Testament, citim că Isus, care "ştia ce este în om" (Ioan 2:25) nu Şi-a propus să le dovedească oamenilor că ei sînt păcătoşi. Pur şi simplu, El le-a spus că ei sînt păcătoşi şi că El a venit să-i ajute. Cea mai severă mustrare a Lui a fost pentru "auto-neprihăniţii" farisei, care gîndeau că ei nu sînt păcătoşi.

În Matei 9:13 Isus afirmă cu ironie: "N-am venit să chem la pocăinţă pe cei neprihăniţi, ci pe cei păcătoşi". El demască făţărnicia şi masca ceremonială religioasă, desvăluind privirii sursa păcatului - inima rebelă a omului (vezi Matei 15:1-20).

Biblia ne învaţă, şi antropologia modernă confirmă, că noi toţi facem parte din aceiaşi rasă umană. Scriptura arată că noi toţi sîntem descendenţi ai lui Adam. Toţi facem parte din familia lui Adam; întreaga rasă umană are natura lui Adam - "o inimă păcătoasă".

Întreaga omenire se află sub osînda divină, din cauza păcatului. În Romani 1:18 - 3:23, Pavel face o descriere magistrală a condamnării universale a omului păcătos şi arată că păcatul, în esenţă, nu este doar o anumită faptă. Păcatul este atitudinea de trufie şi de rebeliune a oamenilor, indiferent că este vorba de iudeu sau grec, de păgînul idolatru sau religiosul bisericos, sau de micul burghez "moral". Acestea ne conduc la întrebarea tipică:

"De fapt ce este păcat?" Cine decide ce este şi ce nu este păcat?

Răspunsul este că Dumnezeu decide. Există multe definiţii pentru păcat: călcarea legilor lui Dumnezeu, împotrivirea faţă de voia lui Dumnezeu, etc.... Aceste definiţii se pot rezuma astfel: "Păcatul este rebeliunea trufaşă, independenţa faţă de Dumnezeu în formă activă sau pasivă". Exemple de păcat activ sînt crima, furtul şi înşelăciunea.

Păcatul pasiv este mai subtil: a nu ajuta pe cineva atunci cînd depinde de tine să-l ajuţi, sau atitudinea de "neimplicare" prin care spunem: "Doamne, sînt prea ocupat; n-am timp pentru Tine".

Toţi păcătuim şi activ şi pasiv. Ioan ne spune: "Dacă zicem că n-avem păcat, ne înşelăm singuri şi adevărul nu este în noi" (1 Ioan 1:8). Isaia pune punctul pe "i": "Noi rătăceam cu toţii ca nişte oi, fiecare îşi vedea de drumul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor" (Isaia 53:6).

Transferul nelegiuirii noastre (al păcatului nostru) asupra lui Hristos este o altă "enigmă" pentru mulţi oameni. Ei se întreabă:

Cum a fost posibil ca Isus Hristos să moară pentru păcatele tuturor? Nu este fiecare răspunzător pentru păcatele lui?

Multe religii şi secte acceptă realitatea păcatului, dar soluţia lor diferă întotdeauna de cea a creştinismului. În timp ce creştinismul spune că singura mîntuire de păcat este prin credinţa în Isus Hristos şi în moartea Sa ispăşitoare pe cruce, alte religii caută mîntuirea prin fapte bune sau prin respectarea unor reguli sau legi. Creştinii biblici denumesc moartea lui Hristos "ispăşire". Dragostea şi dreptatea lui Dumnezeu sînt implicate în ea. Cînd Hristos - Dumnezeu întrupat - a murit pe cruce, El a dat satisfacţie standardelor sfinte ale lui Dumnezeu şi a primit pedeapsa pentru păcatele tuturor oamenilor.

Tot atît de important este şi faptul că moartea lui Hristos demonstrează dragostea şi grija lui Dumnezeu pentru toţi oamenii, chiar şi pentru aceia care-L urăsc pe Dumnezeu şi nu doresc să-L cunoască. Romani 5:6-8 spune limpede: "Căci, pe cînd eram noi încă fără putere, Hristos, la vremea cuvenită a murit pentru cei nelegiuiţi. Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s-ar găsi cineva să moară. Dar Dumnezeu îşi arată dragostea faţă de noi prin faptul că, pe cînd eram noi încă păcătoşi, Hristos a murit pentru noi".

În Vechiul Testament se poate găsi o ilustrare a conceptului de ispăşire în relatarea despre Paştele iudaic (vezi Exod 12:1-14). Israeliţii au jertfit miei, fără cusur, şi au uns cu

sîngele lor stîlpii şi pragul de sus al uşii. Îngerul morţii, care a trecut prin Egipt în noaptea aceea, a omorît pe întîii născuţi din orice casă care nu avea sîngele de miel pe uşă. În 1 Corinteni 5:7 Pavel se referă la acest eveniment, descris în cartea Exod, spunînd: "Hristos, Paştele noastre, a fost jertfit". Pavel spune aici că aşa cum israeliţii au fost salvaţi de la moartea fizică, prin sîngele mielului, tot aşa toţi creştinii sînt salvaţi de la moartea spirituală, veşnică, prin sîngele Mielului lui Dumnezeu - Isus Hristos - care a venit ca să ridice păcatele lumii (vezi Ioan 1:29).

Scriptura ne învaţă că Isus a murit "prin delegare" adică El a fost Substitutul nostru, Înlocuitorul nostru. Apostolul Petru ne spune că: "Hristos, de asemenea, a suferit odată pentru păcate, El, cel neprihănit pentru cei nelegiuiţi, ca să ne aducă la Dumnezeu" (1 Petru 3:18).

Scriptura arată că Hristos a murit o singură dată pentru toţi oamenii. Sacrificiul Său nu trebuie repetat: "la sfîrşitul veacurilor, S-a arătat o singură dată, ca să şteargă păcatul prin jertfa Sa" (Evrei 9:26).

De ce spune Scriptura că moartea lui Hristos este plata potrivită pentru păcatele întregii umanităţi? Este potrivită pentru că *Hristos este Dumnezeu.* Nimeni, în afară de Dumnezeu, nu poate plăti pentru păcatele tuturor oamenilor. Dumnezeu este acela care fixează standardul sfînt. Cine-l poate împlini în afară de Dumnezeu Însuşi?

Scriptura ne învaţă că Hristos a murit din cauza păcatelor noastre, plătind prin sacrificiul Său preţul răscumpărării. Prin aceasta, omul este justificat. A fi justificat înaintea lui Dumnezeu, înseamnă că dreptatea Lui a fost satisfăcută prin moartea înlocuitoare a Fiului Său Isus Hristos. El a suportat pedeapsa pentru păcatele noastre şi de asemenea a înlăturat vinovăţia noastră. Îndepărtarea vinovăţiei este un lucru important, trecut cu vederea de mulţi creştini.

De exemplu să presupunem că eşti chemat în judecată pentru depăşirea vitezei legale. Afli că nu e nevoie să plăteşti amenda, deoarece a fost plătită deja de altcineva - probabil de blajinul şi îngăduitorul tău tată sau de unchiul tău bogat. Plătirea amenzii proprii de către altcineva ilustrează parţial justificarea, dar Dumnezeu face mai departe un pas important.

Vinovăţia ta rămîne chiar dacă altcineva a plătit amenda în locul tău, dar atunci cînd păcătosul se întoarce la Dumnezeu prin Isus Hristos, El îi şterge orice vinovăţie adusă de păcat.

Pavel explică acest lucru în Romani 5:1: "Deci, fiindcă sîntem socotiţi neprihăniţi[4], prin credinţă, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Isus Hristos" (vezi de asemenea Galateni 3:6 şi Filipeni 3:9).

În ochii lui Dumnezeu creştinul este pe deplin iertat pentru toate păcatele. Noi "sîntem socotiţi neprihăniţi, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea care este în Hristos Isus" (Romani 3:24).

În plus, Dumnezeu ne înfiază, devenim o parte a familiei Sale - copii spirituali şi moştenitori (vezi Ioan 1:12; Romani 8:16). Creştinul nu poate înţelege complet lucrul acesta, dar el poate spune: "Dumnezeu Se uită la mine prin Hristos şi mă vede ca şi cînd n-aşi fi păcătuit deloc". "Justificat" înseamnă că sînt iertat de Dumnezeu pentru păcatele mele şi sînt acceptat de El, avînd dreptul la toate binecuvîntările pe care El le rezervă pentru ai Săi.

Eu sînt eliberat chiar şi de sentimentul de vinovăţia păcatului, deoarece Dumnezeu, prin Hristos, Se uită la mine ca la unul care nu a păcătuit niciodată. Biblia arată de asemenea că omul nu poate face nimic pentru a-şi cîştiga justificarea. Creştinul este mîntuit prin "har" - favoarea, mila şi dragostea nemeritată din partea lui Dumnezeu. "Căci prin har aţi fost mîntuiţi, prin credinţă. Şi aceasta nu vine de la voi; ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni" (Efeseni 2:8, 9).

Ideea că "nimeni nu trebuie pedepsit pentru greşelile mele" este foarte răspîndită şi sună foarte frumos. Apare ca ceva cinstit, nobil şi smerit. Dar de fapt această opinie izvorăşte din mîndrie, din faptul că nu vreau să admit că nici un om nu se poate ridica la standardul sfinţeniei lui Dumnezeu. "Căci toţi au păcătuit şi sînt lipsiţi de slava lui Dumnezeu" (Romani 3:23). "Căci nu este om care să nu păcătuiască" (1 Regi 8:26).

---

[4] "neprihănit" nu înseamnă "fără păcat" ci "îndreptăţit, socotit drept, justificat".

Biblia afirmă că nu există un om perfect, chiar dacă el ar respecta toate regulile şi legile. Nu importă cît de multe fapte bune ar face, el tot păcătos este. El încă este lipsit de sfinţenia perfectă a lui Dumnezeu. Dacă admit că un om îşi poate cîştiga singur mîntuirea, asta înseamnă că Dumnezeu este ceva mai puţin decît perfecţiunea, adică Dumnezeu este mai puţin decît Dumnezeu.

Hristos a murit pentru păcatele noastre după Scripturi.

Fiecare confesiune religioasă are părerile sale despre ceea ce înseamnă "Scriptură". Hinduşii au multe scrieri sfinte numite *Vedas.* Budiştii au scrierile sfinte numite *Tripitaka* (trei coşuri). Islamul are Coranul său dictat de Mahomed. Unele confesiuni religioase adaugă Bibliei alte scrieri pentru a-şi justifica opinia specifică în opoziţie cu creştinismul biblic. De exemplu, mormonii recunosc inspiraţia Bibliei, dar pretind că sînt inspirate şi alte cărţi (*Cartea lui Mormon, Perla de Mare Preţ, Doctrină şi Legăminte).* Scientismul spune că Biblia este inspirată, dar tot aşa de inspirată este şi cartea scrisă de Mary Baker Eddy "*Ştiinţă şi Sănătate cu Explicaţia Scripturilor*".

Inspiraţia divină a Bibliei este principala deosebire între creştinism şi alte religii. Dacă Biblia nu poate fi considerată drept Cuvîntul inspirat al lui Dumnezeu, atunci revendicările privind divinitatea lui Hristos, starea de păcat a omului şi nevoia sa de mîntuire, prin credinţa în moartea şi învierea lui Hristos, toate aceste revendicări nu au credibilitate.

În continuare, sînt date răspunsurile creştine biblice la întrebările tipice despre Biblie.

Este Biblia, de fapt "inspirată de Dumnezeu"? De ce este Biblia considerată superioară altor cărţi?

Versiunea NIV[5] traduce 2 Timotei 3:16 în felul următor: "Toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu" adică, Dumnezeu, Duhul Sfînt, a acţionat în mintea autorilor Scripturii, revelîndu-le ceea ce dorea să fie scris.

---

[5] NIV - New International Version - o nouă traducere în limba engleză

Dr. William Evans rezumă astfel poziţia creştină asupra inspiraţiei Scripturii: "Oamenii sfinţi ai lui Dumnezeu, autorizaţi de infuzia de inspiraţie divină, au scris în ascultare de porunca divină, şi au fost păziţi de orice eroare atît în revelarea adevărurilor necunoscute cît şi în relatarea celor deja familiare" (vezi 2 Petru 1:21).

Ce dovezi au creştinii pentru inspiraţia şi infailibilitatea Bibliei?

În primul rînd, propria revendicare a Bibliei, de a fi Cuvîntul lui Dumnezeu. Asta s-ar putea să nu fie suficient pentru "sceptici", dar sciitorii Bibliei afirmă în mod constant că ei înregistrează cuvintele lui Dumnezeu pentru oameni. Scriitorii Vechiului Testament revendică inspiraţia divină folosind expresia: "Aşa vorbeşte Domnul" sau echivalentele ei, de peste 2000 de ori (de exemplu, vezi 2 Samuel 23:1-3; Ieremia 1:9; Habacuc 2:2).

De asemenea apostolii au pretins că sînt inspiraţi de Dumnezeu; ei au afirmat că transmit poruncile lui Dumnezeu. În 1 Corinteni 14:37 Pavel spune că el a scris "poruncile Domnului". Iar Petru ne aduce aminte "de lucrurile vestite mai dinainte de sfinţii prooroci, şi de porunca Domnului şi Mîntuitorului nostru, dată prin apostolii voştri" (2 Petru 3:2).

Paternitatea apostolică a fost un criteriu principal pentru a decide ce cărţi pot face parte din Noul Testament. Apostolii au fost oameni care au trăit şi slujit împreună cu Hristos. Ei L-au cunoscut în fapt, sau L-au experimentat într-un mod deosebit, aşa cum este cazul apostolului Pavel, convertit pe drumul Damascului. Apostolii au îndurat persecuţii incredibile şi au fost martirizaţi pentru cauza creştină. Singura explicaţie validă pentru zelul lor este că ei L-au văzut, au vorbit, şi au mîncat cu Domnul Isus Hristos cel înviat.

Dacă El nu ar fi înviat şi nu ar fi apărut în faţa apostolilor, ar fi murit ei toţi pentru o minciună? Mărturia lui Isus Hristos însuşi, este o dovadă vitală pentru inspiraţia şi autoritatea Bibliei.

Creştinii cred că Isus Hristos a fost Dumnezeu în trup omenesc. Isus a reafirmat în mod constant inspiraţia divină a

Vechiului Testament, deoarece Noul Testament nu fusese încă scris.

Dr. Vernon Grounds scrie în revista Christianity Today: "Hristos a cunoscut, a crezut, a studiat, a expus, a venerat, a respectat, S-a supus şi a împlinit Scripturile". Pe scurt, spune Grounds, Hristos a afirmat şi a întărit autoritatea şi infailibilitatea Cuvîntului lui Dumnezeu.

Hristos a criticat adesea interpretarea fariseică a Scripturii, dar niciodată Scriptura însăşi. Hristos Şi-a fundamentat învăţătura şi viaţa pe Scriptură. Pentru părerea Lui despre Scriptură vezi Matei 5:17-18; 22:29; Ioan 5:39, 40, 46, 47.

A pretinde ceva mai puţin decît inspiraţia Scripturii, înseamnă a pretinde că Isus S-a înşelat sau a minţit, dar asta ar însemna că El este mai puţin decît Dumnezeu. Dacă El este mai prejos decît Dumnezeu, lucrarea Sa de ispăşire pe cruce, pentru păcatele noastre este insuficientă.

O altă dovadă pentru inspiraţia Bibliei este unitatea sa. Biblia a fost scrisă de 40 de autori de-a lungul a 1600 ani. Majoritatea acestor autori nu se cunoşteau între ei. Cînd J.B. Philips a început să traducă Noul Testament în limba engleză modernă, el nu credea în inspiraţia literală a Bibliei (adică nu recunoştea că şi cuvintele folosite erau insuflate de Dumnezeu).

Dar, pe măsură ce progresa în traducere, Phillips era din ce în ce mai copleşit de unitatea ce există între cărţile Bibliei. El a spus: "Aceşti autori vorbesc fiecare despre acelaşi lucru, privit din unghiuri diferite şi descris pe căi diferite, dar toţi vorbesc cu o asemenea siguranţă încît trezesc admiraţie în inima omului modern".

Inspiraţia Scripturii este elementul vital care ridică Biblia deasupra întregii literaturi. A spune că piesele lui Shakespeare, de exemplu, sînt la fel de inspirate ca şi Biblia, înseamnă a reduce Scriptura la nivelul scrierilor umane. În felul acesta se încearcă a se da o lovitură de graţie autorităţii şi puterii credinţei creştine. Biblia reprezintă revelaţia lui Dumnezeu pentru om. Nu poţi judeca revelaţia; o poţi doar primi. A discuta veridicitatea Bibliei în raport cu cunoaşterea

umană, înseamnă a-l face pe om prea mare şi pe Dumnezeu prea mic.

De-a lungul istoriei, inspiraţia şi infailibilitatea Bibliei au fost atacate continu, dar Biblia a rezistat. Oamenii o pot critica sau respinge, dar ei nu pot demonstra că Biblia nu este ce ea pretinde: Cuvîntul inspirat al lui Dumnezeu pentru oameni. "Cuvîntul Tău, Doamne, dăinuieşte în veci în ceruri" (Psalmul 119:89).

Este creştinismul biblic corect?

Credinţa creştină are multe alte doctrine în afară de doctrinele despre persoana şi lucrarea lui Hristos, natura umană şi inspiraţia Scripturii. Studiind alte concepţii religioase, totuşi, se observă că aceste trei probleme cheie apar în mod continuu. Creştinul biblic crede că Hristos este Dumnezeu şi că El a murit pentru păcatele omului. El crede, de asemenea, că omul este păcătos în natura Sa, este mort spiritual şi singura nădejde pentru mîntuirea de păcat este credinţa în moartea şi învierea lui Hristos.

Creştinul biblic crede şi faptul că Biblia este inspirată de Dumnezeul cel Viu, şi că ea reprezintă singura călăuză infailibilă pentru credinţă şi pentru viaţă.

Pentru a avea un dialog inteligent cu alte credinţe, creştinul trebuie să-şi cunoască bine propria credinţă, să cunoască ce învaţă Biblia.

Unii afirmă că ceea ce spune Biblia nu reprezintă dovada suficientă pentru a demonstra valabilitatea creştinismului. Scopul acestei cărţi nu este să dovedească validitatea creştinismului ci să compare, cu claritate şi obiectivitate, creştinismul biblic cu diferite confesiuni religioase. Creştinismul biblic este adevăratul creştinism, de aceea el nu poate fi diluat, rearanjat (amplificat n.tr.). Creştinismul biblic se bazează pe credinţa "care a fost dată sfinţilor odată pentru totdeauna" (Iuda 3). E adevărat că numai Dumnezeu poate convinge o persoană, căci "nimeni nu poate zice: 'Isus este Domnul' decît prin Duhul Sfînt" (1 Corinteni 12:3).

Nimeni nu poate fi convins de validitatea creştinismului biblic decît prin Duhul Sfînt.

SECTIUNEA I

RELIGIA ROMANO-CATOLICĂ

Singura Biserică Adevărată?

Singura Cale Spre Cer?

Catolici și Protestanți - Se Pot Înrudi Prin Căsătorie?

Capitolul 2

BISERICA ROMANO-CATOLICĂ

Este oare singura biserică adevărată?

Aproape 600 milioane, mai mult de o şesime din populaţia globului, sînt consideraţi a fi romano-catolici. Numai în Statele Unite sînt peste 48 milioane. Influenţa Bisericii Romano-Catolice este incalculabilă. De fapt, care sînt diferenţele între Romano-Catolici şi Protestanţi? Multe dintre acestea au de-a face cu "instituţia papală". Catolicii îl consideră pe Papă capul Bisericii creştine, reprezentantul lui Hristos pe pămînt şi succesorul direct al apostolului Petru. Cu alte cuvinte ei consideră biserica lor drept "adevărata biserică" a lui Isus Hristos.

Protestanţii biblici diferă de catolici din pricina acestor afirmaţii şi a altora.

Dar sînt diferenţele acestea vitale? Cum a început controversa între ei?

Cum s-a dezvoltat Biserica Romano-Catolică.

Creştinismul a început fără fanfară, fără zgomot - doar cu cea mai scurtă poruncă: "Cum M-a trimis pe Mine Tatăl, aşa vă trimit şi Eu pe voi" (Ioan 20:21). Pare uşor astăzi, dar să ne gîndim puţin. Primii ucenici ai lui Isus mergeau într-o lume care-i ura. Isus a zis: "Eu vă trimit ca pe nişte oi în mijlocul lupilor" (Matei 10:16). Pentru mulţi ura aceasta a însemnat persecuţie, tortură, moarte. Ştiind toate acestea, ne întrebăm de ce n-au cedat? Ca să devină creştini, nimeni nu i-a mituit şi nici nu i-a forţat. Atunci, de ce au devenit ucenici ai lui Isus şi au stăruit în credinţă chiar pînă la moarte? Răspunsul este prea simplu pentru a fi şi crezut.

Ei erau siguri că Isus era exact ceea ce El pretindea a fi. Ei erau pe deplin convinşi că El era Fiul lui Dumnezeu, că El le-a vorbit cu autoritatea lui Dumnezeu. Ei L-au iubit şi s-au încrezut în El. Doreau să facă exact ceea ce a spus El. Iată ce simplu este răspunsul. Puţin mai tîrziu, Isus le-a spus: "pe această piatră voi zidi Biserica Mea" (Matei 16:18). Despre ce piatră era vorba? Şi, despre ce Biserică? Romano-Catolică? Ortodoxă-răsăriteană? Protestantă (de un fel sau altul)? Nu era vorba de nici una dintre acestea. Atunci, la ce Biserică S-a gîndit El? Ce Biserică urma El să zidească? Care este "Biserica adevărată" astăzi? Pentru a cunoaşte răspunsurile trebuie să parcurgem istoria Bisericii prin secole.

Scînteia minusculă aprinsă de Isus în Ierusalim izbucneşte curînd într-o flacără care se deplasează rapid în lungul coastelor Mediteranei - prin Grecia, Italia, Spania, - prin Egipt şi Libia. Persecuţia nu reuşeşte decît să întreţină flacăra şi s-o facă şi mai strălucitoare.

În primii 100 de ani, creştinii ar fi putut să se întrebe: "Care este biserica adevărată"? Fiecare biserică locală avea particularităţi în structură şi organizare. Totuşi, cu toate diferenţele dintre ele, membrii lor purtau acelaşi nume: "creştini" şi toţi se străduiau pentru unitatea dragostei auto-jertfitoare, manifestată în Hristos şi recomandată de Pavel Bisericii din Efes (vezi Efeseni 4:3). Ei toţi erau credincioşi, trăind, muncind, rugîndu-se şi murind împreună, în ascultare de învăţăturile Domnului lor. Înainte de sfîrşitul secolului al doilea, Biserica din Roma deţinea o poziţie deosebită în lumea creştină. Pavel spusese despre Biserica din Roma: "Mai întîi mulţumesc Dumnezeului meu, prin Isus Hristos, pentru voi toţi, căci credinţa voastră este vestită în toată lumea" (Romani 1:8).

Roma era un centru politic şi economic important, iar în secolul al patrulea Biserica creştină din Roma era foarte puternică.

Într-o încercare de a uni Biserica, împăratul roman Constantin, în secolul al patrulea, declară creştinismul drept religia "oficială" a imperiului. El a acordat liderilor bisericii, şi în special celor din Roma, o putere politică şi religioasă foarte mare.

La mijlocul secolului al cincilea, Leo, episcopul Romei, porunceşte, printr-un edict împărătesc, ca toţi creştinii să se supună episcopului Romei, deoarece el deţine "Primatul Sfîntului Petru". Prin Papă, ca succesor al său, Petru continuă să slujească în Biserică avînd "cheile împărăţiei".

Pretenţia lui Leo a fost aprig contestată, în special de aripa răsăriteană a Bisericii, cu centrul la Constantinopol. Ruptura a venit în anul 1054, cînd Patriarhul de Constantinopol (liderul bisericii răsăritene) l-a excomunicat pe Papa Leo IX al Romei. Începînd de atunci, cele două biserici, apuseană (Romano-Catolică) şi răsăriteană (Ortodoxă) se dezvoltă separat.

Pe măsură ce Biserica apuseană a crescut, au început să se adauge noi doctrine care nu erau în Biblie. Nu toţi erau de acord cu aceste noi doctrine, dar abia în 1517 a apărut un lider al opoziţiei. Martin Luther nu a intenţionat să se separe de Biserica Romano-Catolică. El dorea numai să îndepărteze doctrinele nebiblice, să pună accentul pe învăţăturile din Biblie.

Luther considera Biblia drept singura autoritate în materie de credinţă. El a descoperit în ea că miezul credinţei creştine este relaţia directă şi personală cu Isus Hristos. Biserica Romano-Catolică a respins însă părerile lui Luther, aşa că el şi ceilalţi "protestatari" au fost daţi afară din biserică. Aceştia au început să se întîlnească separat. Ei studiau Biblia pentru a o aplica în viaţa de toate zilele. Aşa a început Biserica "Protestantă".

Iată cum de la o singură Biserică Creştină s-a ajuns la trei ramuri principale: Romano-Catolică, Ortodoxă Răsăriteană şi Protestantă (cu multele sale denominaţii).

Singura biserică adevărată?

"Catolicii susţin că singura biserică adevărată a lui Hristos este Biserica Romano-Catolică". Cum au ajuns ei la această afirmaţie? Prin interpretarea "convenabilă" a Bibliei. Vă surprinde cumva acest lucru? Biserica Romano-Catolică acceptă inspiraţia divină a Bibliei. Iată o declaraţie recentă în acest sens: "Sfînta Maică Biserica, bazîndu-se pe credinţa

apostolilor, susţine că toate cărţile din Vechiul Testament şi Noul Testament, cu toate părţile lor, sînt sfinte şi canonice deoarece au ca autor pe Dumnezeu, fiind scrise sub inspiraţia Duhului Sfînt".

Dar le este permis catolicilor să citească Biblia? Unii susţin că nu, dar asta nu este foarte exact. Astăzi Biserica Romano-Catolică încurajează pe membrii ei să se hrănească cu adevărurile revelate ale Scripturii.

Totuşi pentru a evita divergenţele în doctrinele esenţiale, Biserica Romano-Catolică crede că Duhul Sfînt interpretează Biblia prin Papă. "Scriptura este supusă judecăţii Bisericii, care împlineşte slujba de păstrare şi interpretare a Cuvîntului lui Dumnezeu". Iar în altă parte: "Biserica are însărcinare divină să fie Păstrătorul (custodele) şi interpretul Bibliei. Dumnezeu nu a intenţionat niciodată ca Biblia să fie regula de credinţă a creştinului independent de autoritatea vie a Bisericii".

Au dreptate catolicii? Sau Dumnezeu vrea ca fiecare creştin să citească Biblia şi să o interpreteze pentru sine? Ce dovezi avem? Să ne uităm la limbajul biblic. Noul Testament, de exemplu, a fost scris în întregime în limba greacă, dar nu în greaca clasică, citită doar de poeţi şi învăţaţi, ci în greaca vorbită şi citită în pieţe şi în case. Asta sugerează că Dumnezeu a intenţionat ca Scriptura să fie citită şi interpretată nu doar de "autorităţi" ci şi de oamenii obişnuiţi.

Ce ne spune Biblia însăşi despre acest subiect? În Deuteronom 17:19, omului lui Dumnezeu i se spune "s-o citească (Biblia) în toate zilele vieţii lui". Profetul Isaia a zis "Căutaţi în cartea Domnului şi citiţi" (Isaia 34:16).

Isus a zis, vorbind despre Saduchei, că este periculos să nu cunoşti Cuvîntul lui Dumnezeu. "Vă rătăciţi! pentru că nu cunoaşteţi nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu" (Matei 22:29). Mesajul este clar. Fiecare trebuie să citească şi să interpreteze Biblia pentru sine.

Să luăm în considerare şi următoarea obiecţie: Biserica Romano-Catolică pretinde că este singura autorizată să interpreteze Cuvîntul lui Dumnezeu. Dar protestanţii nu practică acelaşi lucru atunci cînd depind de păstorii şi

învăţătorii care interpretează Biblia? Aşa s-ar părea la o primă vedere, dar să privim mai atent.

(În trecut, Biserica Romano-Catolică şi chiar şi Biserica Ortodoxă interziceau "laicilor" citirea Bibliei. n.r.)

Hildebrand, unul din cei mai renumiţi papi, s-a opus citirii Bibliei. Grigore al IX-lea, un alt papă, a interzis laicilor să citească Biblia şi a suprimat traducerile din limba latină în limbile naţionale, arzîndu-le împreună cu posesorii lor.

Papa Clement al XI-lea (1667-1691), sub presiunea iezuiţilor, a emis o bulă papală împotriva citirii Bibliei. n.tr.)

Desigur, păstorul are un rol important. Dar a zis Hristos că păstorul este infailibil, sau că el are autoritatea finală în interpretarea Scripturii? Nu. Realitatea în Noul Testament este alta. Este vorba de individul care studiază Cuvîntul lui Dumnezeu şi-l împărtăşeşte cu ceilalţi. De exemplu, în Berea: "Au primit Cuvîntul cu toată rîvna şi cercetau Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este aşa" (Fapte 17:11). Pavel scria: "Cuvîntul lui Hristos să locuiască din belşug în voi, în toată înţelepciunea" (Coloseni 3:16).

Protestanţii îl respectă pe predicator (învăţător, păstor) pentru anii săi de studiu, dar ei cred că sînt liberi să accepte sau să respingă învăţătura dată de el. Ei cred că Dumnezeu vorbeşte direct fiecărei persoane prin Cuvîntul său şi că Duhul Sfînt ajută pe cel care citeşte Biblia să înţeleagă mesajul lui Dumnezeu (vezi Ioan 16:13).

Dar ce au toate acestea cu întrebarea: "Care este biserica adevărată"? Biserica Romano-Catolică îşi fundamentează pretenţia, de a fi singura biserică creştină adevărată, pe interpretarea sa a evenimentelor din Matei 16. Să examinăm acest capitol şi să vedem ce interpretare vom obţine fără a ne lăsa constrînşi de nici o interpretare "oficială".

"Pe această piatră voi zidi Biserica Mea"

În Matei 16 Îl vedem pe Isus cu ucenicii Săi, în Cezarea Filipi, aproximativ 40 km nord-est de la Marea Galileii. Isus ştia că în curînd El va merge la Ierusalim - în primul rînd pentru o

intrare triumfală, apoi pentru a muri pe cruce. Isus doreşte să-i ajute pe ucenicii Săi să înţeleagă cele ce urmau să se întîmple.

O problemă fundamentlă era identitatea Sa. Isus a pus întrebarea: "Cine zic oamenii că sînt Eu, Fiul Omului"? De ce a pus Isus o astfel de întrebare? Cu siguranţă El ştia că se vorbea în popor despre El. Întrebarea avea rostul să-i provoace pe ucenici, să gîndească asupra problemei identităţii Sale. Ucenicii au răspuns: "Unii zic că eşti Ioan Botezătorul; alţii Ilie; alţii Ieremia sau unul din prooroci". Apoi Isus i-a întrebat: "Dar voi cine ziceţi că sînt"? Simon Petru a răspuns: "Tu eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!". Aceasta a fost minunata mărturisire de credinţă a lui Petru.

Petru Îl cunoştea pe Isus de mai multe luni, probabil de mai bine de doi ani. El L-a văzut pe Isus în tot felul de situaţii. Întrebarea despre identitatea lui Isus şi-a făcut loc treptat în mintea lui Petru, dar acum ea se impune brusc în centrul atenţiei.

Răspunsul lui Isus arată importanţa mărturisirii lui Petru: "Ferice de tine, Simone, fiul lui Iona; fiindcă nu carnea şi sîngele ţi-au descoperit lucrul acesta, ci Tatăl Meu care este în ceruri". Pînă la acest punct Scriptura este foarte clară. Nu sînt divergenţe în interpretarea ei. Dar de aici în continuare lucrurile se complică: "Şi Eu îţi spun: tu eşti Petru[6], şi pe această piatră[7] voi zidi Biserica Mea şi porţile locuinţei morţilor nu o vor birui. Îţi voi da cheile împărăţiei cerurilor şi orice vei lega pe pămînt, va fi legat în ceruri, şi orice vei dezlega pe pămînt, va fi dezlegat în ceruri" (Matei 16:18-19).

Oare, cum interpretează Biserica Romano-Catolică acest text? Iată opinia ei:

1. Biserica creştină este zidită pe Petru.

2. Petru devine primul episcop al Bisericii locale din Roma; şi de aceea...

3. Petru predă "cheile Împărăţiei" succesorilor săi la Roma.

---

[6] în limba greacă: Petros=piatră

[7] în limba greacă: Petra=stîncă

4. Biserica Romano-Catolică este "Biserica adevărată" fondată de Isus Hristos.

Doctrina catolică este formulată astfel: "Domnul nostru l-a făcut doar pe Petru, Piatra de temelie a Bisericii şi l-a desemnat pe el ca păstor al întregii turme". Argumentînd că este biserica adevărată, catolicismul spune: "Doar prin Biserica Romano-Catolică a lui Hristos, găsim ajutorul universal pentru mîntuire, şi obţinem plinătatea mijloacelor mîntuirii".

Dovezile biblice

Putem accepta interpretarea de mai sus? Ea ridică anumite probleme. Să ne uităm, de pildă, la cîteva dovezi din Noul Testament despre biserica primară. Lui Petru nu i se dă o poziţie cu autoritate absolută în Noul Testament.

Isus i-a tratat pe apostoli întotdeauna la fel în ceea ce priveşte autoritatea şi responsabilitatea lor (vezi Matei 28:16-20).

La singurul sinod al Bisericii, menţionat în Noul Testament, nu conduce Petru ci Iacov (vezi Fapte 15). Atunci cînd se vorbeşte de temelia Bisericii, nu Petru ci Hristos este piatra pe care se zideşte. Însuşi Petru în 1 Petru 2:4-8 arată că Hristos este piatra din capul unghiului, a bisericii. Pavel, de asemenea, ne spune că "piatra din capul unghiului este Isus Hristos" (Efeseni 2:20). "Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea care a fost pusă, şi care este Isus Hristos" (1 Corinteni 3:11).

Biblia spune deci că biserica adevărată are ca temelie pe Isus Hristos. Membrii bisericii sînt cei care-L mărturisesc pe El drept Mîntuitor şi Domn, aşa cum face Petru atunci cînd spune: "Tu eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului celui Viu".

Unii învăţaţi protestanţi (ca Luther şi Calvin) au susţinut că "piatra" de care vorbea Isus era mărturisirea lui Petru despre Isus Hristos. Toţi cei care-L mărturisesc pe Isus Hristos ca Fiul Dumnezeului celui Viu formează biserica lui Hristos.

Să presupunem că opinia romano-catolică este corectă; adică Petru este "piatra". Chiar şi în acest caz, textul biblic nu spune nimic despre "succesiunea apostolică". Nu spune că cei ce-i vor urma lui Petru la conducerea Bisericii, vor fi de asemenea "piatra" pe care este zidită Biserica. Tot astfel, textul nu spune nimic despre autoritatea Romei sau despre Papi. De fapt, cuvîntul "Papă" nu există în Noul Testament.

În concluzie, Biblia ne învaţă că "Biserica adevărată" nu este o organizaţie sau un cult anume. Ea este totalitatea credincioşilor - a celor care, prin credinţă, au o relaţie vie cu Hristos (vezi, de pildă, 1 Corinteni 12:27; Efeseni 1:23; 4:12; Coloseni 2:19; Ioan 10:9; 14:6).

Altfel spus, oricine - fie că se numeşte romano-catolic, ortodox de rit răsăritean sau protestant - poate deveni un membru al "bisericii adevărate" a lui Isus Hristos. Cum se poate face acest lucru - constitue subiectul capitolului următor. Cititorul va lua cunoştinţă despre o nouă şi importantă deosebire între catolicism şi creştinismul biblic.

Care este diferența?

Ce cred "Protestanții"	Ce cred Catolicii
AUTORITATE	
1. Biblia este singura călăuză pentru credință și viață (2 Timotei 3:16, 17; 1 Ioan 15:3; Deuteronom 12:32).	**1.** Atît Sfintele Scripturi cît și Sfînta Tradiție a bisericii sînt privite ca autoritate pentru credință și viață.
2. Orice creștin este liber să citească și să interpreteze Biblia pentru sine, sub călăuzirea Duhului Sfînt (Ioan 5:39; Romani 15:4; Ioan 14:26; 1 Ioan 2:27).	**2.** Interpretarea Scripturii este supusă judecății Bisericii, "care are misiunea divină de a păstra și interpreta Cuvîntul lui Dumnezeu".
3. Nici o ființă umană nu este infailibilă. Hristos este Capul Bisericii și aceasta este Trupul Său (Efeseni 1:22; Coloseni 1:18). (Iacov, fratele Domnului, spune că "toți greșim în multe feluri" (Iacov 3:2) n.tr.).	**3.** Papa este infailibil[8] - este adevărat, doar atunci cînd vorbește "ex catedra"[9] în probleme de credință și morală, ca locțiitor al lui Hristos, ca lider al Bisericii vizibile pe pămînt.

[8] infailibil=care nu poate greși

[9] "ex-catedra - adică atunci cînd vorbește în numele Bisericii Universale (Romano-Catolice).

4. Duhul Sfînt este locţiitorul lui Hristos pe pămînt, pînă în ziua cînd Hristos va veni din nou (Ioan 16:7-14; 14:15-16; 15:26). n. tr.

4. Papa este locţiitorul lui Hristos pe pămînt (Vicarius Filii Dei). Valoarea numerică a acestei pretenţii este 666[10]. Creştinismul ortodox (răsăritean) susţine de asemenea autoritatea "Tradiţiei" (vezi punctul 1) şi dreptul de a fi singurul interpret al Sfintelor Scripturi (punctul 2). Pînă şi cuvîntul tradiţie are o relaţie cu numărul 666 n.tr.

[10] numărul acesta apare în Apocalipsa 13:18 şi se referă la Anticrist.

Capitolul 3

RELIGIA ROMANO-CATOLICĂ

Singura cale spre cer?

Cum se poate mîntui omul? Dintre toate problemele divergente între protestanţi şi catolici, nici una nu a creat o prăpastie aşa de mare. Unde putem găsi răspunsul? Trebuie să începem cu Biblia, Cuvîntul lui Dumnezeu, care a fost dată în primul rînd pentru a revela planul lui Dumnezeu pentru mîntuirea omului.

În scrisoarea către Romani, Pavel reia istoria lui Avraam pentru a ilustra planul de mîntuire al lui Dumnezeu. El întreabă "Ce zice Scriptura"? şi răspunde: "Avraam a crezut pe Dumnezeu şi aceasta i s-a socotit ca neprihănire" (Romani 4:3). Avraam a făcut fapte bune, dar nu acestea l-au mîntuit, ci credinţa sa în Dumnezeu. Mai departe în Romani 4:23-25, Pavel arată că noi toţi putem fi mîntuiţi exact în acelaş fel.

La acest plan simplu al mîntuirii (acceptat de protestanţii biblici) Biserica Romano-Catolică a adăugat o serie de condiţii:

Primul termen cheie este "harul sfinţitor" (sanctifying grace - harul de consacrare). Ce este acesta? Catolicii spun că este cel mai mare dar din partea lui Dumnezeu. A fost dat şi primilor oameni (Adam şi Eva) dar ei l-au pierdut la "căderea". Acum este posibil să-l primeşti doar prin botez. După ce ai primit acest dar, poţi să duci o viaţă plină de fapte bune sau să pierzi darul.

Această doctrină l-a îngrijorat foarte mult pe un călugăr tînăr, dar deosebit de inteligent, numit Martin Luther. El împlinea tot ceea ce se cerea unui călugăr la începutul secolului XVI: postea, se biciuia, executa penitenţele, mărturisea unui preot chiar şi cea mai mică greşeală a sa. Mai tîrziu Luther scria că nu poate descrie tortura mintală prin care a trecut încercînd

mîntuirea prin "fapte bune", deoarece, în ciuda celor mai mari eforturi, el simţea că nu este mîntuit.

Frămîntările lui Luther nu au trecut neobservate profesorilor săi de la Universitatea Wittenberg. El era caracterizat ca un om de o dedicare autentică. Unul dintre profesorii mai vîrstnici comenta: "Acest călugăr va pune în încurcătură pe toţi doctorii. El va reforma întreaga Biserică Romano-Catolică şi va înfiinţa o nouă religie, deoarece el îşi bazează teologia pe scrierile profeţilor şi apostolilor. El se sprijină pe cuvintele lui Hristos, care nu pot fi răsturnate de nici o filozofie sau sofistică".

Această previziune a început să se împlinească în ziua cînd, citind epistola către Romani, Luther a înţeles versetul 1:17: "Cel neprihănit va trăi prin credinţă". Acum a găsit ceea ce căuta. Cheia pentru viaţă este credinţa. Doar credinţa este necesară pentru mîntuire. Experienţa "descoperirii" acestui veset a fost pentru Luther ceea ce "drumul Damascului" a fost pentru Pavel.

Protestanţii biblici cred că interpretarea lui Luther este corectă. Catolicii, de partea cealaltă, îl consideră pe Luther un eretic care a dezbinat Biserica. Care este, de fapt, diferenţa între catolici şi protestanţi în ceea ce priveşte mîntuirea?

Definiţia catolică a mîntuirii.

Catolicii şi protestanţii sînt de acord că, fundamentală, pentru mîntuire este necesară credinţa. Deosebirea dintre ei apare atunci cînd primii consideră că "faptele bune" sînt necesare pentru a fi mîntuit şi că mîntuirea deplină nu este posibilă decît prin Biserică. Există patru termeni care trebuie cunoscuţi pentru a înţelege doctrina catolică despre mîntuire: *Credinţă, Har, Păcat şi Fapte Bune.*

Credinţa.

Ce reprezintă ea pentru catolici? Două lucruri: credinţa în adevărul creştin revelat în Biblie şi credinţa în tradiţia şi învăţăturile Bisericii Catolice. Autoritatea Scripturii este egală, pentru catolici, cu autoritatea "părinţilor Bisericii".

Să luăm în considerare Conciliul din Trent (1545-1563). Acolo trebuiau rezolvate problemele ridicate de Luther şi alţi reformatori. Liderii catolici au stabilit definiţia credinţei: "începutul mîntuirii umane şi temelia şi rădăcina justificării". Dar ei au adăugat că: "Dacă cineva va spune că omul este iertat de păcate şi justificat... şi că iertarea şi justificarea sînt desăvîrşite numai prin credinţă, să fie anatema (blestemat)". Cu alte cuvinte ei au stabilit că doar credinţa în Isus Hristos nu e suficientă pentru iertarea păcatelor.

Există încă o altă doctrină catolică, ce implică mîntuirea şi care diferă foarte mult de poziţia protestantă. Este doctrina că Maria, mama lui Isus, se poate ruga lui Dumnezeu pentru păcatele unui om. Credinţa în puterea Mariei este aşa de mare în unele părţi ale globului, încît anumiţi catolici superstiţioşi se închină mai mult Fecioarei Maria decît Domnului Hristos.

Studiul rolului Mariei conţine afirmaţii de genul: **(1)** Maria este Maica lui Dumnezeu; **(2)** fecioria ei a continuat şi după naşterea lui Isus, ea nu a mai avut alţi copii; **(3)** ea a fost concepută fără păcat şi a trăit o viaţă fără păcat (doctrina Imaculatei concepţiuni); **(4)** la sfîrşitul vieţii sale, ea a fost răpită, trup şi suflet, la cer (doctrina înălţării Maicii Domnului); **(5)** ea este Co-Răscumpărătoare, adică a suferit cu Hristos şi aproape că a murit cu El şi "se poate spune că a răscumpărat rasa umană împreună cu Hristos"; **(6)** ea este Mijlocitoare între om şi Dumnezeu (ultimele două, afirmaţii notate punctele 5 şi 6 nu sînt doctrine oficiale, dar sînt susţinute de mulţi catolici). Sute de capele, dedicate Mariei, au fost construite în întreaga lume. Fatima, în Portugalia, este una din cele mai mari şi şi-a serbat a 60-a aniversare în 13 mai 1977. Milioane de pelerini au vizitat locul unde se crede că a apărut Maria în 1917.

Un alt lăcaş dedicat Mariei se află în Washington D.C., biserica Imaculatei Concepţiuni, cea mai mare biserică romano-catolică din Statele Unite şi a şaptea ca mărime în lume. Mulţi alţi sfinţi ai bisericii catolice sînt veneraţi de credincioşii catolici. Ei cred că aceşti sfinţi au atins perfecţiunea, de acea ei se pot ruga acum lui Dumnezeu pentru aceia care se străduiesc să o atingă.

Păcat

Atît catolicii cît şi protestanţii cred în păcatul originar - fiecare dintre noi moştenim o natură păcătoasă de la Adam. Ei diferă în ceea ce priveşte modul cum Dumnezeu iartă păcatul nostru. În timp ce protestanţii cred că păcatul este înlăturat prin credinţa în Hristos, în jertfa Lui de la crucea Golgotei, catolicii consideră că mai sînt necesare şi altele pe lîngă credinţă. Atît unii cît şi alţii cred că există păcate prin comitere sau prin omitere. Păcatul comis constă în orice gînd, dorinţă, vorbă sau faptă în dezacord cu voia lui Dumnezeu. Păcat prin omisiune este abţinerea de la o vorbă bună sau faptă bună posibile. Catolicii împart păcatele comise şi omise în păcate de moarte şi păcate scuzabile. Ei cred că păcatul de moarte este o ofensă împotriva lui Dumnezeu şi are drept consecinţe pierderea harului sfinţitor şi separarea sufletului omului de Dumnezeu.

Iertarea de un păcat de moarte se poate obţine doar prin mărturisirea la un preot sau printr-un act de pocăinţă, bazat pe dragostea lui Dumnezeu "pentru Numele lui Dumnezeu". Cei mai legalişti dintre catolici ca şi fariseii de pe vremea lui Isus, au întocmit liste lungi cu păcatele care duc la moarte. Iată cîteva dintre ele:

- absenţa de la biserică duminica sau într-o zi de sărbătoare religioasă, fără o motivaţie "sfîntă"
- beţia gravă
- a fi un exemplu rău pentru copii în problemele importante
- a fura ceva scump
- citirea unei Biblii sau a unor cărţii religioase care nu sînt catolice

Păcatele scuzabile sînt mai puţin grave, nu duc la pierderea harului sfinţitor nici la moartea sufletului ci doar la îmbolnăvirea lui. Ele sînt periculoase pentru faptul că duc la păcatele de moarte. Iată cîteva păcate scuzabile:

- minciuna care nu răneşte pe nimeni
- bîrfa
- beţia uşoară

- îmbuibarea
- furtul unui lucru ieftin

Păcatul scuzabil poate fi iertat doar printr-un act de pocăinţă.

Sacramentele.

Catolicismul susţine că prin credinţă se face doar intrarea în procesul de mîntuire. După aceasta, credinciosul trebuie să muncească toată viaţa pentru a-şi desăvîrşi mîntuirea. În mod concret, el va trebui să respecte şi să împlinească cele şapte Sacramente ale bisericii. Catehismul catolic spune: "Un sacrament este un semn al lui Hristos. Este Hristos ajutînd sufletele noastre. Un sacrament... dă har. Cu ce este de folos harul pentru suflet? Harul dă viaţă, este viaţa lui Dumnezeu. Harul ne dă putere pentru a-i fi plăcuţi lui Dumnezeu".

Cele şapte Sacramente: trepte ale "scării spre cer"

Un "Dicţionar Catolic Practic" declară că "Dumnezeu a dat cele şapte Sacramente Bisericii pentru a purta de grijă nevoilor spirituale din vieţile oamenilor". Cele şapte sacramente sînt următoarele:

1. Botezul (Matei 28:19). Este atît de important pentru catolici, încît ei cer ca să fie botezat şi un prunc care moare la naştere.

2. *Confirmarea* (Ioan 14:26). Se face la vîrsta de 12 ani, pentru un copil botezat. Semnifică o întărire a credinţei prin umplerea cu Duhul Sfînt.

3. *Sfînta împărtăşanie* (Matei 26:26-28; Marcu 14:22-23; Luca 22:19-20). Se mai numeşte şi Sfînta Comuniune (Părtăşie) şi este cel mai important sacrament catolic. Pentru catolici, împărtăşania nu este doar un simbol al sacrificiului lui Hristos pe cruce ci reprezintă pîinea şi vinul transsubstanţiate în trupul şi sîngele lui Hristos.

Astfel, pentru catolici, Isus Hristos este Victima al cărui sînge şi trup, sînt oferite, de cîteva ori pe zi în mii de biserici catolice din toată lumea. Ei cred că aceasta este o aplicaţie a textului din Evrei 9:24-28.

4. *Împăcarea (Reconcilierea)* (Ioan 20:23). Prin acest sacrament, păcatele comise după botez sînt iertate de Isus prin lucrarea preotului. Pentru a putea primi acest sacrament, credinciosul trebuie să-şi examineze conştiinţa, apoi să-i pară rău pentru păcatele sale şi să ia hotărîrea de a nu mai păcătui din nou, după care mărturiseşte păcatele preotului şi împlineşte (pedeapsa) penitenţa, prin rugăciuni sau fapte bune, pe care o primeşte de la preot.

Pedeapsa poate fi făcută mai uşoară în viaţa aceasta şi în purgatoriu, prin indulgenţe. Aceasta este o putere deţinută de biserică. Indulgenţele pot fi obţinute în multe feluri. Exemple de indulgenţe: rostirea Rosariilor (Mătănii) - o serie de rugăciuni a căror evidenţă se ţine prin mişcarea mărgelelor într-un şirag - sau prin ocolirea bisericii cu rostirea a şapte rugăciuni, sau prin vizitarea locurilor sfinte de pelerinaj, de exemplu, la Fatima, în Portugalia. În Evul Mediu indulgenţele erau vîndute în stradă. Un anume Tetzel, vînzător de indulgenţe, l-a înfuriat pe Luther, care a scris cele 95 de teze împotriva indulgenţelor şi a altor practici. Acum nu se mai practică vînzarea indulgenţelor, dar ele sînt considerate importante.

5. *Ungerea celui bolnav;* (Iacov 5:14-15) este sacramentul pentru cei bolnavi. Este gîndit ca o îndepărtare a păcatelor de moarte şi scuzabile, chiar pentru persoanele care sînt în comă, pe punctul de a muri.

6. *Sfînta Ordinare* (1 Corinteni 11:23-24). Acest sacrament "parafează" spiritual sufletul persoanei care l-a primit şi îi permite să îndeplinească acte rituale în Biserică, de pildă botezul şi împărtăşania. Ordinarea nu se poate pierde, ceea ce înseamnă că şi în cazul cînd preotul duce o viaţă păcătoasă, el rămîne tot preot, adică poate îndeplini în continuare actele rituale, poate administra sacramente şi ierta păcatele.

7. *Căsătoria* (Matei 19:6). Catolicii cred că prin acest sacrament al căsătoriei, cei doi sînt uniţi pînă la moarte. Biserica Romano-Catolică nu admite divorţul, cu toate acestea anumite căsătorii pot fi declarate nevalabile dacă se constată că unul din cei doi nu avea capacitatea mintală pentru a lua decizia de a se căsători.

Acestea sînt cele şapte sacramente care ajută pe catolici să-şi realizeze mîntuirea. Acum să vedem ce spune Biblia despre subiectul mîntuirii.

Concepţia Biblică despre mîntuire.

"Voi eraţi morţi în păcatele şi în greşelile voastre, în care trăiaţi odinioară, după mersul lumii acesteia, după domnul puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării. Între ei eram şi noi toţi odinioară, cînd trăiam în poftele firii noastre pămînteşti, cînd făceam voia firii noastre pămînteşti şi ale gîndurilor noastre, şi eram din fire copii ai mîniei, ca şi ceilalţi.

Dar Dumnezeu care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, măcar că eram morţi în greşelile noastre, ne-a adus la viaţă împreună cu Hristos (prin har sînteţi mîntuiţi). El ne-a înviat împreună şi ne-a pus să şedem împreună în locurile cereşti, în Hristos Isus, ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăţie a harului Său, în bunătatea Lui faţă de noi în Hristos Isus.

Căci prin har aţi fost mîntuiţi, prin credinţă. Şi aceasta nu vine de la voi, ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni. Căci noi sîntem lucrarea Lui, şi am fost ziditi în Hristos Isus pentru faptele bune, pe care Le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele" (Efeseni 2:1-10).

Este cea mai clară expunere din Noul Testament despre mîntuirea prin credinţa în Isus Hristos. Acum să vedem cum se pun de acord cu Biblia cele două concepţii despre mîntuire: catolică şi protestantă.

Păcat. Catolicii şi protestanţii sînt de acord cu Pavel că oamenii se nasc în păcat şi sînt separaţi în mod natural de Dumnezeu. Pavel scrie în Efeseni că oamenii sînt morţi spiritual.

Har. Aici este o mare diferenţă între catolici şi protestanţi. Catolicii vorbesc despre "harul sfinţitor", care este singurul mijloc de a ajunge în cer. Pavel, scriind sub inspiraţia Duhului Sfînt, nu zice aşa ceva. Nicăieri, în Biblie, nu găsim astfel de calificative aplicate harului lui Dumnezeu.

Scriptura spune că poţi fi mîntuit prin har nu prin performanţele proprii. Harul nu se dă după merite; "Căci prin har aţi fost mîntuiţi, prin credinţă. Şi aceasta nu vine de la voi, ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte ca să nu se laude nimeni (Efes. 2:8-9).

Mai mult decît atît, acest har minunat nu poate fi pierdut de credincios. Isus ne învaţă că: "Voia celui ce M-a trimes, este să nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-L înviez în ziua de apoi" (Ioan 6:39). Mai departe Isus spune: "Eu le dau viaţa veşnică, în veac nu vor pieri, şi nimeni nu le va smulge din mîna Mea. Tatăl Meu, care Mi le-a dat este mai mare decît toţi; şi nimeni nu le poate smulge din mîna Tatălui meu" (Ioan 10:28-29).

Petru adaugă că noi sîntem "păziţi de puterea lui Dumnezeu, prin credinţă, pentru mîntuirea gata să fie descoperită în vremurile de apoi" (1 Petru 1:5).

Credinţa. Harul este darul nemeritat de la Dumnezeu, iar credinţa este canalul prin care primim acest har. În epistola către Evrei la capitolul 11 se vorbeşte despre eroii credinţei, arătînd cum lucrează Dumnezeu prin oamenii care se încred în El.

Fapte bune. Catolicii cred că faptele bune sînt necesare pentru mîntuire. Dar spune Biblia că noi sîntem mîntuiţi prin fapte bune? Nu. "Mîntuirea este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni" (Efeseni 2:8-9). Biblia ne învaţă că faptele bune sînt consecinţele mîntuirii noastre - ele vin după mîntuire, nu înaintea ei. "Căci noi sîntem lucrarea Lui, şi am fost ziditi în Hristos Isus pentru faptele bune, pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele" (Efeseni 2:10).

Iată că miezul controversei, între catolici şi protestanţi, asupra problemei mîntuirii, este dezacordul lor asupra interpretării pasajelor scripturale cheie. Catolicii au trăit secole sub o povară similară cu povara Legii de care Pavel scrie în Romani 7 şi 8. Atunci cînd Martin Luther s-a luptat cu problema sufletului său, el şi-a îndreptat atenţia către scrierile unui om care s-a luptat şi el foarte mult cu problema mîntuirii: apostolul Pavel. În cuvintele inspirate ale apostolului Pavel,

Luther a găsit răspunsul, pe care l-a proclamat apoi toată viaţa, răspuns care a transformat viaţa a milioane de oameni: "Cel neprihănit va trăi prin credinţa" în Isus Hristos şi numai în El.

Care este diferența?

Ce cred "Protestanții"	Ce cred "Catolicii"

MÎNTUIREA

1. Dumnezeu dă viața veșnică celui care crede că Isus Hristos este Mîntuitorul (Romani 3:24; Efeseni 2:8, 9; Romani 10:9, 10), prin jertfa Sa de la Golgota, prin sîngele Său vărsat pe cruce.	**1.** Mîntuirea este asigurată de credință împreună cu faptele bune și este dată prin intermediul sacramentelor Bisericii Romano-Catolice.
2. Siguranța mîntuirii se bazează pe jertfa lui Hristos și pe promisiunile lui Dumnezeu (Ioan 3:16; 5:24; Romani 5:18; Fapte 2:21). (Faptele bune, sau altfel zis, viața creștină, este dovada mîntuirii primite prin credință. Faptele bune nu ne pot mîntui, nici nu contribuie la mîntuire; ele demonstrează sau dovedesc mîntuirea primită numai prin credință. n.tr.)	**2.** Nimeni nu poate ști dacă a făcut destule fapte bune pentru a-L satisface pe Dumnezeu și a intra în cer. Ne putem considera norocoși dacă vom intra în purgatoriu, unde după o pedeapsă purificatoare s-ar putea intra în cer.

Capitolul 4

CATOLICI ŞI PROTESTANŢI

Se pot ei oare înrudi prin căsătorie?

Întîlniri, flirt, îndrăgostire, căsnicie - acestea sînt cîteva dintre lucrurile care au atras întotdeauna pe tineri şi tinere, şi sînt şanse să fie aşa şi în viitor.

O persoană tînără întîlneşte la şcoală mulţi oameni veniţi din medii diferite. Adesea e confruntată cu întrebarea: "Pot să mă întîlnesc cu o persoană de altă credinţă - în special dacă e catolic"? Întrebarea este foarte importantă, dar nu este întotdeauna uşor să dai un răspuns clar, da sau nu. Dacă întîlnirile devin din ce în ce mai serioase, ele pot duce la logodnă şi apoi la căsătorie. Atunci, întrebarea anterioară devine mai gravă: "Pot să mă căsătoresc cu o persoană de altă credinţă - în special cu un catolic"?

Putem obţine ajutor din Biblie la această întrebare? În primul rînd, Biblia aduce căsnicia la un nivel foarte înalt. În Efeseni 5:31-33, Pavel compară căsătoria între un creştin şi o creştină cu căsătoria lui Hristos cu Biserica Sa. Pavel spune că dragostea celor doi în căsnicia creştină trebuie să fie generoasă şi gata de sacrificiu, asemănătoare cu dragostea lui Hristos, care S-a dat pe Sine pentru Biserica Sa. Cît de intimă este legătura între cei doi căsătoriţi? Biblia spune că cei doi devin un singur trup.

Ei bine, dar de ce întrebările sînt special puse pentru căsătoria cu catolici? Deoarece la căsătoria cu un catolic trebuie să semnezi un contract foarte special - şi trebuie să-l respecţi toată viaţa. Asta e ceva important.

Ce spune contractul de căsătorie catolic?

Partenerul care nu este catolic semnează următoarea declarație: "Sînt conștient de obligația soțului (soției) catolic(e) de a păstra și trăi credința sa și de a face tot posibilul pentru a boteza și a educa copiii căsniciei noastre în credința catolică".

Partenerul catolic semnează: "Proclamîndu-mi credința în Isus Hristos, eu intenționez cu ajutorul lui Dumnezeu, să continui să trăiesc în credință în Biserica Romano-Catolică. Eu respect conștiința partenerului meu în căsătorie. Eu promit sincer să fac tot ce voi putea pentru a-mi împărtăși credința cu copiii noștri, botezîndu-i și educîndu-i în religia catolică".

Crezi că acestea sînt genul de promisiuni care să asigure o căsnicie armonioasă? Cînd două persoane devin una în căsnicie, trebuie să existe o dăruire reciprocă ("dat" și "primit") pentru ca cei doi să se sudeze în mod fericit. Dar "datul" și "primitul" pot apare numai dacă există comunicare bilaterală a credinței. Dar în contractul de căsătorie catolic, creștinul ne-catolic trebuie să renunțe la dreptul său de a-și împărtăși convingerile cu partenerul său și probabil cu copiii lor.

Pe de altă parte, semnarea unui contract nu pune capăt conflictului spiritual între cei doi, ci din contră îl evidențiază și mai mult. "Merg oare doi oameni împreună, fără să fie învoiți"? (Amos 3:3).

Contractul de căsătorie catolic are influență dincolo de relația soț - soție, în viețile copiilor ce se vor naște, deoarece partenerul catolic a semnat: "Eu promit sincer să fac tot ce pot pentru a împărtăși credința mea cu copiii noștri, botezîndu-i și educîndu-i în credința catolică".

Patru întrebări vitale pentru Protestanți.

Există cel puțin patru întrebări vitale la care trebuie să răspundă un protestant înainte de a se căsători cu un catolic:

1. Sînt gata să accept ca soțul (soția) meu (mea) și copiii mei să fie sub autoritatea Bisericii Romano-Catolice?

Am discutat deja că tradiţia bisericii catolice are autoritate egală cu a Bibliei, deci ceea ce a spus un părinte al bisericii în secolul al cincilea constitue o lege catolică astăzi şi trebuie respectată. Semnînd contractul de căsătorie catolic, protestantul acceptă ca toată familia sa, cu excepţia doar a propriei persoane - să se supună învăţăturii catolice. În acest fel, copii săi vor învăţa că Biblia nu este singura călăuză a credinţei.

Biserica Romano-Catolică spune că "sarcina interpretării autentice a Cuvîntului lui Dumnezeu, a fost încredinţată exclusiv oficiului de învăţare al Bisericii, a cărei autoritate este exercitată în Numele lui Isus Hristos".

2. Consider eu Biblia drept autoritate supremă pentru viaţa mea? Pot să accept altă autoritate decît Biblia? Creştinul biblic, cel care crede Biblia, o consideră drept autoritatea supremă, Cuvîntul lui Dumnezeu fiind suficient pentru călăuzire în viaţă. 2 Timotei 3:16-17, spune: "Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvîrşit şi cu totul destoinic pentru orice lucrare bună".

3. Sînt de acord ca soţul (soţia) meu (mea) şi copiii mei să depindă de modul de mîntuire romano-catolic? Partenerul protestant crede că mîntuirea este dată de Dumnezeu prin credinţa în Hristos. Restul familiei crede că pentru a fi mîntuit trebuie să practici ritualul catolic. Acesta este un conflict real care nu se poate rezolva în mod fericit.

4. Sînt de acord să cooperez cu soţul (soţia) meu (mea) pentru instruirea copiilor noştri în cîştigarea mîntuirii conform ritualului catolic? Acesta a fost contractul semnat: partenerul protestant este de acord să coopereze cu partenerul catolic şi cu copiii, care încearcă să-şi cîştige mîntuirea prin participarea la slujbă, mărturisirea păcatelor şi prin împlinirea altor cerinţe ale Bisericii.

De fapt, toate cele patru întrebări de mai sus se pot reduce la o întrebare fundamentală: Poate o persoană, care crede în mîntuirea prin credinţa în Isus Hristos (Romani 3:24) să ducă o căsnicie fericită şi durabilă cu o altă persoană care a

promis solemn să pună cerințele Bisericii Catolice în locul unei relații personale cu Hristos?

Ghid Biblic

Problema legalismului vis-a-vis de credință este discutată în Filipeni 3:1-11. Pavel are o experiența personală în această privință. El a încercat să găsească mîntuirea prin supunerea față de un sistem de porunci omenești, căutînd să respecte fiecare detaliu al Legii, așa cum era interpretată și înzorzonată de farisei. Cînd Pavel a auzit prima dată de creștinism, el și-a dat seama de pericolul pe care-l prezenta pentru legalismul iudeu și i-a persecutat pe creștini cu mare rîvnă. El credea că este îndreptățit de Lege să procedeze așa.

Ducîndu-se la Damasc să persecute pe creștinii de acolo, el L-a întîlnit pe Isus și concepția lui s-a schimbat. Pavel a devenit o persoană nouă. Ceea ce el considera valoros înainte - legalismul, tradițiile - acum apăreau ca "un gunoi" pe lîngă Persoana lui Hristos.

Nu doctrina sau tradiția au făcut această transformare în viața lui Pavel, ci întîlnirea cu Persoana lui Isus Hristos.

Nu era o teologie, sau un sistem, sau o biserică. Era Însuși Isus Hristos. Rezultatul a fost că Pavel a socotit toate lucrurile fără valoare, față de cunoașterea reală a lui Hristos. Pentru el "a trăi este Hristos" (Filipeni 1:21) și nu împlinirea unor reguli și decrete. Pavel nu menționează un sistem sau o anume biserică, nici necesitatea sacramentelor sau a preoților. Doar un continu și crescînd accent pe nevoia unei relații personale cu Isus Hristos.

Creștinul care crede în Biblie, dar se întîlnește și se gîndește să se căsătorească cu un partener catolic, trebuie să mediteze serios la consecințe. Dacă el Îl cunoaște pe Hristos ca Mîntuitor personal, viața lui este bazată pe credință (Romani 1:17). Poate el să renunțe așa de ușor la o viață plină de pacea lui Dumnezeu pentru o căsnicie plină de tensiune și frustrări? Poate fi fericită o căsnicie cu o persoană cu concepții complet diferite? Ce șanse de durabilitate are o asemenea căsătorie?

(Probleme şi întrebări de acelaşi fel se pun şi atunci cînd un creştin sau creştină - în sensul biblic al cuvîntului, se căsătoreşte cu un partener de altă confesiune (ortodox, mahomedan, iehovist, mormon, mozaic etc., sau cu unul de-a dreptul necredincios - ateu. n.tr.)

SECȚIUNEA II

PRINCIPALELE RELIGII ALE LUMII

IUDAISM: "Ascultă, Izraele, Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul "Domn" - Șema.

ISLAMISM: "Mahomed este ... mesagerul lui Alah și sigiliul Profeților". Coranul, Surah 33:40.

HINDUISM: "Multele credințe nu sînt decît diferite căi ce duc la aceeași realitate, Dumnezeu". Ramakrishna.

BUDISM: "Eu-ul propriu este cel mai dificil de supus". Buda.

Capitolul 5

IUDAISM

Fundament al creştinismului - dar Iudaismul este încă în căutarea lui Hristos (Mesia).

Ce este un iudeu? Iudaismul reprezintă o naţionalitate, o religie, sau ambele? Ce putem spune prietenilor noştri iudei despre Isus Hristos, născut iudeu dar respins de poporul Său? (Ioan 1:11). Acestea sînt cîteva din întrebările care se pun adesea despre poporul care urmează una dintre cele mai vechi religii vii ale lumii.

Începem cu observaţia că iudeii se numeau evrei şi că acest nume vine de la "Eber", un strămoş menţionat în Genesa 10:21. În acelaşi verset este menţionat un strămoş şi mai îndepărtat, Sem, fiul lui Noe. De la numele Sem vine cuvîntul "Semitic" care se referă la o grupă de popoare din care fac parte evreii şi arabii.

Scurtă istorie a iudeilor.

Pentru iudeu (ca şi pentru arab) cel mai important strămoş este Avraam. Avraam, descendent a lui Sem (Genesa 11:10-28), era un evreu (Genesa 14:13) care a trăit în jurul anului 2000 î.H[11].

Biblia descrie un legămînt sau contract între Avraam şi Dumnezeu. Dumnezeu promite să-l facă pe Avraam tatăl unei naţiuni numeroase (Genesa 12:2) care va moşteni într-o zi ţara Canaanului (Genesa 17:8).

Nepotul lui Avraam, Israel (la început cunoscut sub numele de Iacov) a avut 12 fii, care au întemeiat 12 triburi. Toţi

---

[11] î.H.=înainte de Hristos

erau cunoscuţi sub numele de "copiii lui Israel" sau "israeliţi". După ce au trăit cîteva sute de ani ca sclavi în Egipt, Moise i-a condus către libertate în "ţara promisă", Canaan, cunoscut mai tîrziu sub numele de "Israel".

Pe vremea regelui David (1000 î.H.), Israel era o naţiune mare, consolidată. David a plănuit să construiască un centru frumos de închinare - Templul - în capitala ţării - Ierusalim. Solomon, fiul lui David, a construit Templul, una din minunile lumii antice. După moartea regelui Solomon (922 î.H.) Israel s-a divizat ca urmare a unui mare război civil: partea de nord s-a numit "Israel", partea de sud "Iuda".

Israel a avut o lungă serie de regi corupţi care au îndepărtat poporul de Dumnezeu. În 721 î.H. Asirienii au cucerit Israelul şi au împrăştiat poporul. Iuda a avut şi cîţiva regi cu frică de Domnul, aşa că a durat mai mult. Totuşi Babilonienii cuceresc Iuda şi distrug în 587 î.H. Ierusalimul. Cînd Mezii şi Perşii i-au cucerit pe Babilonieni, ei au eliberat poporul din robie. Poporul, cunoscut sub numele de Iudei, au început să reconstruiască Templul.

Iudaismul, religia iudeilor se fundamentează pe Tora sau Lege. Această Lege a fost dată de Dumnezeu lui Moise. Atunci Dumnezeu le-a promis că dacă ei vor împlini Legea vor fi binecuvîntaţi.

După Lege au venit Profeţii. Aceşti mesageri ai lui Dumnezeu au accentuat importanţa dreptăţii şi a dragostei. Ei au pus aceste lucruri mult deasupra împlinirii ritualului. Mica exprimă sintetic voia Domnului în Mica 6:8 "... şi ce alta cere Domnul de la tine, decît să faci dreptate, să iubeşti mila şi să umbli smerit cu Dumnezeul tău".

Acest mod de viaţă este încă fundamental pentru gîndirea iudaică, de aceea multe organizaţii caritabile sînt conduse şi susţinute cu fonduri de poporul iudeu. Iudeii au rămas în patria lor pînă cînd Ierusalimul şi Templul au fost distruse de Romani în anul 70 d.H[12].

De atunci ei nu au mai avut un loc unde să aducă sacrificii pentru păcatele lor. S-au împrăştiat în aproape toate

[12] d.H.=după Hristos

naţiunile pământului; acolo au format comunităţi şi au construit sinagogi pentru a-şi menţine credinţa vie.

Iudeii au fost persecutaţi de multe ori, dar cel mai rău de naziști, care au ucis şase milioane dintre ei. (Din păcate au fost persecutaţi, nu de puţine ori chiar de "creştini". Antisemitismul este una din ruşinile lumii creştine. n.tr.) În anul 1948, iudeii au reînfiinţat Statul Israel. S-au întors imigranţi din mai bine de 100 ţări ale lumii. În anul 1967, iudeii au cucerit Ierusalimul. Nu-l mai deţineau, ca naţiune liberă, din anul 586 î.H.

Obiceiuri şi legi iudaice

Religia iudaică există astăzi sub trei forme diferite: Ortodoxă, Conservatoare şi Reformată. Iudeii ortodocşi caută să împlinească litera Legii. Ei studiază foarte atent *Tora* sau Legea scrisă de Moise. *Tora* este formată de fapt din primele cinci cărţi ale Bibliei. Pentru iudeul ortodox, ea este regula vieţii (cel puţin în teorie).

În afară de *Tora,* iudeul ortodox caută să respecte şi alte învăţături care s-au adăugat în cursul vremii. În anul 200 d.H. o parte din aceste învăţături au fost adunate într-o carte numită *Mişna,* cu aproximativ 2000 de pagini. Ele constau, în principal, din instrucţiuni pentru viaţa zilnică, cunoscută ca Halakah sau "calea pe care trebuie să umbli".

În jurul anului 500 d.H., s-a scris o altă carte a învăţăturii iudaice - *Talmudul.* Acesta are 36 de volume, se bazează pe *Mişna* dar s-au adăugat foarte multe învăţături, în special faimoasele istorioare numite Hagadah.

Aceste trei cărţi: *Tora, Mişna şi Talmudul* - controlează orice aspect al vieţii iudeului ortodox. Să luăm de pildă, legile referitoare la regimul alimentar. Tora interzice carnea de porc şi scoicile. Farfuriile folosite pentru carne nu trebuie folosite la produsele lactate. Animalele trebuie sacrificate într-un anumit mod, în aşa fel ca foarte puţin sînge să rămînă în carne.

Iudeul ortodox nu se plimbă, nu călătoreşte, nu foloseşte telefonul, nu scrie, nu atinge banii şi nu pozează

pentru a fi fotografiat în timpul Sabatului. Există şi multe alte restricţii.

Iudeii conservatori au o interpretare mai îngăduitoare a Legii. Ei cred că Legea este extrem de importantă şi doresc să menţină vie limba ebraică şi tradiţia iudaică.

Iudeii reformaţi s-au îndepărtat destul de mult de ortodocşi. Ei consideră că principiile iudaismului sînt mult mai importante decît practicile. Majoritatea iudeilor reformaţi nu respectă legile regimului alimentar şi nici unele reguli privitoare la ceea ce ar trebui să facă sau să nu facă în ziua de Sabat.

Dar fie că este ortodox, conservator sau reformat, iudeul consideră că Sabatul şi alte zile sfinte trebuie respectate. Un proverb iudeu spune: "Mai mult decît a ţinut Israel Sabatul, Sabatul l-a ţinut pe Israel".

Pentru iudeu, Sabatul începe vineri la apusul soarelui şi continuă pînă la apusul soarelui de Sîmbătă. În familiile evlavioase, vineri, la apusul soarelui, femeia iudaică aprinde candelele şi pronunţă binecuvîntarea străveche: "Binecuvîntat eşti Tu, Doamne Dumnezeule, împărat al Universului, care ne-ai sfinţit prin legile Tale şi ne-ai poruncit să aprindem lumina de Sabat". Tatăl binecuvintează apoi vinul, fiecare soarbe puţin din vin, apoi este împărţită pîinea de Sabat. După prînzul de Sabat, familiile iudeilor conservatori şi reformaţi merg la sinagogă. Serviciul ortodox principal este sîmbătă dimineaţa, dar ei iau parte la încă un serviciu după amiază împreună cu majoritatea conservatorilor. Zilele Prea-Sfinte ale iudeilor sînt Roş-Haşanah (anul nou iudaic, în septembrie) şi Yom Kipur, ziua ispăşirii. Aceste două zile vin după aproximativ 10 zile de pocăinţă şi introspecţie (cercetare lăuntrică).

O altă sărbătoare importantă este Paştele. La iudei Paştele nu corespunde, ca dată, decît rareori cu Paştele creştin. În căminul iudeu, Paştele începe cu întrebarea celui mai mic dintre copii: "De ce noaptea aceasta este deosebită de celelalte nopţi"? Răspunsul îl dă cineva în vîrstă: "Eram sclavii lui Faraon în Egipt. Dacă Dumnezeu nu i-ar fi eliberat pe strămoşii noştri "cu mînă tare şi cu braţul întins" noi am fi şi acum sclavi. De aceea este această noapte deosebită de alte

nopţi". Astfel începe ritualul antic şi sărbătoarea ce include totul, de la rugăciuni şi mîncăruri speciale, la jocuri pentru copii.

Creştinii au foarte multe lucruri în comun cu Iudeii: Vechiul Testament cu învăţăturile sale, credinţa în acelaşi Dumnezeu - un Dumnezeu al Sfinţeniei, dreptăţii, purităţii, neprihănirii şi unităţii. Ambele religii proclamă cu bucurie: "Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn. Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu toată puterea ta" (Deutoronom 6:4-5).

Învăţăturile morale şi etice ale creştinilor sînt o parte a moştenirii iudaice. Toţi creştinii şi iudeii, acceptă faptul că Legea a fost dată de Dumnezeul cel Viu, care a creat lumea şi care este Domnul creaţiei. Există şi alte similarităţi între cele două religii: nevoia de închinare faţă de Dumnezeu, importanţa familiei, obligaţia de a-i iubi pe ceilalţi. Unii iudei îl acceptă pe Isus ca un mare Profet şi Îi apreciază învăţăturile Sale. Dar mai departe decît atît nu pot merge.

Isus Hristos: Marea Separare

Iudeii şi creştinii se despart în ceea ce priveşte răspunsul la întrebarea: "Cine este acest om"? Despărţirea a început încă pe vremea cînd Isus mai umbla pe pămînt. Vă amintiţi că iudeii acelor vremuri încă Îl mai aşteptau pe Mesia (Unsul) sau Hristos. El era vestit de proorocii Vechiului Testament ca Cel care va răscumpăra poporul Său din păcatele lor. Dar în vremea lui Isus, tradiţia şi interpretarea legalistă a Scripturii au slăbit credinţa în păcatul originar şi nevoia omului după mîntuirea personală. Iudeii căutau acum nu mîntuire ci eliberarea naţională. Ei îşi doreau un rege războinic ca David, care să-i alunge pe Romanii nesuferiţi şi să restaureze naţiunea Izrael la gloria ei trecută. Cînd ştim aceste lucruri este uşor să înţelegem de ce mulţi iudei au fost dezamăgiţi de smeritul Om din Galilea.

Totuşi, Isus a pretins că este Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Într-o zi vorbea cu o femeie la o fîntînă în Samaria. Îi explica femeii cum îi poate satisface setea spirituală. Chiar şi această

femeie păcătoasă știa că Mesia urma să vină. Isus i-a spus că El este Cel Promis. Ea a crezut și a fost mîntuită (Ioan 4:7-26). Noul Testament conține multe alte referiri la Isus ca Mesia sau Hristos (Matei 16:16; 26:63-65; Luca 24:26; Ioan 8:28).

Credința creștină în mesianitatea lui Isus este bazată pe faptul că în El se împlinesc profețiile Vechiului Testament. El a afirmat că este Mesia. Afirmația Lui este adevărată, deoarece El a împlinit profețiile mesianice:

- Cînd regele Irod cel Mare dorea să-L ucidă pe Mesia, el i-a întrebat pe preoții și cărturarii iudei unde urma să se nască El. În Matei 2:3-6, ei își reamintesc profeția lui Mica (5:1-3), conform căreia Mesia urma să se nască în Betleem.

- Profetul Isaia a scris: "Iată fecioara va rămînea însărcinată, va naște un fiu, și-i va pune numele Emanuel... și domnia va fi pe umărul Lui; Îl vor numi: "... Minunat, Sfetnic, Dumnezeu tare, Părintele veșniciilor, Domn al păcii" (Isaia 7:14; 9:6).

- Matei citează din Isaia (vezi Matei 1:23) pentru a arăta împlinirea Cuvîntului lui Dumnezeu în evenimentul nașterii lui Isus. Dumnezeu este cu noi în Isus. El este Fiul lui Dumnezeu, Prințul păcii. Toate aceste titluri se referă la Acela care a venit din Ceruri. El a fost trimes de Tatăl pentru a aduce mîntuire omenirii. "El va mîntui pe poporul Lui de păcatele sale" (Matei 1:21).

- Zaharia a profețit că Regele nu va veni ca un cuceritor războinic ci smerit, călare pe un măgăruș (vezi Zaharia 9:9).

În duminica Floriilor, Isus intra în Ierusalim exact în acest fel. De ce? "Toate acestea s-au întîmplat ca să se împlinească ceea ce fusese vestit prin proorocul" (Matei 21:4).

Robul Domnului care suferă (Isaia 53)

Probabil că cel mai mare pasaj profetic se află în cartea proorocului Isaia. Începînd cu capitolul 49, Isaia descrie pe slujitorul lui Dumnezeu, împăratul Mesia, care va suferi pentru a răscumpăra pe poporul său din păcatele sale. Capitolul 53 începe profețind, că acest slujitor va fi disprețuit, respins,

mîhnit şi plin de durere (vezi 53:3). Cît de bine îl ilustrează pe Isus care a venit să mîntuiască lumea, dar a fost respins, în special, de poporul Său (Ioan 1:1-12).

Isaia descrie, de asemenea, lucrarea răscumpărătoare a lui Mesia. El va suferi pedeapsa pentru păcatele omenirii (vezi Isaia 53:4-6). Petru ne reaminteşte că Hristos a murit pentru toată omenirea şi că suferinţa Sa ne-a adus nouă mîntuirea.

În final Isaia descrie chiar cum va muri Mesia. În Evanghelii, constatăm că în Isus se împlineşte fiecare detaliu al acestei profeţii (compară Isaia 53:7-9 cu Luca 23:32-33; şi Matei 27:57-60).

Vechiul Testament a profeţit de asemenea, învierea Sa triumfătoare. "Nu vei lăsa sufletul Meu în locuinţa morţilor, nu vei îngădui ca prea iubitul Tău să vadă putrezirea" (Psalmul 16:10). După învierea lui Isus, Petru a citat această profeţie în prima predică creştină (Fapte 2:27-31).

Mulţi oameni L-au văzut pe Isus cel înviat. Ei ştiau că profeţia s-a împlinit. Ei şi-au amintit ceea ce spusese Isus după învierea Sa: "Iată ce vă spuneam cînd încă eram cu voi, că trebuie să se împlinească tot ceea ce era scris despre Mine în Legea lui Moise, în Prooroci şi în Psalmi ... aşa este scris şi aşa trebuia să pătimească Hristos, şi să învieze a treia zi dintre cei morţi. Şi să propovăduiască tuturor Neamurilor, în Numele Lui, pocăinţa şi iertarea păcatelor, începînd din Ierusalim" (Luca 24:44-47).

Deci, care este diferenţa esenţială dintre creştin şi iudeu? Iudeul şi creştinul răspund diferit la întrebarea: cine este Isus? A fost El Mesia, aşa cum a pretins, sau un impostor? Sînt suficiente dovezi care să ne convingă că Isus este Mesia cel promis în scrierile Vechiului Testament. Fiecare dintre noi (fie iudeu, fie de alt neam) trebuie să privim atent la Isus şi să răspundem la această întrebare în mod personal. Îl acceptăm ca Mesia, Mîntuitorul şi Domnul promis de profeţii Vechiului Testament? El este gata să-i primească pe toţi cei care se încred în El: "În adevăr, nu este nici o deosebire între Iudeu şi Grec: căci toţi au acelaşi Domn, care este bogat în îndurare pentru toţi cei ce-L cheamă" (Romani 10:12).

Care este diferența?

Ce cred "Creştinii"	Ce cred "Iudeii Ortodocşi"

DUMNEZEU

1. Dumnezeu Unic este revelat în Scriptură ca Tată, Fiu și Duh Sfînt - Sfînta Treime. În esența unică a Dumnezeirii coexistă trei persoane care sînt co-egale și co-eterne (Matei 3:13-17; 28:19; 2 Corinteni 13:14).	**1.** "Ascultă, Israele, Domnul Dumnezeul nostru, este un singur Domn". Şema.

PĂCAT

2. Omul a căzut prin Adam (în Adam) și se naște în păcat (Romani 5:12; Psalmul 51:5). Toți oamenii sînt condamnați înaintea lui Dumnezeu pentru păcatul lor: trufie, independență față de Dumnezeu, manifestate prin rebeliune în formă activă sau pasivă (Romani 1:18-23; 3:10, 23).	**2.** Omul nu se naște în păcatul originar, dar nu se naște nici bun. El se naște liber, cu capacitatea de a alege între bine și rău. Fiecare om este răspunzător pentru el însuși.

MÎNTUIRE

3. Omul este justificat înaintea lui Dumnezeu și obține mîntuirea prin moartea	**3.** Oricine, fie iudeu sau nu, își poate cîștiga mîntuirea prin dedicarea față de Dum-

ispăşitoare, pe cruce a lui Hristos. Mîntuirea este darul lui Dumnezeu prin credinţă (Romani 3:24; 1 Corinteni 15:3; Efeseni 2:8, 9).

nezeul Unic. Pentru viaţa de dincolo, nu se pune accent pe pregătirea omului în vederea ei ci pe comportamentul moral şi etic în viaţa prezentă. (Altfel spus, omul se poate salva prin respectarea prevederilor Legii - cele 10 porunci. n.tr.)

ISUS HRISTOS

4. Isus Hristos este singurul Fiu al lui Dumnezeu (Ioan 3:16), Mesia prezis de Isaia 53. El este Dumnezeu şi Om. El a fost fără păcat şi a murit pentru a răscumpăra pe toţi oamenii din păcat (Marcu 10:45; Ioan 1:13-14; 8:46; 10:30; Evrei 4:15; 1 Petru 2:24).

4. Deşi unii iudei Îl acceptă pe Isus ca un bun învăţător , ei nu-L acceptă ca Mesia deoarece:

a. Isus nu a adus o pace care să dăinuie.

b. Isus a fost declarat ca divin pe cînd iudeii îl aşteaptă pe Mesia ca pe un om trimis de Dumnezeu să elibereze pe Israel din asuprire naţională, nu să mîntuie individul din păcat.

Capitolul 6

ISLAM

Cum a folosit Mahomed Biblia?

Iată o întrebare bună pentru un concurs "cine ştie cîştigă": "Care este cea mai tînără dintre religiile majore ale lumii, dar atît de orientată spre misiune încît a egalat aproape creştinismul în ceea ce priveşte numărul convertiţilor din Africa?

Răspunsul la această întrebare este Islam, o religie care revendică 700 milioane de membri şi domină 42 de ţări în Asia, Europa şi Africa.

Islam este numele corect pentru religia denumită adesea în mod incorect Mahomedanism. Cuvîntul "Islam" înseamnă "supunere" (faţă de Alah, Dumnezeul lui Mahomed care a fondat această religie). Membri acestei religii se autointitulează *Muslimi*, însemnînd "cei ce se supun".

Cum a devenit Mahomed profet.

Mahomed s-a născut în Arabia, în oraşul Meca, în anul 570 d.H. El provenea dintr-o familie importantă şi foarte respectată. La vîrsta de 25 de ani el s-a căsătorit cu o văduvă bogată numită Khadija. Ei au avut o căsătorie fericită, deşi doar unul dintre copii, Fatima, a trăit. Mahomed îşi petrecea cea mai mare parte a timpului său în meditaţii solitare. El a început să aibă multe viziuni tulburătoare. Odată i s-a părut că-l vede pe îngerul Gabriel, care i-a dat următoarea poruncă:

"Spune în numele Domnului care a creat,
A creat omul din cheaguri de sînge
Spune, văzînd că Domnul este cel mai generos,
El e cel care l-a învăţat pe om prin condei,

L-a învăţat pe om care nu-L cunoştea".

Cuvîntul arab pentru "a spune" este *Quran* (adesea numit *Koran*) însemnînd zicere, recitare, relatare sau citire.

Astfel, Coranul, cartea sfîntă a muslimilor, este o relatare a revelaţiilor date lui Mahomed. De-a lungul a 22 de ani, Mahomed a relatat şi alte revelaţii. Încurajat de soţia sa, el a început să predice pe străzile şi pieţele din Meca. Mahomed nu a pretins că este de origine divină dar a insistat că Alah l-a chemat să fie profet.

Mahomed a urît idolatria şi imoralitatea Arabilor care locuiau în Meca, sau care veneau acolo să-şi vîndă marfa. El a întîmpinat o opoziţie înverşunată, dar pentru mulţi ani a fost protejat de puternicul său unchi, Abu Talib.

În anul 620 au murit şi Kadija şi Abu Talib, iar duşmanii lui Mahomed au început să uneltească pentru uciderea lui şi a discipolilor lui. La data de 16 iulie 622, el e forţat să fugă la Yatrib, un oraş favorabil lui, în nord. Această fugă, numită hegira, a marcat începutul islamului. Calendarul islamic începe cu această dată, iar anii sînt număraţi de la "A. H." însemnînd "anul hegirei". Yatrib a fost numit Madinat an Nabi (oraşul Profetului), în onoarea lui Mahomed, dar este mai bine cunoscut sub numele de Medina. Mahomed a devenit liderul politic şi religios al oraşului.

Nu după multă vreme, arabii din Meca au organizat o armată pentru nimicirea lui Mahomed şi a adepţilor săi. Lupta s-a terminat în 630 cu victoria forţelor islamice. Mahomed a intrat în Meca. El a distrus toţi idolii din Kaaba, templul principal, cu excepţia meteoritului Piatra Neagră, considerat relicvă sacră. Mahomed a declarat Kaaba drept cel mai sfînt loc din islam. De atunci este locul spre care-şi îndreaptă rugăciunile toţi islamicii credincioşi.

În următorii doi ani, Mahomed şi-a întărit poziţia sa de profet şi conducător al Arabiei. El a unit triburile într-o armată puternică pentru a cuceri lumea pentru Alah. Moartea sa în anul 632, nu a slăbit rîvna discipolilor săi care au răspîndit credinţa lor în Asia, Africa şi chiar în Europa - şi creşterea islamului continuă şi astăzi.

Învăţăturile Coranului.

Coranul este Scriptura Sfîntă a Islamului. Este compus din 114 *surah* sau capitole. Ele au fost aranjate după lungimea lor, cele mai lungi în faţă, cu excepţia primului. Toate ideile sînt atribuite lui Dumnezeu. Cuvintele lui Mahomed au fost înscrise de ucenicii săi pe orice, de la fragmente de pergament la coaste uscate de cămilă. După moartea sa, aceste fragmente au fost colectate şi compilate într-o carte.

În ciuda faptului că o mare parte din Coran este confuză, islamicii pretind că este copia după originalul care se păstrează în cer. Pe măsură ce Islamul s-a răspîndit în lume, s-au dezvoltat diverse învăţături şi ziceri colectate în *Hadit* ("Tradiţia"). O zicere din *Hadit* se numeşte *Suna* sau obicei. Ea descrie cum a gîndit sau a acţionat Mahomed într-o anumită situaţie.

Cele şase doctrine islamice.

Iată care sînt doctrinele de bază, în care trebuie să creadă orice islamic, din Maroc pînă în Filipine.

1. *Dumnezeu.* Există un singur Dumnezeu şi numele lui este Alah. El este atotvăzător, atotştiutor şi atotputernic.

2. *Îngeri.* Îngerul şef este Gabriel, despre care se spune că i-a apărut lui Mahomed. Există de asemenea şi un înger căzut, numit Şaitan (de la ebraicul Satan). Şi discipolii lui numiţi djinn (demoni).

3. *Scriptura.* Islamicii cred în patru cărţi inspirate de Dumnezeu. Tora lui Moise (Pentateuhul), Zabur (Psalmii lui David), Injil (Evanghelia) lui Isus şi Coranul. Dar Coranul este ultimul cuvînt al lui Dumnezeu el are prioritate faţă de celelalte scrieri.

4. *Mahomed.* Coranul enumeră 28 de profeţi ai lui Alah, printre care Adam, Noe, Avraam, Moise, David, Iona şi Isus. Desigur, pentru Islam ultimul şi cel mai mare profet este Mahomed.

5. *Sfîrşitul.* În "ziua din urmă" morţii vor învia. Alah va fi judecător, oamenii vor merge în cer sau în iad. Cerul este locul plăcerilor senzuale. Iadul este pentru cei care s-au opus lui Alah şi profetului său Mahomed.

6. *Predestinaţia.* Dumnezeu a ales după cum I-a plăcut şi nimeni nu poate schimba ceea ce a decretat El.

Cinci stîlpi ai credinţei.

În afară de cele şase doctrine ce trebuie crezute, există cinci datorii de împlinit.

1. *Mărturisirea de credinţă.* Pentru a deveni islamic, o persoană trebuie să repete public: "Nu există alt dumnezeu decît Alah, iar Mahomed este profetul lui Alah".

2. *Rugăciuni.* De cinci ori pe zi, muslimul trebuie să îngenuncheze şi să se prosterne în direcţia oraşului sfînt, Meca.

3. *Milostenie.* Legea islamică cere, astăzi, ca a patruzecea parte din venitul credinciosului să fie dată la orfani, văduve, bolnavi şi alţi sărmani.

4. *Ramadan.* A noua lună din anul islamic, este numită Ramadan. Este cea mai mare dintre sărbători. Credincioşii postesc întreaga lună, dar numai în timpul zilei. După apusul soarelui începe petrecerea. În timpul Ramadanului, credinciosul nu trebuie să comită nici un act imoral. Dacă însă comite fapte imorale, postul este fără rost.

5. *Pelerinajul la Meca.* Acesta se numeşte Hajj şi trebuie făcut cel puţin o dată în viaţa credinciosului. Dar dacă el este în imposibilitate să meargă, poate trimite pe altcineva în locul său.

Cum contrazice Coranul Biblia.

Biblia a avut o influenţă importantă asupra învăţăturilor islamice. De pildă, arabul îl revendică cu mîndrie pe Ismael, fiul lui Avraam, drept strămoşul Său. Credinţele islamice despre natura lui Dumnezeu, învierea trupului şi judecata sînt foarte asemănătoare cu învăţăturile Bibliei (şi de fapt sînt inspirate din

Biblie n.tr.). Dar există şi diferenţe mari. Iată cîteva dintre ideile islamice opuse Bibliei:

1. *Coranul susţine că Isus nu este Fiul lui Dumnezeu,* deşi descrie naşterea din fecioară într-un pasaj similar celui din Luca 1:26-28 (Sura 3:45-47). Coranul Îl consideră pe Isus un profet, egal cu Avraam, Iona şi alţii, dar Mahomed este considerat mult mai important decît ei. Sura 4:171 spune că: "Isus... a fost doar un mesager al lui Alah... Ideea unui fiu al Său este departe de maiestatea transcedentală a lui Alah".
Mahomed a ignorat complet revendicările lui Isus despre Sine. Isus a zis de exemplu: "Eu şi Tatăl, una sîntem" (Ioan 10:30); "Cine M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl" (Ioan 8:58).

Biblia afirmă că Dumnezeu însuşi Îl numeşte pe Isus Fiul Său (vezi Matei 17:5). Demonii tremură cînd Îl recunosc pe Fiul lui Dumnezeu (vezi Matei 8:29). Toma îndoielnicul Îl recunoaşte ca "Domnul meu şi Dumnezeul meu" (Ioan 20:28). Ioan îl identifică pe Hristos ca autorul creaţiei (Ioan 1:1-5); la fel face Pavel în Coloseni 1:15-17, iar în Coloseni 2:9 spune: "În El locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii".

Mahomed a ignorat sau a negat aceste dovezi. Islamicii susţin că Biblia a fost modificată de creştini.

2. *Coranul spune că Hristos nu a murit niciodată pe cruce.* "Ei nu L-au ucis, nici nu L-au crucificat, dar lor li s-a părut aşa" (Sura 4:157). Poate fi verosimilă o astfel de părere? Islamul susţine că Alah L-a răpit pe Isus la cer chiar înainte de crucificare. Atunci cine a murit pe cruce? Răstignitul era de fapt Iuda machiat astfel încît i-a înşelat pînă şi pe Maria, mama lui Isus, şi pe ucenici.

Toate acestea sînt în dezacord total cu Biblia. Evangheliile ne spun că Iuda este cel ce L-a trădat pe Isus (vezi Marcu 14:10-11, 43-45), apoi s-a spînzurat ca urmare a remuşcărilor (Matei 27:5). Iuda a murit atîrnat la capătul unei funii, nicidecum atîrnat pe crucea de pe Calvar.

Aşa cum am văzut, crucificarea lui Hristos a fost profeţită în Vechiul Testament. Relatările martorilor oculari despre acest eveniment sînt cuprinse în fiecare dintre cele patru Evanghelii. Moartea răscumpărătoare pe cruce a lui Hristos este evenimentul fundamental din Noul Testament (vezi I

Corinteni 1:23; 2:2; 15:3-4; Galateni 2:20; 6:12, 14; Efeseni 2:16).

Isus Şi-a prezis moartea de mai multe ori (vezi Matei 16:21). De ce a murit El? Biblia spune că El Şi-a dat viaţa ca "răscumpărare pentru mulţi" (Marcu 10:45). El a promis că Sîngele Său "se varsă spre iertarea păcatelor" (Matei 26:28). Pavel arată că moartea lui Hristos pune capăt sacrificării animalelor la Templu (vezi Evrei 9) deoarece: "Hristos... S-a adus jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora" (Evrei 9:28). Isus este "Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii" (Ioan 1:29).

3. *Sura 4:111 declară că omul trebuie să-şi rezolve singur problema păcatelor sale.* Islamicii îşi cîştigă mîntuirea împlinind cei "cinci stîlpi ai credinţei". Dacă nu reuşeşte, este vina lui deoarece Coranul spune: "Oricine rătăceşte (greşeşte ţinta) poartă întreaga responsabilitate pentru rătăcirea Sa" (Sura 10:109).

Aceste idei sînt în contradicţie cu gîndirea biblică. Isaia spune că "toţi au păcătuit" (vezi Isaia 53:6). Pavel accentuează acelaşi adevăr în Romani 3:23. Deoarece toţi sînt păcătoşi, singura cale de mîntuire este prin credinţa în Isus Hristos. Iată ce ne spune fiecare carte a Noului Testament.

Mahomed a încercat sincer să desfiinţeze idolatria, dar el s-a proclamat pe sine ca profet şi a alcătuit o listă de reguli şi porunci. Ca şi iudaismul, religia islamică pune pe umerii omului o povară grea de responsabilitate. Isus Hristos a promis că va ridica aceste poveri: "Veniţi la Mine, toţi cei trudiţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi da odihnă... Căci jugul Meu este bun şi sarcina Mea este uşoară" (Matei 11:28, 30).

Care este diferenţa între Islam şi Creştinism? Foarte simplu: Mahomed care s-a crezut profet este mort, pe cînd Hristos este un Mîntuitor Viu.

Care este diferența?

Ce cred "Creştinii"	Ce cred "Islamicii"
DUMNEZEU	
1. Dumnezeul unic este revelat în Biblie ca Tată, Fiu şi Duh Sfînt. Într-o singură esență a Dumnezeirii există trei persoane: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfînt. Ele sînt co-egale şi co-eterne (Matei 3:13-17; 28:19; 2 Corinteni 13:14).	**1.** Nu există alt Dumnezeu decît Alah - Dumnezeul.
ISUS HRISTOS	
2. Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, una cu Tatăl, Răscumpărătorul fără păcat al omului păcătos. Prin moartea sa pe cruce în locul nostru şi prin învierea Sa dintre cei morți Isus a devenit pentru cei ce-L primesc Mîntuitorul lor. (Ioan 1:13-14; Evrei 4:15; 1 Petru 3:18; 1 Corinteni 15:3).	**2.** Isus Hristos a fost doar un om, un profet egal cu Adam, Noe, Avraam şi Moise, dar ca toți aceştia, mult mai puțin importanți decît Mohamed. Hristos nu a murit pentru păcatele omului; de fapt Iuda, şi nu Isus a murit pe cruce.

PĂCAT

3. Păcatul este rebeliunea trufaşă, independenţa faţă de Dumnezeu manifestată în formă activă, sau pasivă (Romani 1:15-23; 3:10, 23).

3. Păcat este eşecul în a împlini voia lui Alah, în a împlini datoriile religioase prescrise în cei "Cinci stîlpi ai credinţei",

MÎNTUIRE

4. Hristos, Fiul lui Dumnezeu a murit pe cruce pentru păcatele noastre, după Scripturi (1 Corinteni 15:3-4).

4. Omul îşi cîştigă propria mîntuire prin faptele sale; el va fi pedepsit pentru păcatele sale.

Capitolul 7

HINDUISM

Fiecare om este dumnezeu

Pentru gîndirea apuseană, Hinduismul este o concepţie stranie despre viaţă. Aceasta deoarece Europa şi America (de Nord şi de Sud), adică lumea apuseană, are o moştenire foarte diferită de aceea a Asiei.

Gîndirea apuseană a început în Grecia antică, unde oamenii ca Socrate, Platon şi Aristotel au înţeles că universul are un plan şi un scop. La aceste idei greceşti timpurii, Iudaismul şi Creştinismul au adăugat învăţăturile Bibliei, care arată că planul şi scopul universului reflectă natura unui Dumnezeu raţional şi dătător de energie, care a creat tot ceea ce există. Ştiinţa s-a născut deoarece omul a crezut această explicaţie, adică a crezut că poate găsi legi în natură. De ce era el aşa de sigur? Savantul de astăzi poate privi un microb, o plantă sau o stea, şi vede un plan şi un scop în existenţa lor. El poate vedea exact unde se potrivesc acestea în ordinea lucrurilor. Dar să ne aducem aminte că acest mod de gîndire s-a impus datorită faptului că omul a crezut în Dumnezeul Bibliei.

Omul oriental gîndeşte pe altă lungime de undă.

Lucrurile s-au petrecut altfel în Orient. Omul oriental tipic, din China, India, Asia de Sud-Est, priveşte lumea într-un mod diferit. Religia lui îl învaţă că toate lucrurile din Univers, inclusiv el însuşi, sînt fără importanţă, deoarece sînt temporare. El crede că singurul lucru important este domeniul care există în afară şi dincolo de lumea aceasta. El doreşte să ajungă în acel domeniu şi crede că poate ajunge doar dacă neagă complet lumea din jurul său. Puteţi vedea cît de greu ar apărea o ştiinţă

reală din această atitudine faţă de univers? Este adevărat că ţări ca Japonia şi China au făcut progrese ştiinţifice în ultima vreme, dar asta, deoarece în domeniul ştiinţei au adoptat modul apusean de a privi lucrurile.

O altă consecinţă a diferenţei aşa de mare între gîndirea apuseană şi cea orientală este dificultatea de a se înţelege una pe alta sau chiar de a dori o apropriere reală. Este aproape imposibil să se explice una faţă de cealaltă. Totuşi, să vedem ce putem înţelege despre religiile orientale, începînd cu Hinduismul. Vom încerca să urmărim curentul principal al Hinduismului fără să ne abatem pe nenumărate ramuri secundare. Vom observa dezvoltarea Hinduismului de la începuturile sale din Valea Indului pînă la sosirea sa la Hollywood sub forma Vendeta - o formă modernă, întîlnită atît la intelectuali cît şi la "hippy".

Originile şi dedesubturile Hinduismului.

Hinduismul a început să crească în importanţă în jurul anului 2000 î.H., cînd Arienii au cucerit Valea Indului. Ei au adus aici religia lor, o religie a imnelor, rugăciunilor şi cîntărilor, care au fost scrise, cu timpul, în ceea ce se numeşte acum literatura Vedică. Vedele sînt considerate "înţelepciune revelată" şi sînt tot atît de sacre pentru hinduşi ca şi Biblia pentru creştini.

Paginile Vedelor sînt populate cu mulţi zei, ceea ce ne reaminteşte de panteonul grec sau roman. Ca şi multe alte popoare antice, Arienii credeau că aceşti zei pot cauza moartea şi dezastrul, aşa că obiectivul religiei lor era să întreţină o bună dispoziţie zeilor.

A apărut treptat grupul preoţilor, numiţi Brahmani. Ei au devenit din ce în ce mai puternici, pînă cînd au constituit clasa socială cea mai înaltă. Ei au adăugat o nouă literatură a Vedelor, numită Brahmane care descriu ceremonii sacrificiale complicate.

În jurul anului 500 î.H. au fost adăugate alte scrieri. Scopul lor era să stabilească un sistem rigid de clase sociale. Un imn spune cum patru clase au ieşit din capul, braţele, coapsele

şi picioarele zeului creator, Brahma. Cele patru clase erau: Brahmanii sau preoţii; Cşatria sau războinicii şi nobilii; Vaisia sau ţăranii şi Sudra sau sclavii. Primele trei clase se puteau bucura de tot ceea ce oferea religia lor, pe cînd Sudra nu erau admişi nici măcar să asculte citirea Vedelor sau să le folosească în găsirea mîntuirii.

Patru etape şi patru obiective în viaţa hindusului.

Brahmanii au prezentat un sistem complex pentru obţinerea mîntuirii, pentru membrii primelor trei clase privilegiate. Fiecare băiat Hindu este în primul rînd iniţiat (fetele nu sînt vrednice să fie menţionate conform aestui sistem!). După iniţiere e privit ca "născut a doua oară". Apoi el parcurge patru etape ale vieţii: **1.** student; **2.** capul familiei cu soţie şi copii; **3.** călugăr care meditează în căutarea iluminării; **4.** rătăcitor fără cămin, care a renunţat la toate lucrurile lumii.

Hindusului îi sînt fixate patru obiective în viaţă: **1.** să devină drept şi virtuos; **2.** să posede lucruri materiale; **3.** să se bucure de viaţă prin dragoste, plăceri şi aprecierea frumuseţii; **4.** să obţină victoria spirituală în viaţă.

Scrierile Upanişadelor, compuse între anii 800 şi 300 î.H., susţin o altă cale pentru mîntuire. Aceste scrieri sînt considerate de asemenea sfinte pentru hinduşi şi conţin o imagine asupra lumii complet străină pentru mintea apuseană.

Upanişadele susţin că în afara acestei lumi se află Brahmanatman (ceva ca un Dumnezeu), singurul lucru care există cu adevărat şi are sens. Ceea ce vede omul, lumea spaţiului şi timpului, se numeşte maya. Maya este doar temporară şi nu are înţeles real. Totuşi, orice trăieşte şi respiră are un atman, sau suflet, care este o parte din paramatman sau sufletul lumii. Fiecare atman individual, în timpul cît se află în maya, caută să ajungă înapoi în paramatman. Pînă aici aţi înţeles? Bine, dar mai sînt încă multe lucruri de înţeles.

Reîncarnarea conduce, eventual, la Mokşa.

Upanişadele susţin că singura cale prin care atman se poate reîntoarce acolo de unde aparţine, este reîncarnarea, sau samsara. Atman-ul unei persoane poate începe sub forma unui vierme, apoi, prin moarte şi renaştere merge din ce în ce mai sus în ordinea lucrurilor, pînă cînd devine o fiinţă umană. Odată ce atman-ul s-a reîncarnat într-un trup omenesc, el trebuie să progreseze în clase sociale mai înalte.

Fiinţa umană poate atinge o clasă socială mai înaltă, urmîndu-şi darma - datoria sa de a împlini anumite lucruri în clasa socială în care este. Acestea sînt obligaţiile morale, sociale şi religioase - ele sînt de importanţă vitală pentru un hindu. O altă cale pentru eliberarea sufletului este Yoga, o disciplină care controlează dorinţele fizice astfel încît atman-ul poate ieşi din ciclu de morţi şi renaşteri şi se uneşte cu paramatman. Odată ce atman-ul şi-a pierdut identitatea prin contopire cu paramatman, sau realitatea adevărată, se spune că a trecut în mokşa (veşnicie). Prin aceasta, şcoala vieţii a luat sfîrşit pentru hindu. El a fost promovat în veşnicie.

Hinduşii cred că lumea nu are valoare.

Hindu crede că lumea aceasta nu are valoare reală deoarece nu este permanentă, iar singura realitate poate fi percepută doar prin disciplină şi meditaţie intensă.

El crede că sufletul său a parcurs un lung ciclu de naşteri, morţi şi renaşteri şi că este condamnat să continue acest ciclu pînă cînd va găsi eliberare în mokşa. El este convins că Upanişadele îi dau înţelepciunea de care are nevoie, pentru a respinge această lume în favoarea paramatman-ului etern către care se mişcă sufletul său. Învăţătura Upanişadelor are încă o influenţă mare asupra învăţătorilor religioşi Hindu, în special asupra acelora prinşi în curentul Vendata.

Totuşi, în ciuda popularităţii de lungă durată, această învăţătură a avut şi critici în cadrul credinţei Hindu. De pildă, în ceea ce priveşte eliberarea sufletului pentru a se "reîntoarce la Brahman", aceasta este probabilă doar după ce s-a ajuns în

clasa socială a brahmanilor. Dar asta este foarte greu de realizat pentru marea masă de analfabeţi care nu pot citi Upanişadele. Ei sînt condamnaţi la un ciclu fără sfîrşit de reîncarnări. În jurul anului 500 î.H., Gautama Buda a respins această concepţie, susţinînd că mîntuirea se poate obţine prin "calea de mijloc". Budismul însă a dispărut în India, aproximativ în anul 1000 d.H., cînd a apărut o nouă formă de Hinduism. Acest "hinduism popular" a prins foarte repede. A apărut o nouă literatură, de pildă poemele epice ample Ramayana şi Mahabharata. "Cîntecele zeilor" - Bogavad - Gita, care descriu o cale de mîntuire prin închinarea faţă de zeul Krişna. Au apărut de asemenea Puranas, povestiri erotice despre zei, foarte populare între sătenii hinduşi.

Noul Hinduism permite existenţa a 330 milioane de zei. Aproximativ 200 milioane de hinduşi venerează pe zeul Vişnu, şi cred că el s-a revelat pe sine omului de cel puţin 10 ori, sub forma unei broaşte testoase uriaşe, sau ca Buda sau ca Rama şi Krişana (eroii poemelor epice).

Alte milioane de hinduşi se închină zeului Şiva, zeul fertilităţii, ale cărui rituale sînt tot atît de degradante ca şi cele ale popoarelor canaanite, a căror nimicire a fost poruncită de Dumnezeu copiilor lui Israel.

"Hinduismul popular arată că mîntuirea se poate obţine prin una din cele trei căi: calea faptelor - adică urmîndu-şi "darma" proprie, calea cunoaşterii - aşa cum se arată în Upanişade, şi calea venerării unui zeu, de pildă Vişnu sau Şiva. Ultima cale este cea mai abordabilă de către clasele de jos (majoritatea indienilor) deoarece oferă o cale uşoară pentru ca sufletele lor să urce într-o clasă superioară, sau eventual să se contopească cu Mokşa.

Pentru omul apusean... un talmeș-balmeș total dezordonat.

Pentru gîndirea apuseană, Hinduismul apare ca un talmeş-balmeş fără ieşire (fără speranţa de a putea fi ordonat). Este plin de schimbări, adăugări şi contradicţii. Orice încercare de a-l aranja într-un sistem logic seamănă cu încercarea de a

repara un computer cu mănuşile în mîini şi cu ochii legaţi. Dar indienii se împacă foarte bine cu complicaţiile Hinduismului, deoarece au crescut odată cu el, de la începutul istoriei lor. Este adînc încrustat în cultura lor şi nici nu visează să-l pună sub semnul întrebării.

Acesta este cel mai important motiv pentru care Creştinismul nu a avut un impact însemnat asupra poporului Indiei. Există, desigur, indieni care L-au acceptat cu bucurie pe Hristos, dar cei mai mulţi dintre ei au respins Evanghelia deoarece ea pare că face parte prea mult din gîndirea apuseană străină celor mai mulţi indieni.

Cîteva forme de Hinduism au preluat unele idei creştine. Vendata este una dintre acestea. Conform acestei forme de Hinduism, zeul creator Brahman s-a încarnat de mai multe ori în formă umană şi o va face din nou în viitor. Buda, Hristos, Krişna şi mulţi alţii reprezintă încarnări ale lui Brahman. Aceştia sînt numiţi avatari ("Super-mîntuitori").

Credincioşii Vendata îl consideră pe Sri Ramakrişna cea mai recentă încarnare a lui Brahman. Ramakrişna a trăit în Bengal către sfîrşitul secolului XIX. Se spune că el a practicat toate disciplinele spirituale ale Hinduismului, Creştinismului şi Islamului şi că el a ajuns de fiecare dată la o viziune a lui Dumnezeu. Astfel că el a putut declara: "Adevărul este unul singur; înţelepţii îl denumesc în mod diferit"; şi "Credinţele diferite nu sînt decît căi diferite ce duc la aceeaşi realitate - Dumnezeu".

Vendata este deci tolerantă cu toate religiile. Aldoux Huxley, autorul cărţii "Brave New World", şi unul dintre discipolii înfocaţi ai Vendatei a spus: "Este perfect posibil pentru oameni să rămînă buni creştini, hinduşi, budişti sau islamici şi totuşi să fie uniţi în acord deplin asupra doctrinelor de bază ale Filozofiei Veşnice".

Dar ce spune Vendata despre Isus Hristos? Swami Prabavananda spune că un Hindu va accepta foarte uşor că Hristos reprezintă o încarnare divină şi-L va adora fără rezerve, exact aşa cum îl venerează pe Krişna sau pe alt avatar (învăţător) pe care l-a ales. Dar el nu-L poate accepta pe Hristos ca pe singurul Fiu al lui Dumnezeu".

Ce a gîndit Gandi despre Isus Hristos.

Marele lider Indian Mohandas K. Gandi a făcut o afirmaţie similară: "Este prea mult ca să cred că Hristos este singurul Fiu întrupat al lui Dumnezeu. Şi că numai cel care crede în El poate avea viaţă veşnică. Dacă Dumnezeu ar putea avea fii, noi toţi am fi fiii Săi. Dacă Isus era ca şi Dumnezeu... atunci toţi oamenii ar putea fi asemenea lui Dumnezeu, ar putea fi ca Dumnezeu"! Gandi a spus că el nu poate crede că a existat ceva miraculos sau misterios în moartea lui Hristos pe cruce.

Gandi ca şi alţi hindu, nu a putut accepta răspunsul creştin la problema păcatului. Şi totuşi simţea o nevoie adîncă pentru salvarea din păcat. El a scris: "Este o tortură fără întrerupere faptul că mă simt încă foarte departe de El, Cel care guvernează, după cum bine ştiu, fiecare respiraţie a vieţii mele şi a Cărui progenitură sînt. Ştiu că sînt ţinut departe de El din cauza patimilor rele din mine, dar nu mă pot depărta de ele".

Cît de minunat ar fi fost dacă Gandi ar fi putut spune împreună cu apostolul Pavel: "O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte? Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, Domnul nostru!... Acum dar nu este nici-o osîndire pentru cei ce sînt în Hristos Isus" (Romani 7:24-25; 8:1).

Isus Hristos: problema critică.

Isus Hristos este subiectul dificil asupra căruia Hinduismul şi creştinismul nu se înţeleg. Hindu crede că Dumnezeu S-a încarnat de multe ori în istoria omului. Biblia arată că Dumnezeu S-a încarnat o singură dată în toată istoria umană. Iar El nu a făcut asta pentru a învăţa pe om ci pentru "ca să poarte păcatele multora" (Evrei 9:28). Cînd El va veni din nou, o va face ca Judecătorul puternic al celor vii şi al celor morţi (vezi Apocalipsa 20:11-15).

Hristos a adus dovezi pentru revendicările Sale. În Ioan cap. 5, sînt citate: mărturia lui Ioan Botezătorul (v. 33); lucrările

Sale proprii (v. 36); mărturia Tatălui (v. 37); şi Scripturile (v. 39).

Învierea lui Hristos este o altă piatră de poticnire pentru Hinduşi. Creştinul respinge învăţătura hindusă despre reîncarnarea continuă şi credinţa lor că Hristos este doar un alt învăţător - avatar (super mîntuitor).

Crezul Vendata afirmă: "Noi nu respingem pe nimeni, fie el ateu, monist, politeist, agnostic sau teist. Singura condiţie pentru a fi discipol o reprezintă modelarea unei personalităţi, dintr-o dată, la modul cel mai larg şi cel mai intens. Noi nu insistăm asupra unui anumit cod de morală... Fiecare este binevenit cu particularităţile sale, dar el nu are dreptul să critice comportarea altora".

Prin contrast, Biblia ne spune că Dumnezeu a venit în Hristos. De ce a intrat El în istoria umană? El a venit ca să moară pentru mîntuirea omului. Biblia ne învaţă că El a înviat. Dar, pentru hindu, Hristos este doar unul dintre mulţii, marii învăţători; nu este deci nevoie de mîntuire deoarece ei nu recunosc realitatea păcatului.

De ce este prea mic dumnezeul hindus?

De fapt, Hinduismul este mai degrabă o filozofie decît o teologie (O ştiinţă despre Dumnezeu). Hindu face foarte mult caz de ("măreţia") "imensitatea" zeului său impersonal - Brahma - acel "dincolo de" şi în "spatele realităţii". Şi unde îl caută oare hindusul pe Brahma? În el însuşi. Pentru hindus, omul este Dumnezeu. Dumnezeul hindus este prea mic. Biblia spune că Dumnezeu ne-a dat viaţa veşnică şi această viaţă este în Fiul Său (vezi 1 Ioan 5:11-12). Dacă-L avem pe Fiul, avem viaţa veşnică (nu o serie de reîncarnări mitice, absolut neverificate). Dacă nu-L avem pe Fiul, avem felul de viaţă a lui Gandi: "... o tortură neîntreruptă... încă atît de departe de El...".

Creştinul, trebuie să fie atent la cuvintele lui Pavel: "Luaţi seama ca nimeni să nu vă fure cu filozofia şi cu o amăgire deşartă, după datina oamenilor, după învăţăturile începătoare ale lumii, şi nu după Hristos.

Căci în El locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii. Voi aveţi totul deplin în El, care este Capul oricărei domnii şi stăpîniri" (Coloseni 2:8-10).

Care este diferența?

Ce cred "Creștinii"	Ce cred "Hindușii"
DUMNEZEU	
1. Ființă spirituală, personală în trei persoane, ca Tată, Fiu și Duh Sfînt (Matei 3:13-17; 28:19; 2 Corinteni 13:14).	**1.** Brahman este o ființă eternă abstractă, fără formă și fără atribute. Ia forma trinității ca și a milioane de zei mai mici.
ISUS HRISTOS	
2. Hristos este singurul născut din Dumnezeu Tatăl. El este Dumnezeu, dar este și om fără păcat; și El a murit pentru răscumpărarea noastră (Ioan 1:13-14; 10:30; 8:46; Evrei 4:15; Marcu 10:45; 1 Petru 2:24).	**2.** Hristos este doar una din multele încarnări ale lui Dumnezeu, sau unul din fii lui Dumnezeu. El nu a fost singurul Fiu al lui Dumnezeu. El nu a fost mai divin decît oricare om și nu a murit pentru păcatele omului.
PĂCAT	
3. Păcatul este rebeliunea trufașă și independența care separă pe om de Dumnezeu. Este falimentul în a împlini standardele fixate de	**3.** Binele și răul sînt termeni relativi. Orice ajută este bine; orice împiedică este rău. Omul nu poate evita "împiedicarea" de aceste

Dumnezeu pentru om în Cuvîntul Său. Păcatul trebuie pedepsit, consecinţa sa fiind se-pararea omului de Dumne-zeu (Romani 3:23; 6:23).

obstacole în străduinţa sa de a se cunoaşte pe sine. Dacă el nu reuşeşte în viaţa aceasta, va încerca din nou în altă formă reîncarnată.

MÎNTUIRE

4. Omul este justificat prin moartea sacrificială şi prin învierea lui Isus Hristos (Romani 3:24; 1 Corinteni 15:3).

4. Omul este justificat prin devoţiune, meditaţie, fapte bune şi auto-control.

Capitolul 8

BUDISM

Tu însuți trebuie să te străduiești

Spre deosebire de religia Hindu, Budismul poate indica un fondator individual și o dată a începuturilor sale. Omul care a formulat Budismul a fost Siddarta Gautama, născut în religia Hindu în jurul anului 560 î.H. la Lumbini, în actualul Nepal, lîngă granița cu India. Tradiția spune că atunci cînd s-a născut Gautama, un profet a proorocit că acest copil va deveni cel mai mare conducător din istoria omenirii. Apoi a adăugat că dacă Gautama va vedea patru lucruri: boală, bătrînețe, moarte și un călugăr care a renunțat la lume, el va renunța la poziția sa de conducător și va descoperi o cale de mîntuire pentru omenire.

Tatăl lui Gautama, dorind să-l vadă un mare conducător pămîntesc, a construit un palat pentru fiul său. El a ordonat ca la palat să nu aibă acces nici-un bolnav, bătrîn, călugăr sau cortegiu funerar. Gautama a crescut în acest fel protejat de lume. Mai tîrziu s-a căsătorit cu o fată frumoasă care i-a dăruit un fiu. Dar zeii aveau alte planuri pentru Gautama. Într-o zi, pe cînd se plimba prin parcul din jurul castelului, el a văzut un om acoperit cu bube groaznice, un bătrîn sluțit de zile, un cadavru ce era dus la mormînt și un călugăr cerșetor, fericit și senin.

Gautama povestește mai tîrziu, că în acea noapte s-a gîndit la fața senină a călugărului, la faptul că viața este mai mult decît plăcerile din palatul său. Tîrziu, în noapte, după ce și-a privit, pentru ultima oară, soția și copilul dormind, a părăsit definitiv palatul său.

Gautama, la vîrsta de 29 ani, era hotărît să rezolve enigma vieții. El și-a ras capul, s-a îmbrăcat într-o mantie

galbenă şi a cutreierat ţara ca un călugăr cerşetor. La început a studiat Upanişadele cu cei mai mari învăţători dar el nu a fost satisfăcut de aceste scrieri. Apoi el a căutat mîntuirea prin auto-negare. El a postit pînă cînd a ajuns un schelet umblător dar nici aceasta nu i-a adus fericirea.

Gautama devine "cel iluminat".

În final, el s-a aşezat sub un copac pentru 40 de zile şi nopţi. El a jurat că nu se va mişca de acolo decît după ce va descoperi ceea ce căuta. În aceste zile, Mara (cel rău) a încercat să-l facă să renunţe la căutarea lui. Apoi, la sfîrşitul celor 40 de zile, el a experimentat Nirvana (starea finală). El a simţit că a găsit mîntuirea. De atunci el a fost numit "Buda" - "cel iluminat".

După această experienţă, Gautama Buda a mers din nou în lume, la oameni. El a început să predice şi să înveţe despre înţelesul vieţii şi despre calea sa de mîntuire. Curînd el a înfiinţat Sanga - un ordin călugăresc. Pînă la moartea sa, 45 de ani mai tîrziu, deja multe mii acceptaseră religia sa.

În unele aspecte Budismul este similar cu Hinduismul, din care a ieşit, dar în altele este foarte diferit. Buda a negat divinitatea Vedelor şi Upanişadelor, ele nu sînt de nici un folos pentru găsirea mîntuirii. De asemenea el a negat că omul ar avea atman care este o parte a paramatman-ului, şi că lumea prezentă este maya (nereală). El a acceptat însă învăţăturile hindu despre reîncarnare şi despre Karma (datoria ce trebuie împlinită în funcţie de starea în care se află omul).

Calea de mijloc şi cele patru adevăruri nobile.

Cea mai importantă teorie a lui Buda este "Calea de Mijloc" - o cale spirituală de mîntuire care şerpuieşte între religia complicată a Hinduşilor şi lumea senzualităţii pe care o cunoscuse. Buda s-a opus cu înverşunare sistemului castelor hinduse. Vă amintiţi că hinduismul susţine că intrarea în mokşa nu se poate face decît după intrarea în casta Brahmană. Buda a

arătat că intrarea în veşnicie nu depinde de castă, ceea ce a făcut ca Budismul să devină foarte atractiv pentru clasele de jos.

În locul învăţăturilor greu de definit, confuze, ale Hinduismului, Buda oferă reguli clare, ferme, pentru discipolii săi. Cînd a predicat în Benares, India, el a prezentat cele patru principii majore ale Budismului. Acestea au fost numite, după aceea, "Patru Adevăruri Nobile":

1. *Suferinţa este universală.* Ea este implicată pur şi simplu în viaţă. În fiecare din încarnările sale, persoana trebuie să sufere. Mîntuirea (intrarea în Nirvana) înseamnă ieşirea din acest ciclu al suferinţei.

2. *Cauza suferinţei este dorinţa egoistă;* omul rămîne în acest ciclu fără sfîrşit deoarece este prea ataşat de lume. Budistul denumeşte dorinţa "tana".

3. *Suferinţa poate dispare dacă este eliminată dorinţa.* Deoarece a trăi înseamnă a suferi, şi deoarece suferinţa este cauzată de dorinţă, dacă am elimina dorinţa ar dispare suferinţa. Aceasta a fost cea mai mare descoperire a lui Buda: dacă o persoană ar putea elimina dorinţa, atunci suferinţa lui ar lua sfîrşit.

4. *Eliminarea dorinţei urmînd Calea de Mijloc - calea de opt ori nobilă.*

Astfel Buda a realizat ceea ce hinduşii nu puteau face. El a izolat cauza incapacităţii omului de a scăpa din cursa morţii şi a reîncarnării şi i-a dat acestei cauze numele de "tana". Apoi el a elaborat un sistem prin care omul poate să se debaraseze el însuşi de "tana". Acest sistem este numit "Calea de opt ori nobilă". Aceasta constă din opt aspecte ale vieţii:

1. înţelegere corectă;
2. aspiraţie corectă;
3. vorbire corectă;
4. comportare corectă;
5. activitate corectă;
6. efort corect;
7. focalizare corectă a interesului;
8. meditaţie corectă.

Buda a pretins că cel care poate urma această cale se eliberează din ciclul fără sfîrşit al morţii şi reîncarnării, şi poate atinge Nirvana. Cînd Buda a fost întrebat cum este starea Nirvana, el a răspuns că nu a încercat să rezolve această problemă, deoarece misiunea lui este de a arăta omului cum să scape din suferinţa vieţii, nu să descrie ceea ce va descoperi singur după ce va fi eliberat. Hinduismul spune că viaţa în această lume este fără sens. Budismul spune că viaţa în această lume este reală, ea implică o suferinţă reală şi din cauza acestei suferinţe lumea aceasta trebuie depăşită. Budismul a fost întotdeauna foarte atractiv pentru orientali. Spre deosebire de ideile elitiste ale Hinduismului, Budismul explică în felul său problema omului şi oferă un "plan de mîntuire" la dispoziţia tuturor. În prima mie de ani după Hristos, în timp ce Evanghelia se răspîndea în Europa, călugării budişti îşi proclamau credinţa de-a lungul drumurilor comerciale în China, Japonia, şi Tibet. Astăzi, din Ceylon pînă în Japonia, există probabil 500 milioane de oameni care urmează învăţăturile lui Buda.

Formele budismului în secolul XX.

În secolul nostru există o mare varietate de forme ale Budismului. În Tibet există închinarea la demoni; în Japonia - secta naţionalistă militantă Soka Gokkai. Cele două forme principale ale Budismului contemporan sînt Hinayana şi Mahayana.

Hynayana - "calea mai îngustă" - ne spune că doar cîţiva, cei mai norocoşi, pot găsi Nirvana - doar cei care respectă total calea lui Buda. Deoarece acest nume - Hinayana - a fost dat de critici şi considerat ca ceva depreciator, a fost înlocuit cu Budism Teravada. Teravada - calea bătrînilor - accentuează viaţa monastică. Adepţii lui au devenit foarte bogaţi prin darurile în bani şi pămînt pentru mînăstiri. Această formă a Budismului este dominantă acum în Ceylon, Burma, Thailanda, Cambodgia şi Laos.

Mahayana - "calea mai largă" - susţine că Buda a spus că mîntuirea este pentru toţi oamenii. Buda a propovăduit că

mîntuirea se obţine doar prin efortul omului pe cînd Mahayana dezvoltă ideea unui zeu mîntuitor. Iată raţionamentul lor: Buda a trăit pe pămînt 45 de ani, apoi el ar fi putut merge în Nirvana, dar a ales să rămînă pentru a mîntui omenirea; el poate fi invocat de cei credincioşi.

Teravada şi Mahayana diferă deci radical în ceea ce priveşte concepţia despre Buda. Pentru Teravada, Buda a fost doar un învăţător (aşa cum a pretins el însuşi) pe cînd Mahayana îl transformă în zeu - mîntuitor - pentru toţi oamenii.

Prin aceasta, Mahayana devine cea mai populară formă de Budism. Este foarte influentă în China, Tibet, Japonia, Vietnam şi Coreea.

Budismul se bucură încă de un succes extraordinar, nu numai în Asia ci chiar şi în Apus, aşa că trebuie să ne întrebăm cît de bine răspunde el nevoilor omenirii. Budismul pretinde că oriunde a pătruns a ridicat etica oamenilor, promovînd cinstea, moralitatea sexuală şi cumpătarea. Pe de altă parte, Budismul critică creştinismul apusean pentru războaiele provocate şi pentru folosirea bombei atomice. Asta este tot atît de eronat ca şi în cazul cînd un evreu ar pretinde că Nazismul a fost produsul Creştinismului. Pe de altă parte budiştii au uitat că mare parte din necazurile din ultimii ani în Asia de Sud-Est au fost provocate de budişti calmi dar ambiţioşi.

Budismul pretinde că desfiinţează suferinţa. Asta ar fi mai convingător dacă budiştii ar fi activi în sfera socială, unde pînă acum nu au făcut aproape nimic. Ei susţin că salvarea din suferinţă este problema personală a fiecăruia; nici nu visează că s-ar putea interfera cu nevoile altora. Budismul este o concepţie fatalistă - suferinţa este o parte a vieţii, ea poate fi înlăturată doar prin negarea totală a dorinţelor. La 520 de ani după moartea lui Buda, Hristos oferea o viaţă din belşug, nu doar în viaţa de apoi ci aici, nu prin negarea dorinţelor ci prin împlinirea lor în Hristos. Buda pretindea că a găsit o cale de mîntuire pe cînd Hristos spune că El este Calea. Cum se pot compara aceste revendicări?

Comparînd învăţăturile lui Buda cu Biblia.

Buda a zis că "a trăi înseamnă a suferi", dar el nu a dat un sens al suferinţei. Biblia este de acord că suferinţa există în viaţa oricărui om, dar dă şi o explicaţie a rostului ei. Romani 8:18-23 spune că întreaga lume "suspină" şi toţi oamenii suferă din cauza păcatului. Romani 5 arată că prin căderea lui Adam, întreaga rasă umană a fost infectată de păcat, boală, suferinţă şi moarte. Biblia de asemenea declară că omul este păcătos prin faptul că trăieşte în păcat. Păcatul este definit în Biblie ca o rebeliune împotriva lui Dumnezeu.

Buda a observat că suferinţa apare din cauza dorinţei pentru lucrurile acestei lumi. Aceste dorinţi sînt denumite, în Biblie, ispite. Iacov 1:13-15 arată că omul este ispitit din lăuntru, prin poftele şi dorinţele păcătoase care caută să scape de sub control. Cînd o persoană cedează acestor ispite, el păcătuieşte. Consecinţa păcatului este suferinţa şi moartea spirituală (Romani 6:23).

Creştinii sînt de acord că suferinţa este cauzată de dorinţele egoiste, dar nu sînt de acord cu Buda în ceea ce priveşte modul de a scăpa de aceste dorinţe.

Buda a susţinut că singura cale de a scăpa de ele este prin efortul propriu. De-a lungul secolelor, discipolii săi au încercat să reziste pe Calea de opt ori nobilă, dar ei au descoperit că "inima este nespus de înşelătoare şi deznădăjduit de rea; cine poate s-o cunoască?" (Ieremia 17:9). Inima omului poate sabota cele mai bune intenţii.

Pentru ca o persoană să se stăpînească pe sine, trebuie să aibe acces la o sursă de putere superioară, în afara lui, dar Buda nu admitea aşa ceva deoarece el era agnostic. El a ignorat posibilitatea ca omul să fie ajutat de Dumnezeu. Apostolul Pavel ne reaminteşte (vezi Tit 3:3-8) că orice om este sclavul dorinţelor, a poftelor egoiste, dar Hristos a venit în lume ca Om şi ca Dumnezeu pentru a furniza tărie pentru învingerea acestor dorinţe. Fără ajutorul lui Dumnezeu, singurul mod de a pune capăt dorinţelor este moartea. Dar, cu Dumnezeu, noi putem deveni "făpturi noi" care mor faţă de dorinţele egoiste (vezi Ioan 3:5; 2 Corinteni 5:17; Galateni 2:20).

Buda a spus că pentru a pune capăt dorinţei trebuie parcursă calea de opt ori nobilă: gîndire, aspiraţie, vorbire, comportare, activitate, efort, focalizare a interesului, şi meditaţie corectă. Aceste idei nobile sînt foarte asemănătoare cu cele enunţate de Isus în Predica de pe Munte.

Cum trece creştinismul dincolo de Budism

Problema Budismului este că standardele sale sînt prea sus ca să poată fi împlinite prin puterea omului. Isus fixează standarde şi mai înalte, dar El dă şi tăria pentru a trăi o viaţă plăcută lui Dumnezeu.

Hristos ia parte la viaţa creştinului adevărat. În ajunul răstignirii, El a dat ucenicilor săi o ilustraţie perfectă despre ce înseamnă un creştin reuşit. El s-a comparat pe Sine cu o viţă iar pe ucenici cu mlădiţele acesteia, pentru că ştia că oamenii erau familiari cu această plantă care creşte în toată Palestina. Pentru oamenii de astăzi s-ar putea să fie mai familiară comparaţia cu o tufă de trandafiri sau un pom fructifer, dar mesajul rămîne acelaşi. Isus a spus: "Rămîneţi în Mine, şi Eu voi rămînea în voi. După cum mlădiţa nu poate aduce roadă de la sine, dacă nu rămîne în viţă, tot aşa, nici voi nu puteţi aduce roadă dacă nu rămîneţi în Mine. Eu sînt Viţa, voi sînteţi mlădiţele. Cine rămîne în Mine şi în cine rămîn Eu, aduce multă roadă, căci despărţiţi de Mine, nu puteţi face nimic. Dacă nu rămîne cineva în Mine, este aruncat afară, ca mlădiţa neroditoare şi se usucă; apoi mlădiţele uscate, sînt strînse, aruncate în foc, şi ard. Dacă rămîneţi în Mine şi dacă rămîn în voi cuvintele Mele, cereţi orice veţi vrea şi vi se va da" (Ioan 15:4-7).

Şi Isus continuă să spună: "Voi trebuie să continuaţi a trăi în dragostea Mea. Dacă împliniţi poruncile Mele veţi trăi în dragostea Mea, tot aşa cum şi Eu am împlinit poruncile Tatălui Meu şi trăiesc în dragostea Lui" (Idem v. 9, 10).

Isus Hristos asigură ucenicilor Săi două ingrediente vitale pentru o trăire eficace în credinţă: putere şi autoritate. Măsura în care aceste elemente acţionează în viaţa creştinului este direct proporţională cu ascultarea faţă de Domnul său şi cu deschiderea vieţii sale faţă de viaţa lui Hristos.

Fiecare om trebuie să decidă pentru sine.

Hristos nu a dat doar o listă de porunci şi ordine ce trebuie împlinite. El a promis să-l ajute pe creştin să crească, să-şi schimbe viaţa şi să se dezvolte, tot aşa cum o viţă de vie, o tufă de trandafiri sau un pom creşte sub îngrijire potrivită.

Pe de altă parte, budistul are cele opt linii directoare pentru viaţa sa, dar Buda nu i-a promis nici-o putere pentru a trăi conform lor. În plus, Buda nu are autoritatea să spună că cele opt principii sînt adevărate oricît de nobile ar părea ele. Hristos a spus: "Eu sînt calea" (Ioan 14:6) şi Şi-a dovedit autoritatea şi puterea prin învierea Sa din morţi. Aceeaşi putere şi autoritate este disponibilă şi pentru creştini, dar mulţi dintre ei nu realizează pe deplin ce poate face Hristos, deoarece ei nu-şi trăiesc viaţa cu adevărat în Hristos. Buda a spus: "Tu însuţi trebuie să faci efortul". Hristos ne învaţă: "Întoarce-te la Mine şi Eu îţi voi da putere să-ţi trăieşti crezul cu adevărat".

Fiecare om, creştin sau nu, este pus în situaţia de a alege între a-şi trăi aspiraţiile prin efort propriu, sau a se dedica total lui Hristos, ca Mîntuitor şi Domn. Cînd creştinul Îl recunoaşte pe Hristos doar ca Mîntuitor, fără să I se supună ca unui Domn, el se sărăceşte pe sine şi în anumite privinţe ajunge tot atît de "bine" ca şi budistul care se luptă singur, prin puterea sa, cu dorinţele egoiste. Lecţia pe care creştinul ar putea probabil să o înveţe de la budist este că şi după ce este "salvat" prin credinţa în Hristos, tot mai există în el dorinţe egoiste. Aceste dorinţe stîrnesc patimi care continuă să-i facă probleme deoarece el nu s-a dedicat în întregime Aceluia care a spus: "Fără Mine (adică fără a trăi întreaga ta viaţă în Mine) nu poţi face nimic". Creştinul trebuie să-L recunoască şi să-L dovedească efectiv, pe Hristos ca Domn în viaţa sa.

Care este diferența?

Ce cred "Creștinii"	Ce cred "Budiștii"
DUMNEZEU	
1. Dumenzeu este Atotcunoscător și Atotputernic (Iov 42:2; Psalmul 115:3; Matei 19:26).	**1.** Nu există un Dumnezeu personal.
ISUS HRISTOS	
2. El este singurul Fiu al lui Dumnezeu care a murit pentru păcatele oamenilor (Matei 14:33; 16:16; Ioan 1:34; 9:35-37; 1 Corinteni 15:3; Romani 5:6-8).	**2.** El a fost un învățător bun dar mai puțin important decît Buda.
PĂCAT	
3. Păcat este orice gînd sau faptă contrare voinței lui Dumnezeu. Omul este un mort spiritual din cauza păcatului (Romani 3:10, 23; 5:12; Efeseni 2:1).	**3.** Păcat este orice împiedică progresul omului. Fiecare om este răspunzător de propriul său păcat. (În fața cui? n.tr.)
MÎNTUIRE	
4. Mîntuirea este posibilă doar prin efortul lui Hristos (Fapte 4:12; Tit 3:5; Efeseni 2:8-10).	**4.** Omul este mîntuit doar prin efortul său propriu.

SECȚIUNEA III

SECTE PSEUDO-CREȘTINE

UNITARIANISM	***"Noi nu sîntem constrînși de o anumită carte - Biblia, sau de o anumită persoană,chiar dacă această persoană este Isus". Dana McLean Gredey.***
MARTORII LUI IEHOVA	***"Hristos a revenit pe pămînt în împărăția Sa în anul 1914, dar nevăzut pentru lume". Adevărul vă va face liberi. (El n-a fost Dumnezeu ci numai Fiul Lui. n.tr.)***
ȘTIINȚA CREȘTINĂ	***"Dumnezeu este totul, prin urmare materia nu este nimic altceva decît o iluzie în mintea muritorului". Mary Baker Eddy.***
MORMONISM	***"Dumnezeu însuși a fost odată așa cum sîntem noi acum și este un om***

Capitolul 9

UNITARIANISM

Negarea categorică a tuturor doctrinelor biblice

Regele Solomon a scris cîndva că "nu există nimic nou sub soare" (Eclesiastul 1:9). În cazul sectelor de astăzi, se poate spune că ele nu au inventat nici o erezie nouă.
Din primul secol şi pînă acum, au existat oameni care au negat că Isus ar fi exact ceea ce El a pretins a fi ; şi deasemeni că Isus ar fi făcut exact ceea ce se spune despre El că ar fi făcut.

Dar ce este o sectă? Ce cred membrii ei? Webster defineşte secta ca "o religie privită ca nebiblică, deci falsă; de asemenea un grup religios minoritar care susţine credinţe considerate nebiblice sau false". Aşadar, o sectă este o organizaţie care s-a depărtat de Biblie, sau care se opune ei. Multe secte au apărut şi au dispărut în decursul vremurilor. Numele lor se mai găseşte doar în cărţile de Teologie. Concepţiile lor sînt studiate doar de savanţi. Fără îndoială că sectele pe care le ştim azi vor deveni într-o zi doar curiozităţi istorice, dar întrucît ele există acum, trebuie să ştim ce învăţături au.

Ce face secta să fie o sectă?

Majoritatea sectelor au următoarele caracteristici comune:

- Sectanţii cred că toate bisericile creştine sînt greşite, doar grupul lor deţine adevărul real despre Dumnezeu.
- Sectanţii atacă divinitatea lui Isus Hristos şi Îl coboară la nivelul omului, sau îl ridică pe om la nivelul lui Hristos.
- Sectanţii neagă mîntuirea doar prin credinţa în Hristos. Ei susţin că omul se poate îndreptăţi înaintea lui

Dumnezeu doar prin fapte bune sau prin supunere față de învățăturile sectei.

- Sectanții cred în afirmațiile conducătorilor lor, care pretind că au adevărata interpretare a Bibliei sau adăugări (valide) necesare Bibliei.

- Multe secte pretind că respectă Biblia, dar ei îi deformează învățăturile pentru a o face să spună propriile lor convingeri despre om, Dumnezeu, Duhul Sfînt, rai și iad, mîntuire și alte doctrine vitale.

(În sensul celor mai de sus Romano-Catolicismul și Ortodoxia Răsăriteană sînt deasemeni "secte". n.tr.)

O sectă mică, dar cu o influență mare.

Afirmația lui Solomon, că nu există nimic nou sub soare, este adevărată pentru Unitarianism, o sectă puțin numeroasă dar cu influență mare. Unitarienii se consideră moderni și progresiști dar credințele lor se pot regăsi și în antichitate. Primii Unitarieni au fost Monarhiștii. Ei au fost proeminenți de la mijlocul secolului II pînă la sfîrșitul secolului III. Ei susțineau că nu există Trinitate, adică trei persoane: Tată, Fiu și Duh Sfînt, ci Dumnezeu este Unul singur.

În secolul IV, un învățat grec din Africa de Nord, Arie, a devenit un personaj important. Susținînd că nu există Trinitate, el a produs o atît de aprinsă controversă în Biserică, încît împăratul roman Constantin I, a convocat un Sinod al teologilor și liderilor Bisericii, sinodul de la Niceea, care să studieze problema Trinității. Rezultatele studiului, bazate pe dovezi biblice, au fost raportate în documentul denumit "Crezul de la Niceea". În el se arată că Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt sînt de aceeași "esență". În ciuda crezului de la Niceea, Unitarianismul a continuat să polueze viața Bisericii. Din secolul XVI pînă în secolul XVII, bisericile unitariene erau foarte influente în Polonia. Ele erau de asemenea populare în Anglia, în timpul domniei lui Iacov I.

Creşterea Unitarianismului în America.

În secolul XVIII, Unitarianismul devenise important în America, ca o reacţie la rigiditatea Calvinismului din bisericile Congregaţionaliste din Noua Anglie. John Calvin, teolog francez, a influenţat foarte mult congregaţionalismul, presbiterianismul şi alte curente protestante. În secolul XVIII, Unitarianismul a avut doi lideri mari, Jonathan Mayhew şi Charles Chauncey, ambii implicaţi în reorientarea colegiului Harvard de la Creştinism la Unitarianism.

Alt lider important, William Ellery Channing, numit "Apostolul Unitarianismului", a murit în anul 1842. El a fost un cleric, purtător de cuvînt al protestanţilor din Noua Anglie, revoltaţi împotriva doctrinelor calviniste despre predestinare şi corupţia omului. Într-o predică din anul 1819 Channing a stabilit doctrinele de bază ale Unitarianismului. Aceasta a condus la formarea Asociaţiei Unitariene Americane, în anul 1825. Există cîteva grupări în sînul Unitarianismului. Unii cred că Isus nu a fost chiar Dumnezeu, dar în acelaşi timp El nu a fost nici doar un om. Un alt grup, fondat în Noua Anglie de poetul şi eseistul Ralph Waldo Emerson, are credinţa că orice lucru din Univers, chiar şi omul, este o parte din marele Supra-Suflet. Alt grup a devenit foarte interesat în scrierile teologilor germani care au încercat să demonstreze că Biblia nu este Cuvîntul lui Dumnezeu. Astăzi aceste grupări sînt unite, prin legături slabe, în Asociaţia Universalistă Unitariană (formată în anul 1961). Peste un sfert de milion de oameni din întreaga lume se consideră acum Unitarieni.

Unitarianismul - o temelie a teologiei liberale.

Oameni care au rămas membrii unor biserici creştine, dar au vederi similare cu Unitarienii se numesc "liberali". Unitarienii şi liberalii sînt de acord asupra următoarelor puncte cheie:

- *Ei nu cred că Biblia este Cuvîntul lui Dumnezeu.* Unii dintre ei recunosc doar o parte a Bibliei ca fiind Cuvîntul lui Dumnezeu, restul fiind superstiții.

- *Ei nu cred că Dumnezeu este o persoană.* Ei cred că El este o Forță, un Suprasuflet, un impuls Primar sau chiar că El este mort!

- *Ei îl consideră pe Isus doar un om,* unul excepțional de talia lui Moise sau Buda. După părerea lor, contribuția principală a lui Isus a fost aceea de învățător.

- *Teologia lor se schimbă tot timpul.* Dr. Dana McLean Greely, lider al Unitarienilor, a formulat acest lucru astfel: "De fapt noi, unitarienii ne schimbăm tot timpul și nu sîntem constrînși de o anumită carte - Biblia - sau de o anumită persoană, - fie chiar și Isus, sau de un anumit oraș ca loc de formare sau de autoritate, ca Roma, Mecca, Boston etc.".

Ei cred că omul nu trebuie să se uite la Dumnezeu pentru mîntuire ci el, omul, trebuie să fie propriul său mîntuitor. Un lider unitarian, Reverendul Carl M. Chorowsky, exprimă astfel poziția lor despre mîntuire: "Unitarienii recunosc în parte răul și responsabilitatea omului. Din cauza corupției totale a omului, probabil Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu ca să moară pentru oamenii păcătoși. Dar cei mai mulți unitarieni consideră această doctrină ca jignitoare, nebiblică și chiar imorală. Ea nu este compatibilă cu natura lui Dumnezeu și cu demnitatea omului, pe care Cel Etern l-a creat după chipul Său, iubindu-l cu o iubire veșnică".

Ideea existenței iadului e considerată jignitoare pentru Unitarieni.

Unitarienii nu cred că omul este un păcătos. Ei cred că el este doar imperfect și că are nevoie de o "răscumpărare a caracterului". Cu alte cuvinte, este nevoie să duci o viață morală și să împlinești Legea de Aur.

În predica sa, "Unitarianism imediat" reverendul Stephen H. Fritchman dezvoltă ideia: "Unitarienii contemporani cred că fiecare om trebuie să-și realizeze singur

mîntuirea, sau modelul de viaţă, prin gîndirea şi efortul său. Puţini Unitarieni sînt motivaţi astăzi de teoria răsplăţii şi a pedepsei, aşa cum erau strămoşii lor. Viaţa morală validează imediat mîntuirea. Frica de iad sau promisiunea raiului nu mai au aproape nici un rol în viaţa de astăzi a unitarienilor".

Sau, cum spune Dr. Greeley: "În concepţia unitarienilor nu există nici rai nici iad. Teologic, aceste idei sînt inacceptabile şi repulsive, în lumina afirmării morale a omului". Deoarece nu există iad, este clar că nu este nevoie de mîntuirea prin Isus Hristos. Ideea iadului este o insultă adusă demnităţii omului.

După fuziunea Unitarienilor şi Universaliştilor, Dr. Greeley a declarat: "O veche maximă spune că diferenţa între Unitarieni şi Universalişti este că în timp ce Universaliştii consideră că Dumnezeu este prea bun pentru a-l condamna pe om, Unitarienii cred că omul este prea bun pentru a fi condamnat, ceea ce explică fuziunea teologică a ambelor doctrine."

Unitarianismul este un alt nume pentru Umanism.

Acest aspect al Unitarianismului, glorificarea omului, a căpătat numele de Umanism. Umanismul, adesea numit "a patra credinţă", se întîlneşte în şcolile, colegiile, universităţile şi în multe din bisericile noastre.

Termenul de "umanism" a fost popularizat prin publicarea în anul 1933 a "Manifestului Umanist" avînd ca autori 33 de personalităţi, unitarieni, liberali sau atei.

Idea centrală a manifestului susţine că omul este propriul său stăpîn, fiind esenţialmente bun. Prima propoziţie a manifestului spune: "Umaniştii religioşi cred că Universul nu este creat ci există prin sine". Umaniştii au lansat doctrinele lor prin negarea activităţii creatoare a lui Dumnezeu. Iată alte cîteva afirmaţii: "Umanismul consideră că natura universului descrisă de ştiinţa modernă face inacceptabilă garantarea supranaturală sau cosmică a valorilor umane". "Nu sînt necesare emoţii şi atitudini religioase de felul celor asociate pînă acum cu credinţa în supranatural".

Fiecare sectă are cel puţin o verigă slabă, iar Unitarianismul nu face excepţie. Părerea lor că omul este fundamental bun şi că se îmbunătăţeşte continuu se poate uşor combate. Chiar şi un studiu sumar al istoriei (atît antice cît şi moderne) ne arată că "progresul" omenirii este scris cu sînge. O privire fugară prin ziarele de astăzi ne convinge de răutatea groaznică din fiecare om şi din fiecare naţiune.

Cum a ajutat Freud la combaterea Unitarianismului.

Atît Unitarienii cît şi Protestanţii liberali spun că educaţia este soluţia pentru problemele individuale şi naţionale. Dar Sigmund Freud, deşi ateu, a declarat: "Cu cît omul devine mai civilizat, cu atît el este mai nevrozat". Priveşte în jur şi vei constata că, în această privinţă, Freud are dreptate.

Dorinţa de a te debarasa de Dumnezeu şi de a glorifica omul nu este nouă. Pavel identifică această dorinţă drept cauza tuturor necazurilor omului şi faptelor sale păcătoase (vezi Romani 1:18-32). Pavel spune că oamenii: "măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu I-au mulţumit, ci s-au dedat la gîndiri deşarte, şi inima lor fără pricepere s-a întunecat. S-au făcut că sînt înţelepţi,au înebunit şi au schimbat slava Dumnezeului nemuritor într-o icoană care seamănă cu omul muritor, păsări, dobitoace cu patru picioare şi tîrîtoare. De aceea Dumnezeu i-a lăsat pradă necurăţiei ca să urmeze poftele inimilor lor; aşa că îşi necinstesc singuri trupurile, căci au schimbat în minciună adevărul lui Dumnezeu şi s-au închinat făpturii în locul făcătorului care este binecuvîntat în veci! Amin. (Romani 1:21-25).

Comportarea morală a omului invalidează Unitarianismul.

Omul a realizat lucruri minunate în ştiinţă şi tehnologie. Totuşi, Elton Trueblood, un savant quaker, a scris: "Chiar în momentul cînd au apărut condiţiile tehnice pentru realizarea unităţii oamenilor pe întreg globul, noi sîntem într-o stare

jalnică a condiţiilor morale care sînt necesare pentru a face ca această unitate să fie o binecuvîntare".

Dacă Unitarienii ar avea dreptate că educaţia este singurul lucru necesar pentru a face omul mai bun, atunci naziştii germani ar fi trebuit să fi fost nişte supraoameni morali. Dar atunci cînd natura coruptă a omului nu este constrînsă, rezultatele sînt înspăimîntătoare.

Să fim realişti şi oneşti. Omul este astăzi într-o condiţie morală din care nu poate ieşi singur. Unde poate apela pentru ajutor? Cel mai logic ar fi să caute răspunsul în Biblie, chiar în cartea pe care Unitarienii şi liberalii luptă atît de mult s-o discrediteze. Nu pare probabil să existe ceva vital şi tulburător într-o carte care este atît de greu de discreditat?

Dacă privim în Biblie, nu vom fi dezamăgiţi. Biblia este o sursă de informaţie excelentă despre om. Ea are de spus despre om mai mult decît orice carte de psihologie sau sociologie care s-a scris vreodată.

În primul rînd, Biblia evidenţiază primul eşec al omului - mîndria. Solomon a scris: "Prin mîndrie se aţîţă numai certuri (Proverbe 19:10). Iacov a pus punctul pe i cînd a denunţat lăcomia ca una din sursele de necaz ale omului în lume:

"De unde vin luptele şi certurile între voi? Nu vin oare din poftele voastre, care se luptă în mădularele voastre? Voi poftiţi şi nu aveţi; ucideţi, pizmuiţi şi nu izbutiţi să căpătaţi; vă certaţi, şi vă luptaţi; şi nu aveţi, pentru că nu cereţi. Sau cereţi şi nu căpătaţi, pentru că cereţi rău, cu gînd să risipiţi în plăcerile voastre" (Iacov 4:1-3).

Alegerea: te încrezi în om sau în Dumnezeu.

Biblia scoate în evidenţă faptul că nu te poţi bizui pe om. Unitarienii vor să ne determine să ne încredem în Umanitate, dar Biblia avertizează: "Mai bine este să cauţi un adăpost în Domnul, decît să te încrezi în om" (Psalmul 118:8).

Solomon, de asemenea, a scris: "Mulţi oameni îşi trîmbiţează bunătatea, dar cine poate găsi un om credincios? Cine poate zice: "Mi-am curăţit inima, sînt curat de păcatul meu"? (Proverbe 20:6, 9).

Biblia, de asemenea accentuează faptul că omul este muritor. Cînd Dumnezeu a umilit mîndria lui Solomon, regele - în decăderea lui morală - a scris: "Căci soarta omului şi a dobitocului este aceeaşi; aceeaşi soartă au amîndoi; cum moare unul, aşa moare şi celălalt, toţi au aceeaşi suflare, şi omul nu întrece cu nimic pe dobitoc; căci totul este deşertăciune (Eclesiastul 3:19).

Care este ieşirea din condiţia umană? Poate omul ignora dovezile despre ceea ce este el şi să accepte părerile lansate de Dr. Greeley? "Unitarianismul sau o altă concepţie asemănătoare reprezintă religia într-o viitoare societate democratică. Nu sînt sigur dacă această religie va purta numele credinţei noastre, dar ştiu că sinteza spiritului ştiinţific şi al aventurii religioase va influenţa întreaga lume".

Din fericire, Unitarianismul are o alternativă biblică: "Să ascultăm dar încheierea tuturor învăţăturilor: Teme-te de Dumnezeu şi păzeşte poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, şi judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău" (Eclesiastul 12:13-14).

"Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi" (2 Corinteni 5:17).

Omul doreşte să se schimbe. Cum poate reuşi? El are la îndemînă, pe de o parte, soluţia Unitarienilor, liberalilor şi umaniştilor iar pe de altă parte revendicările lui Isus Hristos. Ce soluţie va alege el? Destinul omenirii şi destinul etern al individului poate să încline în balanţă.

Care este diferența?

Ce cred "Creștinii"	Ce cred "Unitarienii"
DUMNEZEU	
1. Dumnezeu este revelat în Biblie ca Tată, Fiu și Duh Sfînt - Trinitatea (Matei 3:13-17; 28:19; 2 Corinteni 13:14).	**1.** "Dumnezeu este Unul". Ei neagă doctrina Trinității; neagă un Dumnezeu personal și folosesc termenul "Dumnezeu" pentru a desemna procese vii în natură sau în conștiința curentă a omenirii.
BIBLIA	
2. Biblia este inspirată de Dumnezeu și este singura călăuză și autoritate pentru credință (2 Timotei 3:15-17; 2 Petru 1:19-21; 1 Tesaloniceni 2:13).	**2.** Biblia este o colecție de legende, mituri și scrieri filozofice. Ei neagă autoritatea și veridicitatea Bibliei.
ISUS HRISTOS	
3. Hristos este divin, o parte a Trinității - Dumnezeu Însuși. El se referă frecvent la Sine ca la Dumnezeu (Ioan 8:12-30, 58).	**3.** Isus nu a fost nici mai mult nici mai puțin divin decît orice om. (Ei neagă, deci, divinitatea lui Hristos).

4. Omul este prin natura sa moştenită, un păcătos şi nu există decît o singură cale pentru a birui natura sa păcătoasă: credinţa în harul lui Dumnezeu (Efeseni 2:8-9; 4:20-24).

4. Omul este esenţialmente bun şi se poate mîntui prin educaţie şi astfel poate să ajungă la "răscumpărarea caracterului".

Capitolul 10

MARTORII LUI IEHOVA

Nu există iad; muncind din greu poți cîștiga Raiul.

Cînd am scris prima oară această carte, notam: "Comparativ cu alte secte, Martorii lui Iehova sînt un grup mic. Ei pretind că sînt un sfert de milion în Statele Unite". La această ediție, după 14 ani, numărul lor a crescut la jumătate de milion în Statele Unite și două milioane și un sfert în întreaga lume.

Martorii lui Iehova sînt o provocare pentru creștini, din următoarele motive:

1. ei au înregistrat o creștere fenomenală în ultima vreme; probabil că vor continua să crească deoarece își predică mesajul lor într-o lume care se află la un pas de războiul nuclear;

2. învățăturile lor se află în opoziție netă cu Evanghelia;

3. ei sînt dușmanii declarați ai Bisericii creștine pe care o consideră de la cel Rău;

4. ei neagă divinitatea lui Isus Hristos, Persoana și lucrarea Duhului Sfînt și multe alte doctrine vitale;

5. ei pretind că învățăturile lor constituie singura explicație corectă despre Biblie.

Acestea pot fi suficiente ca să determine pe creștin să se informeze despre învățăturile periculoase ale acestei secte. Totuși, prea puțini creștini sînt pregătiți să întîmpine pe acești înfocați "misionari" care sună din ușă-n ușă, înarmați cu literatură și cu versete din Scriptură.

Istoria martorilor lui Iehova.

Fondatorul sectei este Charles Taze Russel. El s-a născut în anul 1852 în Allegheny, Pennsylvania. Ca tînăr, el a experimentat o teribilă frică de iad. El scria adesea pe ziduri avertizări despre focul iadului. La vîrsta de 17 ani, Russell a avut o lungă discuție cu o persoană care nu credea în existența iadului. El s-a convis că această persoană are dreptate. La 18 ani a intervenit următoarea schimbare. Asistînd, într-o biserică, la o discuție despre a doua venire a Domnului, el a devenit foarte interesat în data venirii Lui. De secole, iluștrii învățați ai Bisericii se luptă cu problema revenirii Domnului; dar Russell a "simțit" că a rezolvat-o foarte repede.

Broșura lui conține un șir lung, complicat, de versete din Biblie, incorect interpretate și necorelate între ele, împreună cu o metodă încîlcită de calcul a timpului. Rezultatul calculului său a fost că Isus Hristos va reveni în 1874. Mai tîrziu, Russell a schimbat data în 1914. Această revenire urma să fie una spirituală, nu fizică, Hristos neputînd fi văzut. Asta contrazice Apocalipsa 1:7. Cea mai mare parte din concepțiile lui Russell sînt legate de a doua venire.

În anul 1874, Russell a fost ales pastor al grupei pe care o conducea, într-un curs de studiu biblic, de patru ani. Aceasta a marcat începutul existenței sectei, deoarece acesta era anul presupusei revenirii a lui Hristos și el era liderul grupului căruia i se va revela Hristos.

În 1879 Russell începe să publice revista "Sentinela Sionului" și "Vestitorul Prezenței lui Hristos". Aceasta a ajutat la extinderea influenței mișcării lor. În 1880 erau deja 30 de noi grupuri în șapte state. În 1881 s-a format "Societatea de Tractate și Sentinela Sionului" (Zion's Watchover and Tract Society). Ea fost autorizată în anul 1884. Mișcarea Martorii lui Iehova era acum legală.

Russell s-a căsătorit cu Maria Frances Ackley în 1879 pe care a numit-o secretară și casieră a societății și editor asociat a "Sentinelei". De-a lungul anilor ea a devenit foarte dezamăgită de modul cum soțul ei îi trata articolele. Martorii lui Iehova pretind că acesta este motivul pentru care ea a

părăsit şi secta şi soţul. În 1913 doamna Russell a dat divorţ de soţul său, motivele fiind: "îngîmfarea, egoismul şi tirania soţului precum şi comportarea nepotrivită faţă de alte femei".

În iunie 1912 Rev. J.J. Ross, pastor baptist în Hamilton, Ontario, l-a denunţat pe Russell într-o broşură. Imediat, Russell l-a chemat pe Ross în judecată. La tribunal, Russell a fost prins cu o minciună. El a fost întrebat dacă ştie limba greacă, în care este scris originalul Noului Testament. "Desigur" a răspuns el. Dar cînd a fost pus să citească literele greceşti a recunoscut că nu spusese adevărul.

Russell a pretins că este ordinat, dar pus sub jurămînt a recunoscut că nu-l ordinase nimeni. Asemenea înşelătorii premeditate spun totul despre omul care pretindea că deţine singura interpretare corectă a Cuvîntului lui Dumnezeu. Martorii lui Iehova pretind acum că ei nu cred în învăţăturile lui Russell, dar o examinare atentă a scrierilor lor respinge această pretenţie. După ce a murit Russell, în 1916, a fost ales în locul său, Joseph Franklin Rutherford, cunoscut ca "Judecătorul Rutherford". Sub conducerea lui, mişcarea a crescut în salturi.

Rutherford a stabilit cartierul general al sectei în Brooklyn, New York. Deşi era un administrator capabil, el a avut probleme cu legea. În mai 1918, Rutherford împreună cu alţi opt lideri ai societăţii, au fost arestaţi şi acuzaţi de "conspiraţie prin incitare la nesupunere şi refuzul efectuării stagiului militar în armata Statelor Unite". În 20 iunie, ei au fost găsiţi vinovaţi şi au fost condamnaţi la 20 de ani temniţă în închisorile federale. Totuşi, în mai 1919, au fost puşi în libertate în urma petiţiilor trimise guvernului de Martorii lui Iehova.

Această condamnare a lui Rutherford nu i-a descurajat pe "martori". În al 2-lea război mondial, 3500 de "martori" au refuzat efectuarea serviciului militar şi au fost întemniţaţi. Ei refuză de asemenea să depună jurămîntul faţă de drapel şi nu se supun legilor statului, deoarece Rutherford i-a învăţat că orice guvern uman este satanic.

Oficiul din Brooklyn, închis în timpul judecării şi condamnării lui Rutherford şi a colegilor lui, s-a redeschis la 1 octombrie 1919 şi prosperă şi acum. Rutherford a murit la 8

ianuarie 1942, iar Nathan Homer Knorr a fost ales preşedintele Societăţii. Knor s-a născut în Bethleem, Pennsylvania, în 1905, a devenit un lucrător al societăţii la vîrsta de 18 ani, angajîndu-se la cartierul general de la Brooklyn. De acolo el a promovat direct în vîrful piramidei.

Knorr nu s-a asemănat prea mult cu primii doi lideri. El a evitat publicitatea, numele lui a apărut rar în ziare. Sub conducerea sa a fost pus accentul pe programele de pregătire a martorilor. Ei au publicat o traducere a Bibliei, care serveşte mai bine doctrinelor societăţii, numită "Noua Traducere Mondială a Scripturilor Creştine" (The New World Translation of the Christian Scriptures). Traducătorii Bibliei au rămas anonimi. Mulţi scriitori biblici sînt bucuroşi să-şi semneze lucrarea lor, dar martorii îşi semnează foarte rar lucrările.

Sub conducerea lui Knorr, mişcarea martorilor a crescut nu numai în Statele Unite ci şi în alte 185 de ţări ale lumii.

Învăţăturile Martorilor lui Iehova.

Martorii lui Iehova sînt foarte cunoscuţi pentru mărturia lor la colţurile străzilor sau de la uşă la uşă. De ce sînt ei atît de activi? Deoarece, pentru a-şi cîştiga mîntuirea, ei cred, că trebuie să mărturiseşti foarte mult. Ei nu cred în iad, ei nu se tem de pedeapsa veşnică, dar se tem că nu vor putea satisface standardele lui Dumnezeu pentru mîntuire. Russell a negat existenţa iadului, dar a pus în loc teroarea lui Dumnezeu. De ce "lucrează" atît de mult un martor? Nu pentru că-L iubeşte pe Dumnezeu ci pentru că este terorizat de Dumnezeu. În locul iadului, Russell a pus ceva mult mai îngrozitor - moartea sufletului ca şi a trupului.

Isus a vorbit adesea despre iad. L-a denumit "Gheena", locul torturii (vezi Matei 5:22, 29, 30; 10:28; 18:9; 23:15, 33). Apocalipsa 19:20 şi 20:10, 14, 15 îl descrie ca un "iaz de foc".

Russell nu a putut accepta aceasta. El a argumentat că iadul nu este rezonabil şi este contrar dragostei lui Dumnezeu. În locul iadului, el a inventat doctrina anihilării, care spune că sufletul unui om moare atunci cînd moare şi trupul. Totuşi, o

persoană poate evita anihilarea, dacă acceptă să predice învățăturile martorilor lui Iehova.

Organizația este împărțită în două grupări majore, existînd și altele mai mici. Cei care dețin poziții importante și iau decizii majore sînt incluși în numărul celor 144.000. Acest număr apare în Apocalipsa 7:4-8, și este interpretat de majoritatea creștinilor ca o referire simbolică la cele 12 triburi ale lui Israel. Martorii lui Iehova spun că acest text vorbește despre cei 144.000 de martori aleși de Dumnezeu pentru a fi lideri speciali.

A doua grupare majoră sînt cei ce merg din ușă-n ușă, numiți "alte oi" sau ianadabi. Ei nu au același viitor etern ca cei 144.000 și trebuie să muncească din greu pentru a-și cîștiga mîntuirea. Acesta este motivul zelului și dedicării lor.

Învățăturile martorilor vorbesc despre un mare eveniment care, spun ei, va avea loc foarte curînd: bătălia Armaghedonului. În Biblie, aceasta este ultima bătălie împotriva Israelului (vezi Apocalipsa 16:16). Dar martorii au interpretarea lor tipică, ieșită din context, care afirmă că Armaghedonul va fi o devastare termonucleară mondială. De-o parte vor fi toate națiunile pămîntului, liderii Creștinismului (care sînt, după cum susțin martorii, uneltele diavolului) și toți păgînii. De partea cealaltă vor fi Martorii care nu vor trebui să lupte, deoarece Însuși Iehova va lupta pentru ei.

Rezultatul războiului va fi îngrozitor. Vor muri peste două miliarde de oameni. Creștinismul va dispare de pe fața pămîntului și toate națiunile vor fi distruse. Nici un vrăjmaș al martorilor nu va supraviețui, doar martorii lui Iehova vor rămîne în viață după Armaghedon.

În următorii 1000 de ani după Armaghedon, vor fi multe lucruri foarte plăcute pentru martori. În primul rînd, cei care mor din grupul "144.000" vor merge imediat în cer pentru a domni împreună cu Isus. "Celelalte oi", supraviețuitorii marii bătălii, vor curăța rămășițele războiului și se vor pregăti pentru marea judecată care va veni.

Apoi, mulțimile vor învia. Marile personalități, ca Avraam, Moise și David vor învia primii. După eroii Vechiului Testament, vor învia "celelalte oi". Apoi Iehova va recreea pe

toţi oamenii care nu au avut *nici* o şansă să audă adevărul despre Iehova. Ceilalţi vor rămîne anihilaţi. În timpul celor 1000 de ani, aceste miliarde de oameni vor fi "educaţi". În ziua judecăţii ei vor alege între a-L accepta sau a-L respinge pe Iehova. Cei care-L resping vor fi anihilaţi. Ceilalţi, care-L acceptă vor rămîne veşnic pe pămînt.

Putem găsi aşa ceva în Biblie? Nici vorbă! Nicăieri în Biblie nu scrie că omul are a doua şansă în faţa judecăţii. 1 Corinteni 15 spune că doar cei ce cred în Isus Hristos vor fi înviaţi la revenirea Sa şi doar cei care cred în El (şi vor fi atunci în viaţă) vor fi luaţi cu El în cer.

La Apocalipsa 20 spune că după domnia de o mie de ani a lui Hristos, cei care nu au fost creştini vor fi înviaţi şi judecaţi după faptele lor. Nu este menţionată nici o "perioadă de educaţie" în acest timp. Apocalipsa 20:15 spune foarte clar că: "cine n-a fost scris în cartea vieţii, a fost aruncat în iazul de foc".

Un lucru care-i face unici pe Martorii lui Iehova este ura lor înverşunată împotriva creştinilor. Ei savurează ideia distrugerii tuturor creştinilor în bătălia Armaghedonului. Ei au lansat, de asemenea, un mit fantezist despre Hristos. Martorii cred că Hristos nu este egal cu Dumnezeu, El doar a fost creat de Dumnezeu. Pentru ei, singurul Mîntuitor este Iehova.

Cînd Hristos trăia în cer, El era cunoscut ca îngerul Mihail. Totuşi, cînd El a venit pe pămînt, a fost dezbrăcat de natura Sa angelică şi a devenit pur şi simplu un om.

Pe cruce El a murit doar ca om, ori moartea unui om nu este suficientă pentru ispăşirea întregii lumi. Martorii susţin că Isus a fost înviat doar în spirit, nu şi în trup. Ei nu pot explica ce s-a întîmplat cu trupul lui Hristos. Pentru ei, ca şi pentru mulţi alţii care se îndoiesc, mormîntul gol cu giulgiul nedesfăcut (vezi Ioan 20:5) este un mister de nerezolvat.

Pentru a fi capabil să înfrunte învăţăturile martorilor, creştinul trebuie să fie absolut sigur de mîntuirea sa bazată pe răstignirea şi învierea lui Hristos. El trebuie să spună ca şi Pavel: "Dacă se propovăduieşte că Hristos a înviat din morţi, cum zic unii dintre voi că nu este o înviere a morţilor?... Dacă nu este o înviere a morţilor nici Hristos nu a înviat... şi dacă n-a înviat Hristos, credinţa voastră este zadarnică, voi sînteţi încă în

păcatele voastre, şi prin urmare cei ce au adormit în Hristos, sînt pierduţi... Dar acum, Hristos a înviat din morţi, pîrga celor adormiţi" (1 Corinteni 15:12, 16, 17, 20).

Şi pe acest eveniment minunat este fundamentată credinţa şi nădejdea noastră în viaţa veşnică.

Care este diferența?

Ce cred "Creștinii"	*Ce cred "Martorii lui Iehova*
DUMNEZEU	
1. Dumnezeu este Ființă eternă, personată și spirituală în trei persoane - Trinitatea: Tată, Fiu și Duh Sfînt (Matei 3:13-17; 28:19; 2 Corinteni 13:14).	**1.** Există o singură ființă eternă, Dumnezeu Iehova, creatorul și păstrătorul Universului și a tuturor lucrurilor. Ei neagă doctrina Trinității.
NEMURIRE	
2. Biblia spune că omul are un spirit etern, nemuritor (Genesa 1:26; 5:1; Iov 32:8; Fapte 7:59; 1 Corinteni 11:7).	**2.** Omul nu are un spirit nemuritor. Spiritul nu există separat de trup.
ISUS HRISTOS	
3. Hristos este divin, o parte a Trinității, Dumnezeu însuși (Ioan 1:1; Coloseni 1:15-19; 2:9; 1 Ioan 5:7-8).	**3.** Hristos nu a fost Dumnezeu, ci doar prima creatură a lui Dumnezeu. Ei neagă divinitatea lui Hristos.

ISPĂŞIREA

4. Moartea lui Hristos a fost plata suficientă pentru păcatele omului (Romani 3:24-25; Coloseni 1:20; 1 Petru 2:24; 2 Corinteni 5:20).

4. Moartea lui Hristos asigură ocazia ca omul să muncească pentru mîntuirea sa: o viaţă umană perfectă pentru eternitate pe un pămînt asemănător Edenului.

ÎNVIEREA LUI HRISTOS

5. Hristos a înviat din mormînt în trup (Ioan 2:21; 20:24-29; Luca 24:36-43).

5. Hristos a înviat ca un "spirit divin". Ei neagă învierea în trup a lui Hristos.

REVENIREA LUI HRISTOS

6. Hristos va reveni în mod fizic pe pămînt (1 Tesaloniceni 4:16-17; Matei 24:30; Zaharia 12:10; Apocalipsa 1:7).

6. Hristos a revenit pe pămînt invizibil, în 1914 iar acum conduce pămîntul din ceruri.

IADUL

7. Există o pedeapsă veşnică pentru păcat (Matei 5:22; 8:11-12; 13:42, 50; 22:13; Luca 13:24-28; 2 Petru 2:17; Iuda 13; Apocalipsa 4:9-11).

7. Nu există iad sau pedeapsă veşnică. Cei care nu se vor ridica la standardele lui Iehova, vor fi anihilaţi, adică nu vor mai exista şi nu vor mai şti nimic.

Capitolul 11

ŞTIINŢA CREŞTINĂ

Neagă realitatea dar nu pot evada din ea

"Dumnezeu este totul în toate.
Dumnezeu este bun. Binele este inteligenţă.
Dumnezeu, spirit, fiind totul, materia nu există.
Viaţa, Dumnezeu, binele atotputernic, neagă moartea, răul, păcatul şi boala - Boala, păcatul, răul şi moartea neagă binele, pe Dumnezeul cel atotputernic şi Viaţa".

Aceste fraze ermetice, asemănătoare mai mult cu Hinduismul mistic decît cu Creştinismul deschis, sînt învăţăturile de bază ale Ştiinţei Creştine. Formulate mai clar, în cazul cînd este posibil ca acest limbaj ciudat să fie formulat mai clar, aceste propoziţii sună astfel:

1. Dumnezeu se află în orice şi este orice.

2. Dumnezeu este bun şi tot ceea ce este bun este raţional.

3. Deoarece Dumnezeu este Raţiune sau Spirit, orice lucru care nu este Spirit nu există. Materia nu este Spirit deci ea nu există.

4. Prin urmare, lucrurile legate de materie ca boală, păcat, moarte şi rău nu există. Numai ceea ce este bun există de fapt.

Mary Baker Eddy - Tinereţea sa.

Frazele de mai sus reprezintă gîndirea revelată de scrierile fondatoarei ştiinţei creştine - Mary Baker Eddy. Ea s-a născut într-o familie de calvinişti rigizi din New Hampshire, la

data de 15 iulie 1821. Tatăl ei, Mark Baker, respecta cu strictețe învățăturile lui John Calvin, în special asupra unor teme ca ziua judecății, mînia lui Dumnezeu asupra păcătoșilor, pedeapsa veșnică asupra necredincioșilor. Mary se certa crunt cu tatăl ei asupra acestor teme, aceste certuri stînd la originea respingerii învățăturilor creștine biblice.

Mary a fost deseori bolnavă în copilărie, așa că a fost lipsită de o mare parte din educația școlară. Ea a trebuit să-și completeze singură educația. La vîrsta de 22 de ani, s-a căsătorit cu George Glover care a murit după 6 luni. Curînd, Mary a născut un băiat, George.

După 10 ani, Mary s-a căsătorit cu Daniel Patterson, un dentist. Se spune că el nu îi era credincios, așa că după 13 ani ei s-au separat și cîțiva ani mai tîrziu au divorțat.

Viața ei a fost dominată de suferință fizică și mintală. Probabil de aceea a devenit interesată de zvonurile despre un anume vindecător prin credință, Phineas Quimby din Portland, Maine. Mary a fost tratată de Quimby și a declarat că este vindecată. Ea a devenit o adeptă înfocată a lui Quimby. A încercat să-i folosească metodele, - hipnotism și puterea mîinilor, pentru a-i vindeca pe alții. Mary era convinsă că Quimby descoperise metodele de vindecare ale lui Isus. Ea chiar a ținut o conferință asupra acestui subiect. Curînd însă, Mary și-a pierdut interesul pentru Quimby. Ea și-a început propria sa carieră în vindecări, negînd că ar datora ceva învățăturilor lui Quimby. Dar alții nu sînt de acord cu ea asupra acestui ultim punct.

Contribuția lui Quimby la Știința Creștină.

În ciuda opiniei oficiale a sectei "Știința Creștină", cei care au studiat legătura între Mary Baker și Quimby, au declarat că ea a copiat mari părți din manuscrisul lui Quimby. Există cu siguranță multe lucruri similare. Quimby și-a denumit sistemul său: "Știința lui Hristos", iar doamna Eddy l-a numit pe al său "Știința Creștină". Și unul și altul au descris vindecarea, ca fiind victoria "adevărului asupra erorii". Ambii au negat existența materiei. Quimby avea ceva noțiuni de filozofie, dar

doamna Eddy era complet amatoare şi a avut dificultăţi mari încercînd să explice ideea aceasta. La scurt timp după moartea lui Quimby, Mary (la acea vreme doamna Patterson) a alunecat pe trotuarul îngheţat şi s-a lovit. Ea a pretins mai tîrziu că această căzătură a fost declarată fatală de doctorul ei. Trei zile mai tîrziu, ea a luat Biblia, a deschis-o la Matei 9:2-8 şi a citit relatarea despre vindecarea paraliticului de către Isus. Atunci ea a înţeles adevărul vindecător şi s-a ridicat, complet vindecată. Totuşi, există cîteva aspecte ce trebuie lămurite în această vindecare. Doctorul ei, Dr. Alvin M. Cushing, a dat o depoziţie sub jurămînt (13 august 1904) precum că el nu a declarat fatal acel accident al ei, şi că nu i s-a povestit nimic de vreo vindecare miraculoasă.

Mary Baker Eddy a declarat că data vindecării sale, - în ciuda verosimilităţii precare - reprezintă începutul Ştiinţei creştine. Ea a spus că această dată (februarie 1866) coincide cu a doua venire a lui Hristos, eveniment spiritual, vizibil doar în înfiinţarea aceste secte (Ştiinţa creştină).

Ştiinţa creştină - 12 lecţii pentru 300 dolari.

Prin anul 1870, Mary preda sistemul său în 12 lecţii doar pentru 300 dolari. Cei care audiau aceste lecţii erau declaraţi vindecători şi pretindeau sume tot aşa de mari ca şi medicii licenţiaţi.

În 1875 Mary a terminat de scris "Ştiinţă şi Sănătate". Nici un editor nu a vrut s-o tipărească, dar ea a reuşit să-şi publice cartea cu ajutorul a trei dintre asociaţii ei. În 1877 Mary s-a căsătorit cu Asa Gilbert Eddy, un fost elev al ei. El a fost primul căruia i-a fost acordat titlul de "Doctor practicant în Ştiinţa creştină" în 23 august 1879. Cartierul general a fost stabilit în Boston. Doamna Eddy a fost desigur, primul pastor al bisericii şi a dominat conducerea ei pînă la moartea sa. Chiar şi după publicare, doamna Eddy a continuat să lucreze asupra cărţii "Ştiinţă şi Sănătate". Ea a dat noul ei manuscris lui James Henry Wiggin, un pastor unitarian pensionar, şi l-a rugat să mai schimbe pe ici, pe colo, pe unde este nevoie.

Wiggin, a povestit mai tîrziu, în New York World, din 6 noiembrie 1906, reacţia sa: "Caligrafia, ortografia, şi punctuaţia erau înspăimîntătoare, dar ceea ce m-a deranjat cel mai mult, era gîndirea şi structura generală a lucrării. Erau pasaje care contraziceau total lucruri spuse mai înainte şi referiri incorecte la chestiuni filozofice şi istorice. Eram convins că singurul mod în care puteam face revizia cerută, era să încep de la prima pagină şi să rescriu toată cartea".

Biblia greşeşte, Ştiinţa Creştină e divină.

Doamna Eddy pretindea în "Ştiinţă şi Sănătate" că Biblia era singura ei "autoritate" şi singurul ei "manual". Dar ea contrazicea această pretenţie, afirmînd că un adept al Ştiinţei creştine trebuie să folosească cartea ei drept manual, deoarece este inspirată de Dumnezeu şi deoarece conţine "Vocea Adevărului pentru veacul acesta şi afirmaţiile complete ale Ştiinţei Creştine".

Mai mult decît atît, doamna Eddy afirmă că Biblia greşeşte în cel puţin "trei sute de mii de locuri" în Noul Testament, pe cînd Ştiinţa creştină este "infailibilă şi divină". Doamna Eddy a scris de asemenea că părţile istorice ale Bibliei nu sînt importante, ci doar cele spirituale.

Ce înseamnă toate acestea pentru un adept al sectei Ştiinţa Creştină? Pur şi simplu că lucrarea "Ştiinţă şi Sănătate" atît de plină de erori şi contradicţii, este mult superioară Bibliei. Doamna Eddy a pretins că Biblia este folositoare doar dacă este interpretată de "Ştiinţă şi Sănătate". Doriţi să vedeţi o mostră de interpretare a Bibliei în "Ştiinţă şi Sănătate"? De pildă, să luăm natura omului. Doamna Eddy pretinde că în Geneza, primul capitol este corect, pe cînd capitolul doi este greşit. Ea a interpretat primul capitol în sensul că Dumnezeu l-a creat pe om un spirit pur. "Omul nu este materie; el nu este făcut din creier, sînge, oase şi alte elemente materiale. Scriptura ne informează că omul este făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Materia nu este în acea asemănare... Omul este spiritual şi perfect... El este... reflectarea lui Dumnezeu, sau a Minţii şi deci este etern; el nu are o minte separată de

Dumnezeu; toate calitățile omului derivă din divinitate. Toate însușirile omului îi parvin de la Dumnezeu. Omul nu posedă viața, sau inteligența sau puterea creativă proprie, ci reflectă spiritual tot ce aparține Creatorului". De aceea, spune ea, omul nu este păcătos; nașterea și moartea sa sînt doar iluzii, și deoarece Dumnezeu este în orice, omul este exact ca și Dumnezeu. Desigur, Dumnezeu nu poate fi bolnav, deci nici omul. Boala, prin urmare, nu există, ea fiind doar închipuirea unei "minți muritoare"; așa cum o numește ea.

Ea pune pe seama "minții muritoare" tot ceea ce apare a fi rău în această lume imaginară. Dar ea nu-și pune întrebarea: care este cauza acestei "minți muritoare"? Filozofia ei nu se poate ocupa cu probleme evident dificile: dacă toate lucrurile care există sînt bune, deoarece Dumnezeu este în ele, atunci cum poate exista "mintea muritoare" care este rea?

Isus Hristos nu a fost niciodată om ci doar spirit.

Un alt efort nefericit de interpretare este modul cum ea a încercat să-L definească pe Isus Hristos în acord cu Știința Creștină. Ea a spus că Isus nu a fost un om real, ci doar spirit. Pentru a deduce aceasta, ea a făcut o distincție artificială între cele două părți ale numelui Său, Isus (numele Său personal) și Hristos (numele Lui oficial). Ea scrie: "Hristosul spiritual este infailibil; Isus, ca umanitate materială, nu este Hristosul".

Cînd vrea să dezvolte această idee ea dă de necaz. Ea spune, de pildă:
"Hristosul invizibil este imperceptibil pentru așa numitele simțuri personale, pe cînd Isus a apărut ca o existență în trup. Această personalitate duală a ceea ce nu se vede și a ceea ce se vede, a ceea ce este spiritual și a ceea ce este material, a eternului Hristos și a trupescului Isus manifestat în carne, a continuat pînă la Înălțarea Domnului".

Există foarte multe probleme aici. În primul rînd, deși neagă realitatea lumii materiale, ea este nevoită să folosească cuvinte pe care oricine le asociază cu lumea materială. Deasemenea vorbește despre "așa numitele" simțuri personale, dar uită să califice "existența în trup". Aceasta conduce la altă

întrebare: dacă "existența în trup" este ireală, de ce să-ți mai bați capul cu ea? De ce să încerci să-L explici pe Isus ca vizibil și "manifestat în carne", dacă însăși carnea nu există?

Evaluarea sa cu privire la Persoana și lucrarea lui Isus Hristos, este expusă în "Știință și Sănătate": "Așa cum o picătură de apă este una cu oceanul, o rază de lumină una cu soarele, tot așa Dumnezeu și omul, Tatăl și Fiul, sînt una în ființa lor".

Cu alte cuvinte, Isus nu e diferit de alți oameni deoarece ei toți sînt parte a lui Dumnezeu. Aceasta desigur neagă divinitatea esențială și particulară a lui Hristos.

"Discipolii lui Isus nu au realizat multe lucrări minunate, pînă nu L-au văzut pe Isus după răstignire, cînd au aflat că El nu murise" (pg. 45, 46). Doamna Eddy încearcă să rezolve problema mormîntului gol ca și gnosticii, care spuneau că Isus este doar un spirit, niciodată un om, așa că El în realitate, nu a murit, nici nu a înviat din morți. Apostolul Ioan a scris Evanghelia sa pentru a respinge pe gnostici, și ea este de asemenea un răspuns eficient pentru Știința Creștină.

"În demonstrația sa finală, numită înălțarea, care încheie episodul pămîntesc al lui Isus, el s-a înălțat deasupra cunoașterii fizice a ucenicilor și simțurilor lor materiale și astfel ei nu l-au mai văzut" (pg. 46). Din nou se pune întrebarea, care "simțuri materiale"?

"Eternul Hristos și trupescul Isus manifestat în carne, a continuat pînă la înălțarea Domnului, cînd conceptul uman, material numit Isus a dispărut" (pg. 334). Cînd se ocupă de problema mormîntului gol, doamna Eddy apelează la o explicație folosită de marii preoți: "Ucenicii Lui au venit noaptea, pe cînd dormeam noi, și L-au furat" (Matei 28:13).

"Sîngele material al lui Isus nu a fost mai eficace pentru spălarea păcatului cînd a fost vărsat pe "lemnul blestemat" decît atunci cînd curgea prin venele Lui, atunci cînd El se ocupa de treburile Tatălui Său (pg. 25). Din nou, ne întrebăm, care "sînge material", care "păcat", care "treburi"?

Toate aceste lucruri țin de lumea materială, care în viziunea ei, nici nu există.

Acestea sînt cîteva dintre afirmaţiile despre Isus Hristos aflate în "Ştiinţă şi Sănătate", cartea sacră a sectei "Ştiinţa Creştină" scrisă de Mary Baker Eddy.

Alte afirmaţii neagă Trinitatea, persoana Duhului Sfînt, existenţa păcatului, nevoia mîntuirii, învierea din morţi, judecata finală, raiul şi iadul.

"Ştiinţa Creştină": ce e adevărat din acest titlu?

Doamna Eddy a pretins că "în afara ştiinţei creştine totul este vag şi ipotetic, opusul adevărului", dar este clar că ea a făcut o greşeală grosolană alegînd acest nume: "Ştiinţa Creştină". Creştinii biblici constată că afirmaţiile ei sînt departe de învăţăturile creştinismului, în timp ce oamenii de ştiinţă nu pot fi de acord cu negarea realităţii materiei.

Ce a făcut "Ştiinţa Creştină" pentru doamna Eddy? După cartea "Doamna Eddy: Biografia unei Minţi Virgine", semnată de E.F. Dakin, doamna Eddy şi-a petrecut anii tîrzii ai vieţii în singurătate şi în teroarea îngrozitoare a "magnetismului animal malefic". Ea credea că oamenii pot face rău altora prin gînd, şi ultimul ei soţ, după cum îşi imagina ea, a murit prin arsenic "administrat mintal". Pentru a para acest rău, discipolii au fost obligaţi să păzească uşa dormitorului ei. Ea nu avea încredere în nimeni, devenea tot mai iritabilă. Nu putea găsi alinare în cartea pe care o scrisese pentru a explica raportarea la viaţă din perspectiva Ştiinţei Creştine. La 89 de ani, tristă şi singură, a trebuit să întîmpine moartea, ea, Mary Baker Eddy care îi negase atîta timp realitatea.

Care este diferența?

Ce afirmă "Creștinismul"	Ce afirmă "Știința Creștină"

DUMNEZEU

1. Dumnezeu este o Persoană. El a creat universul și l-a creat pe om după chipul Său (Genesa 1:1, 26). Dumnezeu, ca Persoană, vede, aude, vorbește, Își reamintește, știe (Genesa 6:5; Exod 2:24; Numeri 11:1; Psalmul 79:8;2 Timotei 2:19)	**1.** Dumnezeu este un Principiu impersonal, nu o Persoană. Doamna Eddy a scris: "Dumnezeu este tot ... sufletul sau mintea omului spiritual; El este Principiul Divin al întregii existențe!"

ISUS HRISTOS

2. Hristos este una cu Dumnezeu. Isus a zis: "Eu și Tatăl una sîntem" (Ioan 10:30) Creștinii găsesc în Scriptură multe dovezi despre divinitatea lui Hristos: Ioan 1:1; Filipeni 2:5-8; 1Ioan 2:22-23.	**2.** Isus nu a fost Dumnezeu. Știință și sănătate afirmă: "Isus Hristos nu e Dumnezeu..." (p. 361). Ei Îl consideră pe Hristos un om extraordinar, un mare învățător dar Îi neagă divinitatea .

MATERIE

3. Ceea ce omul vede, atinge, simte, miroase şi aude este real. Isus a demonstrat realitatea materiei. El a devenit trup (Ioan 1:14). Lui Îi era foame (Matei 4:2). El a dat altora să mănînce (Matei 14:16).

3. Doar Principiul (Dumnezeu) există şi orice altceva este o "iluzie". Nu există materie; lucrurile materiale (trupul unei persoane etc...) nu sînt reale.

PĂCAT

4. Păcatul este real. El îşi are originea în inima şi în mintea omului, şi-l desparte pe om de Dumnezeu. Consecinţa finală a păcatului este moartea (Isaia 59:2; Marcu 7:21-23; Romani 5:12; 6:33).

4. Păcatul, răul şi moartea nu există. "Ştiinţa şi Sănătatea" afirmă: Deoarece Dumnezeu este Totul, nu este loc pentru opusul Său, deci răul, fiind opusul binelui, este ireal (p. 234).

ISPĂŞIRE ŞI ÎNVIERE

5. Sîngele vărsat de Hristos ispăşeşte păcatele omului (1 Petru 2:24) iar Hristos a murit şi a înviat din morţi în trup (Ioan 20:16, 17, 20, 27).

5. Sîngele lui Hristos vărsat pe cruce nu-l spală pe om de păcate, iar ucenicii Săi s-au înşelat crezîndu-L mort pe cînd El era viu în mormînt (p. 330, 349 Ştiinţă şi Sănătate).

Capitolul 12

MORMONISM

Un nou "profet" scrie o nouă "Scriptură"

În noaptea de 21 Septembrie 1823, un băiat, în vîrstă de 17 ani care se ruga, a privit în sus şi l-a văzut pe îngerul Moroni care stătea lîngă patul său. Moroni i-a spus băiatului unde poate găsi un set de table de aur - o carte conţinînd "Evanghelia veşnică desăvîrşită" aşa cum a fost ea dată de Mîntuitorul, anticilor locuitori ai Americii. Aceasta este povestea, aşa cum a fost spusă de băiatul Joseph Smith Jr.

Ziua următoare, după cum povesteşte Smith, el a găsit tablele îngropate, într-o cutie de piatră, în coasta unei coline numită Cumorah, lîngă casa sa din Palmyra, New York. Dar Moroni nu l-a lăsat pe băiat să ia tablele decît pe data de 22 Septembrie 1827.

Cu nouă luni înainte de această dată, Smith a fugit cu Emma Hale. Smith a spus că, din cauza persecuţiei, s-a mutat în casa socrului său în Harmony, Pennsylvania.

Acolo el a început să traducă tablele cu ajutorul a două pietre magice, "Urim" şi "Tumim". Un fermier din New York pe nume Martin Harris, a devenit interesat în proiectul lui Smith şi s-a gîndit să plătească publicarea cărţii. Dar înainte de a face acest lucru el s-a gîndit să verifice autenticitatea cărţii. Harris a dus copiile făcute de Smith după scrierile din tablele de aur, la profesorul Charles Anthon de la Universitatea Columbia. Smith a scris mai tîrziu că Anthon a identificat scrierile ca fiind "egiptene, caldeene, asiriene şi arabe", şi a spus că traducerea făcută de Smith este mai exactă decît "orice văzuse el pînă atunci tradus din egipteană".

Opinia unui profesor despre "tablele de aur".

Cînd profesorul Anton a auzit de pretenţia lui Smith, a publicat o scrisoare datată 17 februarie 1834, în care expune punctul său de vedere.

New York, N.Y. Febr. 17, 1834
Domnului E.D. Howe
Painesville, Ohio

Stimate Domn:

Am primit, în dimineaţa aceasta, scrisoarea Dvs. din ziua de nouă a acestei luni şi nu am întîrziat să vă răspund. Întreaga poveste despre expertiza mea asupra inscripţiei mormone, cum că eu aş fi declarat că este vorba de hieroglife egiptene, este falsă. Acum cîţiva ani, un fermier, modest şi vădit credul, a trecut pe la mine cu un bilet de la Dr. Mitchell, din oraşul nostru, acum decedat, în care mi se cerea să descifrez dacă este posibil, o lucrare pe care mi-o va înmîna fermierul şi pe care, mărturisea Dr. Mitchell, nu reuşise s-o înţeleagă. Examinînd lucrarea în cauză, mi-am dat seama cu uşurinţă că este vorba de o înşelătorie sau de o farsă. Cînd l-am întrebat pe cel ce mi-a adus-o, cum a obţinut scrierea, el mi-a relatat, după cum mi-aduc aminte acum, următoarele: "O carte de aur", constînd din table de aur legate împreună cu sîrmă din acelaşi material, sub forma unei cărţi, a fost dezgropată în partea de nord a statului New York, şi împreună cu cartea o pereche de "ochelari de aur" enormi. Aceştia erau aşa de mari, încît atunci cînd o persoană încerca să se uite prin ei, ambii săi ochi priveau prin aceeaşi lentilă, ochelarii fiind prea mari pentru lăţimea feţei umane. Oricine examina tablele prin ochelari, putea nu numai să le citească ci şi să le înţeleagă complet. Totuşi, numai un singur tînăr cunoştea ce era scris în acele table, şi anume tînărul în posesia căruia era lada care conţinea cartea şi ochelarii".

Acest tînăr locuia în mansarda unei case ţărăneşti, ferit de privirile indiscrete şi acolo, din cînd în cînd, descifra caracterele din carte, cu ajutorul ochelarilor şi le nota. Copiile astfel obţinute erau date celor interesaţi. Fermierul nu mi-a povestit nimic despre tablele care erau descifrate "prin darul lui Dumnezeu". Totul era influenţat de ochelarii uriaşi. Fermierul a

adăugat că i s-a cerut să contribuie, cu o sumă de bani, la tipărirea "cărții de aur", al cărui conținut va contribui, după cum i s-a spus, la schimbarea totală a lumii și la salvarea ei de la ruină. Atît de insistente au fost solicitările privind banii, încît el s-a decis să-și vîndă ferma și să dea banii celor care doreau să tipărească tablele de aur. Totuși, ca ultimă măsură de precauție, el s-a hotărît să vină la New York pentru a consulta opinia celor învățați, despre înțelesul lucrării pe care o adusese cu el, și care, i se dăduse ca fiind o parte a cărții de aur. Auzind această ciudată poveste, mi-am schimbat părerea despre lucrare, și în loc s-o mai privesc ca pe o farsă jucată învățaților, am început să înțeleg că este vorba de un plan pentru a-l înșela pe țăran și a-i lua banii. I-am comunicat bănuielile mele și l-am avertizat să se ferească de escroci. El mi-a cerut o opinie de-a mea în scris, ceea ce eu, evident, am refuzat să-i dau, apoi el a plecat luîndu-și lucrarea cu el.

Lucrarea era de fapt o singură mîzgălitură, constînd din caractere deformate dispuse în coloane și scrise de o persoană care fusese în posesia unei cărți cu diverse alfabete. Litere grecești și ebraice, cruciulițe și înfloriturl, litere romane inversate sau plasate în poziție orizontală; toate acestea erau aranjate în coloane perpendiculare și totul sfîrșea într-o formă rudimentară de circ, împărțit în diferite compartimente, garnisite cu diferite semne ciudate și evident copiate după Calendarul Mexican dat de Humboldt, dar copiate în așa fel încît să nu fie trădată sursa proveniență lor. Sînt familiarizat cu conținutul acestei lucrări deoarece am discutat-o cu prietenii mei de cînd a început tulburarea mormonă și-mi amintesc perfect că nu conținea nici urmă de "hieroglife egiptene".

V-am relatat astfel tot ceea ce știu despre originile Mormonismului și vă rog, ca o favoare personală, să publicați această scrisoare imediat ce veți descoperi numele meu menționat din nou de către acești fanatici mizerabili.

Al dumneavoastră cu respect,
Charles Anthon, LL.D.
Universitatea Columbia.

Avertizarea profesorului nu a avut efect asupra lui Martin Harris, deoarece el şi-a ipotecat ferma pentru a obţine banii necesari publicării, în 26 Martie 1830, a cărţii lui Mormon. Mai tîrziu Harris a recunoscut că el nu a văzut niciodată tablele, deoarece "ele erau acoperite cu o cîrpă".

Se presupune că alţi doi oameni au văzut tablele, Oliver Cowdery şi David Whitmer. Ultimul a părăsit biserica Mormonă, fiind acuzat de furt şi plastografie. În ciuda acestor lucruri, mărturia celor trei Martori (Harris, Cowdery şi Whitmer) se găseşte la începutul fiecărei cărţi a lui Mormon.

Este Cartea lui Mormon Cuvîntul lui Dumnezeu?

Aşa cum este menţionat în articolul 8 din articolele de credinţă mormonă, ei privesc cartea lui Mormon ca pe Cuvîntul lui Dumnezeu. Foarte ciudat este faptul că, deşi se pretinde că este tradusă din "egipteană modificată" între anii 1827 şi 1830, stilul ei este acelaşi cu a Bibliei, traducerea King James din 1611! Ca exemplu să ne uităm la paragraful II Nephi 29:6, 9, 10:

"Nebun ce eşti, care spui: O Biblie, avem o Biblie şi nu mai avem nevoie de altă Biblie... Şi deoarece Eu am vorbit un cuvînt tu nu ai nevoie să presupui că Eu nu mai pot vorbi altul... De aceea, deoarece ai o Biblie, nu trebuie să presupui că ea conţine toate cuvintele Mele, nici că Eu nu o să fac să se scrie şi altele în plus".

Cartea lui Mormon relatează o istorie despre două migraţiuni către America de Nord. Prima migraţiune a avut loc, aproximativ, în anul 2250 î.H., cînd un grup de oameni numiţi Iarediţi, au părăsit Turnul Babel şi au traversat Oceanul Pacific în opt bărci mari. Cînd ei au debarcat pe coasta de vest a Americii Centrale, ei au construit oraşe mari şi au prosperat, cu ajutorul multor cai, măgari, elefanţi şi deasemenea "curelomi" şi "cumomi" ultimii fiind descrişi ca foarte folositori.

Dar Iarediţii nu s-au împăcat prea bine unii cu alţii. După cîteva bătălii sîngeroase, au fost ucişi toţi, cu excepţia a doi dintre ei, Coriantumr şi Şiz. Dar Coriantumr a reuşit să-i

taie capul lui Şiz, astfel că "Şiz a ridicat mîinile şi a căzut; şi după ce s-a luptat pentru viaţa lui, a murit" (Ether 15:31).

Al doilea grup care a venit în America, spune cartea lui Mormon, a fost Lehi şi familia sa. Lehi a fost un profet iudeu, care a sosit în America în anul 600 î.H. El şi nepotul său Nephi au construit o corabie şi întreaga familie a navigat către America de Sud. Dar anumite familii descendente din Nephi şi din fratele său Laman, s-au răsculat împotriva lui Dumnezeu, care i-a blestemat şi ei au devenit negri (II Nephi 5:21). Mormonii cred că indienii americani sînt urmaşii lui Laman. Asta înseamnă că toţi indienii sînt israeliţi negri în loc să fie mongoli, aşa cum pretind toţi antropologii.

Urmaşii lui Nephi, care nu s-au răsculat împotriva lui Dumnezeu, s-au mutat în America Centrală şi de Nord, unde au construit o mare civilizaţie cu oraşe importante. În anul 34 d.H. Isus a venit din cer la ei, i-a învăţat despre botez împărtăşanie şi le-a expus toată Predica de pe Munte (III Nephi 11:28).

În anul 385, lîngă colina Cumorah, toţi lamaniţii şi nephiţii au fost ucişi într-o mare bătălie. Singurul supravieţuitor a fost Moroni, fiul lui Mormon, care i-a apărut lui Joseph Smith Jr.

În afară de "traducerea" cărţii lui Mormon, Joseph Smith a "revizuit" pasaje din Biblia King James. El a adăugat noi revelaţii, în special în Geneza. Aceste adăugări, citate în "Perla de Mare Preţ", stabilesc printre altele, că Satan a dorit să răscumpere omenirea, dar a fost refuzat de Dumnezeu, iar Adam a fost botezat prin (scufundare) imersiune.

De asemenea, a fost adăugată în Genesa 50, o profeţie despre venirea lui Joseph Smith, Jr. însuşi: "Şi acel vizionar pe care îl binecuvîntez... şi numele lui va fi Joseph, după numele tatălui său.... iar lucrurile pe care le va face Domnul prin mîna lui va aduce poporul Meu la mîntuire".

Astfel de scrieri sînt cu totul sacre pentru mormoni. A treia carte scrisă de Smith "Doctrină şi Legăminte", este deasemenea considerată sacră.

Cum au migrat Mormonii în Utah

Cînd Joseph Smith avea în jur de 25 de ani el a organizat un mic grup de discipoli în "Biserica lui Isus Hristos a sfinţilor contemporani". Anul următor, prin "revelaţie specială" i s-a spus să părăsească statul New York.

Smith a condus nucleul bisericii sale la Kirtland, Ohio, unde numărul lor a crescut la 1600. Apoi ei s-au mutat cu toţii în "ţara Sionului" - Zion Missouri. Deoarece ei au revendicat oraşul "pentru Domnul" - adică pentru ei înşişi, - au fost scoşi afară de locuitorii oraşului.

În anul 1839 s-au mutat în Illinois şi au trăit într-o comunitate numită "Nauvoo" (Smith pretindea că asta înseamnă "loc frumos" în ebraică) pe fluviul Mississippi. În curînd, ziarul local Nauvoo Expositor (comentatorul din Nauvoo) a început să-i critice pe mormoni - printre altele pentru credinţa lor în poligamie.

"Legiunea" mormonă a devastat sediul ziarului, urmarea acesteia fiind arestarea lui Smith. Pe data de 27 iunie 1844, o mulţime furioasă a atacat închisoarea şi Smith a fost împuşcat, devenind astfel primul martir mormon.

Noul lider al lor a devenit Brigham Young. El a condus grupul de mormoni într-o călătorie lungă şi primejdioasă prin preerie. În 24 iulie 1847 ei au ajuns în marele Salt Lake din statul Utah şi Young anunţă: "Acesta este locul". Şi de atunci acesta a fost locul mormonilor.

Biserica mormonă numără acum peste 2,5 milioane de membri numai în Statele Unite, majoritatea fiind în Utah. Aproximativ şapte din opt mormoni locuiesc în Statele Unite. Mecca mormonă constă în templul şi cartierul general din Salt Lake City, dar există temple importante şi în Los Angeles, Hawaii, Elveţia şi în alte nouă locuri din lume. Templul este sacru pentru mormoni, deoarece doar acolo au loc ceremoniile căsătoriilor cereşti şi a botezului pentru cei morţi.

Aceste practici au o mare putere mîntuitoare, conform învăţăturii mormone. Totuşi, destul de straniu, ele nu apar în Cartea lui Mormon, dar au fost adăugate mai tîrziu de Smith în cartea "Doctrină şi Legăminte".

De la revelația nouă la " doctrinele noi".

După ce Joseph Smith a formulat premiza despre "noua revelație" în Cartea lui Mormon, el a mai scris apoi două cărți care sînt sursa majorității învățăturilor anti-creştine din Mormonism: "Perla de Mare Preț" și "Doctrină și Legăminte". Mormonii au, de exemplu, o concepție nebiblică despre Dumnezeu. Ei pretind că Dumnezeu nu este Spirit ci constă dintr-o substanță materială. Ei spun, de asemenea, că există mulți zei (politeism) și că oamenii sînt zei.

În al său "Jurnal al discursurilor", Joseph Smith scria: "Dumnezeu însuși a fost odată așa cum sîntem noi acum și El este un om glorificat".

Smith a scris, de asemenea în Doctrină și Legăminte: "Tatăl a avut un trup de carne și oase, palpabil, ca al omului".

Iar în predica sa "Divinitatea creștină - Pluritatea dumnezeilor" - Joseph Smith declara: "Doctrina pluralității dumnezeilor este tot atît de proeminentă în Biblie ca și oricare altă doctrină. Este prezentă peste tot în Biblie. Este în afara oricărei controverse... Mințile zeilor au hotărît un singur Dumnezeu pentru noi; cînd privești astfel acest subiect, te simți îndemnat a admira frumusețea, sfințenia și perfecțiunea zeilor".

Biblia afirmă că există un singur Dumnezeu și că Dumnezeu este Duh (vezi Ioan 4:24). Mormonii nu pot contrazice această afirmație categorică, așa că Joseph Smith a oferit propria sa "versiune inspirată" a acestui verset, schimbîndu-i complet înțelesul. După el, versetul este "Dumnezeu a promis Duhul Său" și nu "Dumnezeu este Duh". Toți savanții în greacă, din trecut și din prezent, sînt de acord că acest verset se traduce "Dumnezeu este Duh". Nu există altă posibilitate de interpretare - cu excepția cazului cînd cineva (cazul lui Joseph Smith) decide arbitrar ca textul din limba greacă să spună ceea ce el dorește să spună.

Mormonii pleacă, la analiza păcatului, din această perspectivă deformată despre Dumnezeu. Păcatul originar nu a fost ceva rău în ochii lor. Ei cred că păcatul a fost necesar

pentru Adam şi Eva. Mormonul Eldon Hicks, în cartea sa "Ghidul Asociaţiei" afirmă:

Căderea Evei şi a lui Adam a fost o schimbare necesară în scopul asigurării paternităţii muritoare pentru copiii în duh ai lui Dumnezeu, care erau gata şi aşteptau experienţa pământeană". Această învăţătură este consecventă cu opinia lor despre natura umană ca fiind divină şi în progres spre dumnezeire. Admiţînd această premiză, nu este de mirare că mormonii nu găsesc nimic greşit în poligamie (căsătorii pluraliste, multiple).

Cînd Joseph Smith a înfiinţat secta, la sfîrşitul anului 1820, el a inclus această avertizare în Cartea lui Mormon: "Fiecare bărbat dintre voi nu are dreptul decît la o singură soţie; să nu aveţi concubine". Dar după cîţiva ani, Smith a primit (de la cine?) o "revelaţie specială" care permitea poligamia. El însuşi a avut aproape 50 de soţii, iar succesorul său, Brigham Young s-a căsătorit cu 27 de femei şi a crescut 56 copii.

Cînd practica poligamiei a împiedicat intrarea în Uniune a statului Utah, în anul 1890, un oficial mormon a avut o revelaţie oportună, care interzicea poligamia. De fapt, sistemul doctrinar mormon încurajează sau trece cu vederea poligamia.

Conform cu învăţătura mormonă, căsătoriile cereşti produc în mod continu copii în duh (fără trup) care aşteaptă să se nască din părinţi muritori pentru ca apoi ei să-şi poată cîştiga mîntuirea în Împărăţia Cerească. Concluzia este că un bun mormon trebuie să aibe cît mai multe soţii şi cît mai mulţi copii pentru ca acei copii în duh să se poată naşte.

Chiar dacă liderii bisericilor nu sînt de acord cu poligamia, mulţi mormoni o practică în secret. În ciuda dezminţirilor mormonilor, practicarea poligamiei continuă şi în prezent în secta care se auto-intitulează "Mormonii Fundamentalişti".

Conform unui articol din iunie 1967, din "Ladies Home Journal", existau în acea perioadă zece mii de familii poligame numai în capitala Salt Lake City. William Rogers, fost asistent special al procurorului general al statului Utah, precizează: "Astăzi, în Utah, sînt mai multe familii poligame decît în vremea

lui Brigham Young. Cel puţin 30.000 de bărbaţi, femei şi copii trăiesc acum, în acest stat în familii poligame - şi numărul lor este în creştere rapidă".

În 1965, într-un articol asupra mormonismului - ziarul New York Times, cunoscut ca fiind circumspect, concluzionează: "Este foarte posibil ca astăzi să trăiască, în Utah, mai mulţi oameni în poligamie decît în perioada 1852-1890, cînd "Biserica Sfinţilor Contemporani" pleda deschis pentru această practică". Alte opinii care se corelează cu doctrina mormonă despre poligamie, sînt cele referitoare la naşterea lui Isus şi la nunta din Cana. Mormonii susţin că Mîntuitorul nostru a fost produsul, nu a intervenţiei directe a Duhului Sfînt, ci al relaţiei sexuale între înviatul zeu Adam şi Maria. Nunta din Cana, la care Isus a schimbat apa în vin, a fost chiar nunta Sa. Brigham Young scria că Isus s-a căsătorit în Cana cu surorile lui Lazăr, Maria şi Marta, iar mai tîrziu cu Maria Magdalena.

Aceste păreri seamănă cu ideile păgîne din antichitate, despre zeificarea sexului şi a fertilităţii, despre căsătoria între zei şi muritori. Aproape că nu mai este nevoie să comentăm aceste concepţii. Nu este de mirare la ce concluzii despre mîntuire a ajuns Joseph Smith dacă a plecat de la asemenea imagini deformate despre Dumnezeu, păcat, om şi căsătorie. El a afirmat că cerul are trei împărăţii: Telestă, Terestră şi Celestă. Toţi oamenii, spun mormonii, vor fi mîntuiţi şi vor exista într-unul din aceste trei nivele ale raiului. De fapt, Mormonismul susţine doctrina mîntuirii prin credinţă plus fapte, (aşa cum sînt dictate de biserică) plus botezul. Cei morţi pot fi botezaţi prin procură pentru mîntuirea lor. Mormonii cred că familia, ca unitate, va exista şi în eternitate, că cei din rai, ca zei, vor continua să producă copii în duh. De aceea ei pun accent aşa de mare pe căsătoriile pluraliste şi pe ritualul botezului pentru cei morţi.

Căsătoria celestă este un ritual ce trebuie să aibă loc în templul mormon; cînd un cuplu se căsătoreşte după acest ritual, ei sînt "sigilaţi" în căsătorie pentru vecie, adică după moartea lor, în rai, ei vor continua să fie căsătoriţi şi să producă copii. Această opinie contrazice ceea ce a spus Isus Hristos:

"... căci la înviere, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu în cer" (Matei 22:30).

Un alt ritual necesar este botezul pentru cei morți, care este destinat să confere viața veșnică celor care deja sînt morți. Un mormon își stabilește arborele genealogic pentru a găsi cît mai mulți strămoși. Apoi merge la templu și este botezat prin scufundare pentru fiecare strămoș al său. Prin aceasta, atît el cît și strămoșul său mort capătă mîntuirea.

Mormonii își bazează doctrina botezului pentru cei morți pe 1 Corinteni 15:29; "Altfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morți? Dacă nu înviază morții nicidecum, de ce se mai botează ei pentru cei morți?"

Este adevărat că teologii sînt împărțiți, în ceea ce privește interpretarea acestui verset din Scriptură. Cu toate acestea, este evident că acest verset nu spune că o persoană decedată, care cîtă vreme a trăit nu și-a încredințat viața lui Isus Hristos, poate să-și cîștige viața veșnică prin botezul care se administrează unui descendent al său, în numele ei.

Învățătura clară a Scripturii este că omul trebuie să creadă în Domnul Isus Hristos și va fi mîntuit. Mîntuirea este o chestiune personală și trebuie rezolvată cu Dumnezeu în timpul vieții sale pămîntești. Biblia ne învață că mîntuirea este personală - nu prin procură (vezi Fapte 16:31; Romani 10:1-10; Ioan 1:12). Contextul din care este luat 1 Corinteni 15:29, vorbește despre nădejdea creștinilor în Înviere. În întreg capitolul 15 din I Corinteni, Pavel se referă la oameni care au crezut în Isus Hristos și care L-au cunoscut ca Mîntuitorul lor personal.

Întregul sistem mormon se bazează pe scrierile "revelate" ale unui om, Joseph Smith. Cartea lui Mormon a fost dovedită de către arheologi, antropologi și cercetători ai Bibliei, ca fiind falsă.

Celelalte scrieri ale lui Smith "Perla de Mare Preț" și "Doctrină și Legăminte", constituie răsadnița unei teologii care a respins și contrazis totalmente credința creștină biblică, istorică.

Mormonismul pune un accent special pe trăirea curată și pe faptele bune, dar cel mai bun lucru care poate fi spus

despre teologia sa, a fost scris de Walter Martin în "Kingdom of the Cult's" (Împărăția Sectelor): "Se pot cerceta labirinturile mitologiei păgîne, dar nu se poate găsi ceva ce poate egala haosul structurii pe care au construit-o mormonii și au mascat-o sub o terminologie creștină folosită incorect".

Care este diferența?

Ce cred "Creștinii"	Ce cred "Mormonii"
DUMNEZEU	
1. Dumnezeu este Atotputernic, Etern și Unic. El este singurul Dumnezeu și este Duh (Psalmul 145:13; Ioan 4:24; 1Timotei 1:17).	**1.** Dumnezeu este o existență materială care a fost cîndva un om, așa cum noi sîntem acum. Omul poate deveni în final zeu; există mulți zei.
BIBLIA	
2. Biblia, dată de Duhul lui Dumnezeu, este o carte încheiată și nu are nevoie de completări. De fapt, completările sînt interzise (Deuteronom 4:2; 12:32; Proverbe 30:5,6; Galateni 1:18; Evrei 1:1-2; Apocalipsa 22:18-19).	**2.** Mormonii au "Scripturi noi" iar scrierile lui Joseph Smith sînt considerate reveații inspirate de Dumnezeu - completările la Biblie sînt făcute de Dumnezeu în secolul XIX.
PĂCAT	
3. Omul nu este asemenea lui Dumnezeu, ci păcătos și separat de Dumnezeu. Omul se poate apropia de Dumnezeu și poate avea o	**3.** Omul devine în mod progresiv un dumnezeu. Păcatul lui Adam în Eden a fost necesar pentru a asigura paternitate pentru copiii în

relație cu El doar prin credința în Hristos. Omul, separat de Hristos, este pierdut (vezi Romani 5:12-19; 6:23; Efeseni 2:12; Ioan 1:29; Galateni 3:13).

duh ai lui Dumnezeu, care erau gata și așteptau experiența vieții pământene.

MÎNTUIREA

4. Mîntuirea este darul fără plată asigurat prin harul, lui Dumnezeu pentru toți cei ce cred și acceptă planul Său (Efeseni 2:8-9; Ioan 12:26; 14:1, 3, 6; 1 Ioan 3:1-2).

4. Mîntuirea se obține prin fapte; toți oamenii vor petrece eternitatea într-un nivel al Raiului cu mai multe etaje. Nivelul va fi determinat de numărul faptelor bune ale omului.